

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΤΟΥ ΤΕΙ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ*

Επιμέλεια : Σταματελόπουλος Βασίλειος

Χουντάλα Ειρήνη

Χριστοδούλου Βανέσα

Επιβλέπων: Ράτσικα Νικολέτα

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας, θα θέλαμε, πρωτίστως, να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στην επιβλέπουσα καθηγήτρια μας, κ. Ράτσικα Νικολέτα, η οποία με τις καίριες κατευθύνσεις και τις εύστοχες υποδείξεις της καταφέραμε να ολοκληρώσουμε την πτυχιακή μας εργασία. Παράλληλα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς για την αποστολή εγχειριδίων, τα οποία αποτέλεσαν πολύτιμη βοήθεια κατά την συγγραφή της εργασίας μας. Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειες μας για την πολύτιμη οικονομική και ψυχολογική υποστήριξη που λάβαμε κατά τη διάρκεια των σπουδών μας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΕΛ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
---------------	---

Α' ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

1.1 Εισαγωγή.....	8
1.2 Ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού στην Ελλάδα.....	8
1.3 Εννοιολογική προσέγγιση του Εθελοντισμού.....	13
1.4 Έννοια του Εθελοντή.....	18
1.5 Τα Χαρακτηριστικά του Εθελοντισμού.....	18
1.6 Μορφές Εθελοντισμού.....	20
1.7 Αρχές εθελοντισμού.....	25
1.8 Κίνητρα εθελοντισμού και εμπόδια ενασχόλησης.....	26
1.8.1 Τα κίνητρα του εθελοντισμού.....	26
1.8.2 Εμπόδια ενασχόλησης με τον εθελοντισμό.....	33
1.9 Τα οφέλη του εθελοντισμού.....	34
1.10 Εθελοντισμός και Νομικό Πλαίσιο.....	39
1.10.1 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Εθελοντών.....	41
1.11 Διάθρωση Τρίτου Τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών.....	44
1.12 Διαφοροποίηση εννοιών.....	48
1.12.1 Διαφορές και Ομοιότητες Εθελοντισμού –Φιλανθρωπίας.....	49
1.12.2 Εθελοντισμός και Δίκτυα άτυπης φροντίδας.....	50
1.12.3 Εθελοντισμός και Ομάδες αυτοβοήθειας.....	50
1.13 Επίλογος.....	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο
ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ
ΝΕΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

2.1 Εισαγωγή.....	52
2.2 Η αναγκαιότητα ανάμιξης των Νέων με τον Εθελοντισμό.....	53
2.3 Στρατηγικές Προσέλκυσης και Διατήρησης Νέων Εθελοντών.....	55
2.3.1 Προσέλκυση Νεαρών Εθελοντών.....	56
2.3.2 Προσανατολισμός και Εκπαίδευση Νεαρών Εθελοντών.....	60
2.3.3 Επίβλεψη Νεαρών Εθελοντών.....	62
2.3.4 Αναγνώριση των Νεαρών Εθελοντών.....	63
2.4 Επίλογος.....	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο
ΣΤΑΣΕΙΣ/ΑΠΟΨΕΙΣ – ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ
ΕΤΟΣ 2011

3.1 Εισαγωγή.....	66
3.2 Στάσεις και απόψεις για τον εθελοντισμό.....	66
3.3 Έρευνες για τον Εθελοντισμό.....	70
3.4 Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011.....	79
3.5 Επίλογος	89

Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Εισαγωγή.....	90
4.2 Σκοπός εμπειρικής μελέτης	90
4.3 Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων.....	91
4.4 Πεδίο μελέτης – επιλογή δείγματος – ερευνητικά εργαλεία συλλογής στοιχείων – ηθικά ζητήματα και στατιστική ανάλυση στοιχείων.....	92

4.4.1 Ποσοτική έρευνα.....	92
4.4.2 Δείγμα-κριτήρια δείγματος.....	92
4.4.3 Κατασκευή ερευνητικού εργαλείου (Ερωτηματολόγιο).....	92
4.4.4 Πιλοτική Έρευνα(προέρευνα).....	94
4.4.5 Διαδικασία χορήγησης ερευνητικού εργαλείου.....	95
4.4.6 Ηθικά ζητήματα	95
4.4.7 Δυσκολίες αποπεράτωσης της έρευνας και άρση τους.....	96
4.4.8 Ανάλυση και επεξεργασία αποτελεσμάτων.....	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 Εισαγωγή.....	98
5.2 Πίνακες Συχνοτήτων.....	98
5.3 Ανάλυση χ^2 – test και Πίνακες διπλής κατεύθυνσης.....	136

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 Εισαγωγή.....	144
6.2 Συμπεράσματα Έρευνας.....	144
6.3 Τελική Συζήτηση.....	149
6.4 Προτάσεις	151

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	154
--------------------------	------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	159
-----------------------	------------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο εθελοντισμός, ή καλύτερα το κίνημα του εθελοντισμού αποτελεί σήμερα με τις ανάλογες προϋποθέσεις μια μεγάλη δύναμη ελπίδας για τον σύγχρονο κόσμο. Αυτή η διατύπωση εμπεριέχει ένα θεμελιώδες ερώτημα για το τι είναι εθελοντισμός, πως διαμορφώνεται και τι ρόλο διαδραματίζει στη σύγχρονη ζωή. Το φαινόμενο του εθελοντισμού αποκτά ολοένα νέες και πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις που ξεπερνούν τις παλαιές εμπειρίες παραδοσιακής φιλανθρωπίας. Ο εθελοντισμός σήμερα δεν ταυτίζεται με την παροχή στρατιωτικών υπηρεσιών, αλλά ούτε και με τη δράση του Ερυθρού Σταυρού.

Ο εθελοντισμός αποτελεί βασική μορφή έκφρασης της συμμετοχής των πολιτών στην κοινωνική ζωή και τις δημοκρατικές διαδικασίες και συμβάλλει στην εμπέδωση κρίσιμων πολιτιστικών αξιών όπως η αλληλεγγύη, η ανιδιοτελής προσφορά και η προστασία του γενικού συμφέροντος. Συνάμα, ο εθελοντισμός αποτελεί σημαντική μαθησιακή ευκαιρία, επειδή με τη συμμετοχή σε εθελοντικές δραστηριότητες οι πολίτες αποκτούν νέες δεξιότητες και βιώνουν εντονότερα το πνεύμα της ομαδικής δράσης και το συναίσθημα ότι είναι μέλη ενός κοινωνικού συνόλου. Επομένως ο εθελοντισμός κομίζει μια διπλή ωφέλεια. Αφενός, συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή μέσω των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει και των δεσμών αλληλεγγύης που δημιουργεί και, αφετέρου βοηθά τους ίδιους τους εθελοντές μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους και της προώθησης της προσωπικής τους εξέλιξης.

Τα τελευταία χρόνια, ο εθελοντισμός αναπτύσσεται γοργά και μεταλλάσσεται καθώς λαμβάνει μια σύγχρονη και πιο εξελιγμένη μορφή μέσω των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Ωστόσο, ο ρυθμός συμμετοχής και ευαισθητοποίησης των πολιτών παραμένει χαμηλός τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ενόψει των παραπάνω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακήρυξε το έτος 2011 ως

Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού, με στόχο την ενίσχυση της προβολής των εθελοντικών δραστηριοτήτων και την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών.

Είναι γεγονός, πως στην Ελλάδα δεν έχει μελετηθεί σε σημαντικό βαθμό το θέμα του εθελοντισμού (ιδιαίτερα μέσω εμπειρικών ερευνών) και η βιβλιογραφία που υπάρχει είναι ελάχιστη. Οποιοσδήποτε έρευνες που έχουν υλοποιηθεί με το θέμα αυτό λαμβάνουν χώρα σε διεθνές επίπεδο.

Σκοπός μας είναι αφενός να αναδείξουμε το φαινόμενο του εθελοντισμού ως επιτακτική ανάγκη του σήμερα και αφετέρου να μελετήσουμε τις στάσεις και τις απόψεις που έχουν οι σπουδαστές/ριες του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης για το θέμα του εθελοντισμού.

Η παρούσα εργασία διαρθρώνεται σε έξι (6) θεματικά κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο, παρουσιάζει γενικά τον θεσμό του εθελοντισμού. Το δεύτερο κεφάλαιο αποτυπώνει την αναγκαιότητα της ανάμιξης των νέων με τον εθελοντισμό και καταγράφει τις στρατηγικές προσέλκυσης και διατήρησης των εθελοντών. Το τρίτο κεφάλαιο διερευνά τις στάσεις διαφόρων μελετητών για το θέμα του εθελοντισμού αναφέροντας παράλληλα έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια. Το θεωρητικό μέρος ολοκληρώνεται με την ανάδειξη και τη σημασία του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού 2011. Το τέταρτο κεφάλαιο αποτελεί την μεθοδολογία της εμπειρικής μελέτης. Το πέμπτο κεφάλαιο αναλύει και ερμηνεύει τα αποτελέσματα της έρευνας που διενεργήσαμε χρησιμοποιώντας ως δείγμα σπουδαστές/ριες όλων των σχολών του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης και το τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζει τα συμπεράσματα και τον σχολιασμό της εμπειρικής μελέτης, καθώς και την διατύπωση προτάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

1.1 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο διαπραγματευόμαστε την πορεία του εθελοντισμού από την εποχή της αρχαιότητας μέχρι την εμφάνιση του χριστιανισμού στην Ελλάδα και από την περίοδο του δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου μέχρι σήμερα με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων. Στη συνέχεια δίνουμε μια σφαιρική εικόνα για την έννοια του εθελοντισμού και του εθελοντή μέσα από ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις διαφόρων μελετητών. Αφού διαμορφώσουμε μια πλήρη εικόνα για την έννοια του εθελοντισμού, αναλύουμε τα χαρακτηριστικά, τις μορφές και τις αρχές του εθελοντισμού κάνοντας παράλληλα εκτενή αναφορά στα κίνητρα συμμετοχής και στα εμπόδια ενασχόλησης. Μετέπειτα παρουσιάζουμε τα οφέλη του εθελοντισμού τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Δίνουμε επίσης, έμφαση στο νομικό πλαίσιο του εθελοντισμού και κατ' επέκταση απαριθμούμε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εθελοντών προς την οργάνωση και αντιστρόφως. Τέλος προβαίνουμε στην διάρθρωση του Τρίτου Τομέα κοινωνικών υπηρεσιών και τονίζουμε τις διαφορές και τις ομοιότητες με άλλες έννοιες οι οποίες θεωρούνται από πολλούς ταυτόσημες (Φιλανθρωπία - δίκτυα άτυπης φροντίδας - ομάδες αυτοβοήθειας).

1.2 Ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού στην Ελλάδα

Το φαινόμενο του εθελοντισμού δεν είναι νέο στον ελλαδικό χώρο, αλλά πηγάζει από την αρχαιότητα και την μυθολογία. Πιο συγκεκριμένα, ο πρώτος ανιδιοτελής εθελοντής, σύμφωνα με τον ελληνικό αξονικό μύθο, ήταν ο Προμηθέας, ο οποίος

έκλεψε τη φωτιά από τους θεούς και την έδωσε στους ανθρώπους και μαζί με αυτή τους χάρισε τη γνώση και τις τέχνες. Παρόλο την προσφορά του αυτή, ο Δίας, ως πατέρας και αρχηγός των θεών, τον τιμώρησε, στέλνοντας τον Ήφαιστο να τον σταυρώσει στον Καύκασο, κρατώντας τον εκεί καρφωμένο σ' ένα βράχο. Αιώνες μετά, σύμφωνα πάλι με έναν αξονικό μύθο της ελληνικής μυθολογίας, ένας άλλος μεγάλος εθελοντής, ο ημίθεος Ηρακλής θα τον απελευθερώσει. Το μύθο αυτό τον ανέδειξε, ως γνωστόν, ο μεγάλος Έλληνας τραγικός ποιητής Αισχύλος, στην τριλογία του «Προμηθέας δεσμώτης», «Προμηθέας λυόμενος» και «Προμηθέας πυρφόρος» και μπορούμε να θεωρήσουμε πως συμβολίζει ότι η θεμελιακή πηγή της γνώσης οφείλεται στον εθελοντισμό και στην ανιδιοτέλεια που απελευθερώνει πολύτιμες αξίες της γνώσης για τον άνθρωπο (Τακτικός, 2009).

Περνώντας από την μυθολογία στην αρχαιότητα βλέπουμε ότι οι ιδέες της κοινωνικής δικαιοσύνης και της κοινωνικής αλληλεγγύης του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και των Στωικών Φιλοσόφων επηρέασαν τα άτομα της εποχής και τα παρότρυναν να ασχοληθούν με τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ομάδες ανθρώπων φτωχών, αναξιοπαθούντων, υστερούντων σωματικά και πνευματικά κτλ) παρέχοντας τους φροντίδα και συμπαράσταση, κυρίως υλική (Αποστολίδης & Παπασπυρόπουλος, 2002)

Σύμφωνα με τον Πολυζωΐδη (2004) η φιλανθρωπία στην Αρχαία Ελλάδα βρισκόταν υπό την προστασία των θεών. Κατά την διάρκεια των δείπνων της Εκάτης τοποθετούνταν τρόφιμα κοντά σε πηγές και περάσματα για να χρησιμοποιηθούν από τους ταξιδιώτες. Ακόμα, ο Ιπποκράτης αναφέρει ότι τα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα στηρίζονταν σε μεγάλο βαθμό στην πρωτοβουλία των πολιτών, οι οποίοι πρόσφεραν σε τακτικά χρονικά διαστήματα, κυρίως στις εορτές χρήματα και υλικά αγαθά.

Ανατρέχοντας σε ιστορικές αναφορές παρατηρούμε να περιλαμβάνονται στην κοινωνική νομοθεσία του Σόλωνα και του Περικλή μέτρα για την προστασία χηρών και ορφανών, την συνταξιοδότηση αναπήρων και ηλικιωμένων, την πρόσληψη ανέργων σε κρατικές υπηρεσίες για την εκτέλεση κοινωφελών έργων κλπ. Επίσης, σημαντικό ρόλο στην εθελοντική προσφορά έπαιξε και η εμφάνιση του χριστιανισμού ως κυρίαρχη θρησκεία στην Ελλάδα.

Ο χριστιανισμός μέσα από το κήρυγμα της αγάπης και της φιλανθρωπίας έδωσε νέα ώθηση στην επίλυση προβλημάτων που απασχολούσαν τον αδύναμο πολίτη. Την πρωτοβυζαντινή περίοδο, ο σημαντικότερος εκφραστής της εθελοντικής προσφοράς θεωρείται ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος ίδρυσε με προσωπικά του έξοδα τη βασιλειάδα, η λειτουργία της οποίας βασίστηκε αποκλειστικά σε ατομικές δωρεές και σε εθελοντική εργασία. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν ένα κέντρο κοινωνικής προστασίας, το οποίο για να καλύψει τις ανάγκες των φτωχών και των αδύναμων παρείχε στέγη, τροφή και στήριξη. Για να μπορέσουν όμως να ζήσουν ανεξάρτητοι μέσα στην κοινωνία, εκτός από υλικά αγαθά τους παρείχε και εκμάθηση τεχνικών επαγγελμάτων. Στη συνέχεια, κατά τη βυζαντινή περίοδο αναπτύχθηκαν τα συσσίτια και η χορήγηση επιδομάτων σε απόρους και σε ανάπηρους πολέμου. Η κοινωνική προστασία προερχόταν μέσα από ένα σύστημα κρατικών αλλά και εκκλησιαστικών φορέων (Πολυζωΐδης ,2004).

Το κράτος και η εκκλησία ανέπτυξαν σε μεγάλη έκταση πλήθος ευαγών οίκων, ξενώνων, ορφανοτροφείων, γηροκομείων, πτωχοκομείων κ.α. Τα μοναστήρια και οι ευαγείς οίκοι του Βυζαντίου χρησίμευαν και σαν σχολές ιατρικής, παράλληλα με τις υπηρεσίες φροντίδας που προσέφεραν. Στην επίλυση προβλημάτων συνέβαλλαν και οι συνεταιρισμοί, οι μεγάλοι ευεργέτες, όπως ήταν ο Κοσμάς ο Αιτωλός (1714-1779), ο οποίος ανέπτυξε ένα σημαντικό θρησκευτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και εθνικό

έργο, η οσία Φιλοθέη Μπενιζέλου (522-1589), η οποία ανέπτυξε κυρίως έργο προστασίας γυναικών και παιδιών.

Σημαντική ήταν και η συμβολή του απόδημου ελληνισμού, των συντεχνιών και των δημογερόντων. Με την απελευθέρωση από τον Τουρκικό ζυγό, η χώρα βρέθηκε ανάμεσα σε ερείπια και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είχε την ανάγκη κοινωνικής προστασίας. Η οικονομική αδυναμία εμπόδιζε τις κυβερνήσεις να προγραμματίζουν και να αναπτύσσουν μια συστηματική κρατική μέριμνα. Έτσι αφέθηκε στην ιδιωτική πρωτοβουλία ή φροντίδα των αδυνάτων. Ο ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (1877) συμβάλλει αποφασιστικά, πρώτος στο ξεπέρασμα της όποιας συμφοράς με το ανθρώπινο δυναμικό του, που στην πλειοψηφία του, ήταν εθελοντές, αναδεικνύοντας έτσι την μέγιστη χρησιμότητα του (Πολυζωΐδης, 2006).

Κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας οι πληροφορίες είναι περιορισμένες. Η εκκλησία, η οικογένεια και η κοινότητα αποτελούσαν τους σημαντικότερους φορείς κοινωνικής προστασίας για τους ευρισκόμενους σε ανάγκη. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί η συμβολή των πολέμων στην ανάπτυξη του εθελοντισμού. Πιο συγκεκριμένα, η Επανάσταση του 1821 οδήγησε μεγάλο μέρος του πληθυσμού σε άθλια κατάσταση, την οποία το νεοσύστατο κράτος αδυνατούσε να αντιμετωπίσει αυτή την κατάσταση λόγω των ελάχιστων πόρων που διέθετε. Έτσι βοήθεια παρεχόταν από δωρητές, από την εκκλησία και γενικά από εύπορους πολίτες, τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού χώρου. Το 1854 με την επιδημία της χολέρας που ξέσπασε δημιουργήθηκαν εθελοντικοί σύλλογοι με σημαντική κοινωνική δράση και ιδρύθηκαν πτωχοκομεία, ορφανοτροφεία και επαγγελματικές σχολές. (Πολυζωΐδης, 2006). Το 1922, ιδρύεται η Διεθνής Ομοσπονδία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και έχουμε την παρουσία οργανωμένων φιλανθρωπικών σωματείων καθώς και χριστιανικές αδελφότητες.

Κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο η εκκλησία αναλαμβάνει και πάλι το ρόλο του αρωγού. Με την λήξη του πολέμου ο εθελοντισμός ελέγχεται από το κράτος και συνάμα δημιουργούνται οργανώσεις με πολιτικό ή ιδεολογικό προσανατολισμό. Με το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο αριθμός των εθελοντικών οργανώσεων αυξάνεται, με γεωμετρική πρόοδο (Πολυζωΐδης ,2004)

Από το 1974 και μετά, η δημοκρατία, η βελτίωση του επιπέδου ζωής, οι ιδεολογικές ανησυχίες, οι διεθνείς σχέσεις και η οικονομική κατάσταση της χώρας βελτιώθηκαν, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες να ενδιαφερθούν και για τους συνανθρώπους τους πέρα από τη δικιά τους επιβίωση και να υποστηρίξουν το έργο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Την ίδια στιγμή, η ανάπτυξη των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας βοήθησε τους εθελοντικούς οργανισμούς να προβάλλουν το έργο τους και έτσι να τους γνωρίσει η ευρύτερη κοινωνία. Η αναγνώριση του εθελοντισμού από το ελληνικό κράτος, επίσης, ήταν πολύ σημαντική, καθώς με αυτόν τον τρόπο το κράτος βρήκε συμμάχους από την κοινωνία των πολιτών για να αντιμετωπίσει μεγάλα προβλήματα αλλά και ειδικές περιστάσεις.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο ιστορικά να αναφερθεί και η συμβολή των Ολυμπιακών Αγώνων στην ανάπτυξη του εθελοντισμού. Πολλοί μελετητές αναφέρουν στην βιβλιογραφία τους, ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας 2004 αποτέλεσαν την αφετηρία για την ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Ελλάδα. Η συμμετοχή των εθελοντών ήταν πολύ μεγάλη. Ενδεικτικό είναι ότι μόλις ένας στους τρεις από τους υποψήφιους εθελοντές των Ολυμπιακών Αγώνων υποστήριξε ότι έχει εργαστεί ως εθελοντής στο παρελθόν, γεγονός που σημαίνει ότι τα 2/3 ήθελαν να προσφέρουν εθελοντικές υπηρεσίες για πρώτη φορά στη ζωή τους με κίνητρο τη σκέψη ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες διεξάγονται στην Ελλάδα. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες φαίνεται υπήρξαν ένα πολύ σημαντικό κληροδότημα για την Ελλάδα που βοήθησε στην

ενίσχυση της αίσθησης του κοινωνικού έργου στην ελληνική κοινωνία. Παρόμοια προσέλευση εθελοντών υπήρξε και στα Special Olympics στην Αθήνα το 2011. Παρόλα αυτά, η μορφή εθελοντισμού σε έναν θεσμό όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες δε θα πρέπει να ταυτιστεί με την έννοια της εθελοντικής προσφοράς αφού πρόκειται για ένα γεγονός πολύ συγκεκριμένο στο χώρο και το χρόνο (Μάγκου, 2012)¹.

1.3 Εννοιολογική προσέγγιση του Εθελοντισμού

Μελετώντας την ελληνική και διεθνές βιβλιογραφία διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει ένας επίσημος και κοινά αποδεκτός ορισμός για τον εθελοντισμό. Επομένως, είναι δύσκολο να ορίσουμε τον εθελοντισμό, λόγω του ότι αλλάζει διαρκώς όψεις, περιεχόμενο αλλά και μεθόδους ακολουθώντας τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Παρ' όλα αυτά όμως, θα προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε την έννοια μέσα από εννοιολογικές προσεγγίσεις διαφόρων μελετητών.

Σε ένα πρώτο επίπεδο, για την καλύτερη κατανόηση του όρου «εθελοντισμός», κρίνεται σκόπιμο να αναλύσουμε ετυμολογικά την συγκεκριμένη έννοια. Έτσι λοιπόν η λέξη εθελοντισμός ως προς την ετυμολογία της εμπεριέχει το στοιχείο της προσωπικής επιλογής. Στην ελληνική σχηματίζεται από το θέμα της μετοχής □θέλων,-οντ(ος) του ρήματος εθέλω, το οποίο σημαίνει δύναμαι οικειοθελώς - μπορώ με τη θέλησή μου (Μπαμπινιώτης, 2009). Αλλά και στην αγγλική, το volunteer προκύπτει από το γαλλικό voluntair, το οποίο προέρχεται από το λατινικό ρήμα velle που επίσης σημαίνει δύναμαι/θέλω.²

¹ Η Ματίνα Μάγκου είναι Σύμβουλος Πολιτιστικής Διαχείρισης και Προγραμμάτων Νεολαίας για την Comidom Press και συνεργάστηκε με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς για την έκδοση του εγχειριδίου με τίτλο «Διδάσκοντας τον εθελοντισμό-ένα εγχειρίδιο για τον καθηγητή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (2012).

² Η λέξη volunteer ήταν στενά συνδεδεμένη με την έννοια του στρατού, όπως μαρτυρούν κείμενα του 17ου αιώνα και χρησιμοποιούνταν περισσότερο σε περιόδους πολέμων. Η λέξη «volunteer» ξεκινά να αποκτά τη σημερινή της σημασία στα μέσα του 20ου αιώνα, όπου ο εθελοντισμός λαμβάνει πλέον την έννοια της κοινωνικής προσφοράς (www.jocote.org).

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, ο εθελοντισμός θεωρείται χρήσιμος όσο ποτέ για την επίλυση κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και ανθρωπιστικών ζητημάτων και ορίζεται ως η ατομική συνεισφορά που δεν σχετίζεται με κέρδος, αμοιβή ή καριέρα, αλλά στοχεύει στην ευημερία των συνανθρώπων ή του συνόλου της κοινωνίας (United Nations, 1999 στο Πολυζωΐδης, 2006).

Ως εθελοντισμός επίσης ορίζεται η «εργασία για λογαριασμό άλλων ανθρώπων, οργανώσεων ή της κοινωνίας ως σύνολο, η οποία παρέχεται σε οργανωμένο πλαίσιο, χωρίς καταναγκασμό ή πληρωμή» (Van Daal, 1990 στο Πολυζωΐδης, 2006).

Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας προτείνει ως ορισμό της εθελοντικής εργασίας «οποιαδήποτε μη αμειβόμενη και μη υποχρεωτική εργασία, που σημαίνει το χρόνο που αφιερώνουν οι άνθρωποι χωρίς πληρωμή σε δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο ενός οργανισμού ή απ' ευθείας προς άλλους ανθρώπους εκτός του νοικοκυριού τους» (Μάγκου, 2012:18)³

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί η μελέτη που διεξήγαγε η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς το 2012 με τίτλο «*διερεύνηση και αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης του εθελοντισμού στην Ελλάδα στο πλαίσιο του προγράμματος Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011*». Η συγκεκριμένη μελέτη προσπαθεί να αποσαφηνίσει την έννοια του εθελοντισμού, δίνοντας τον παρακάτω ορισμό. Ως εργασία λοιπόν ο εθελοντισμός :

- περιλαμβάνει δραστηριότητες που παράγουν αγαθά/υπηρεσίες και συνεισφέρουν σε περιεχόμενο με ουσιαστική αξία στον παραλήπτη αυτής (της εργασίας), η οποία και παρέχεται σε έναν ελάχιστο και μετρήσιμο χρόνο

³ Ο ορισμός είναι ελεύθερη μετάφραση της συγγραφέως, με βάση τον ορισμό που δίνει ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας "Volunteer work is unpaid noncompulsory work; that is, time individuals give without pay to activities performed either through an organization or directly for others outside their own household." ILO (2011). Manual on the measurement of volunteer work, http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@stat/documents/publication/wcms_162119.pdf

- είναι μη αμειβόμενη εργασία, σε χρηματική αξία ή σε είδος, μπορεί όμως να προβλέπεται περιορισμένη αμοιβή ή αποζημίωση στο βαθμό που προκύπτει για να καλύψει δαπάνη που έχει υποστεί ο εθελοντής ή ώστε να αντισταθμίσει βασικά έξοδα που έχει πραγματοποιήσει
- είναι μη υποχρεωτική, δηλαδή, προκύπτει από την αυτόβουλη συμμετοχή, χωρίς έννομη συμμόρφωση ή παροχή της υπό πίεση ή εντολή
- είναι άμεση και διενεργείται όχι μόνο μέσω των εθελοντικών οργανώσεων αλλά και απευθείας από άτομα (άτυπος ή άμεσος εθελοντισμός), ιδιαίτερα σε περιπτώσεις περιοχών όπου η υλοποίηση τέτοιων δράσεων δεν είναι δυνατό να παρασχεθεί από οργανώσεις (είτε δε δρουν σε αυτή είτε δεν εξασφαλίζουν τη ζητούμενη παροχή/υπηρεσία)
- πραγματοποιείται για ωφέλεια κάποιου εκτός του νοικοκυριού (ή της οικογένειας) του εθελοντή.

Ακόμα, ο Brown (2000) ορίζει τον εθελοντισμό ως μία προσωπική δέσμευση που δεν πραγματοποιείται προς κάλυψη οικονομικών αναγκών και δεν είναι υποχρεωτική σε πολιτικό-κοινωνικό επίπεδο. Πρόκειται για μία συμπεριφορά που πρωτίστως ενεργοποιείται από τα ψυχικά ωφέληματα που εξασφαλίζει στους συμμετέχοντες και έχει ως αποτελέσματα δράσεις με σημαντική αξία για την κοινωνία.

Ο Ανθόπουλος (2000:23) ορίζει τον εθελοντισμό ως «τη δραστηριότητα εκείνη που αναπτύσσεται κατά τρόπο προσωπικό, αυθόρμητο, ελεύθερο, χωρίς σκοπό ατομικού κέρδους, από μεμονωμένους πολίτες, ατομικά ή διαμέσου των οργανώσεων των οποίων αποτελούν μέλη, προς το συμφέρον της ομάδας στην οποία ανήκουν ή τρίτων προσώπων ή της τοπικής, κρατικής, ή διεθνούς κοινότητας, αποκλειστικά για σκοπούς αλληλεγγύης (αλτρουιστικούς)».

Σε μια άλλη εκδοχή, ο εθελοντισμός είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται από μεμονωμένα άτομα, από συλλόγους, ή από νομικά πρόσωπα για το κοινό αγαθό, με ελεύθερη βούληση και χωρίς την πρόθεση του οικονομικού κέρδους, έξω από το πλαίσιο οποιασδήποτε απασχόλησης και σχέσης εμπορικής ή κοινωνικής παροχής (Πολυζωΐδης, 2006)

Ένα άλλος ευρύτερος ορισμός, σύμφωνα με τον Ζάννη (2004) είναι: η εργασία που παρέχεται αμισθί (με την έννοια της απουσίας χρηματικών απολαβών) και έχει θετικές κοινωνικές εκροές για ομάδες, κοινότητες και την κοινωνία γενικά, ασχέτως αν είναι συνειδητός ή όχι ο σκοπός για τον οποίο εργάζεται κάποιος. Η εργασία αυτή παρέχεται μέσα από τον κρατικό, κερδοσκοπικό, μη κερδοσκοπικό ή τον ανεπίσημο τομέα, οργανωμένα ή ατομικά και δεν προκύπτει από ρητή εξαναγκαστική εντολή που αφορά και σε πιθανές κυρώσεις από το κράτος ή τον εργοδότη (στον τομέα της αγοράς), αλλά δύναται να επιβάλλεται από κοινωνικούς, οικονομικούς ή άλλους λόγους. Η εθελοντική εργασία κατευθύνεται προς τρίτους και όχι προς συγγενικά και φιλικά πρόσωπα.

Τέλος, με βάση το εγχειρίδιο *Mo Qua Vo*⁴ (το οποίο αποτελεί εκπαιδευτικό υλικό), ο εθελοντισμός μπορεί να οριστεί από τα χαρακτηριστικά του, το κοινωνικό πλαίσιο, την ομάδα στόχο και τους στόχους. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τα χαρακτηριστικά (τα οποία αναλύονται παρακάτω), το έργο γίνεται εθελοντικά και χωρίς αμοιβή (τι), γίνεται για άλλους και βασίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας, γίνεται συνεχώς ή μόνο σποραδικά και ξεχωρίζει από την παθητική συμμετοχή.

Σε σχέση με το κοινωνικό πλαίσιο (που ή από πού) το εθελοντικό έργο πρέπει να φαίνεται ότι λαμβάνει χώρα έξω από την εργασία και γι' αυτό πρέπει να ξεχωρίζει

⁴ Το εγχειρίδιο *Mo Qua Vo* αποτελεί ένα μεταφρασμένο υλικό για ομάδες εθελοντών. Για την μετάφραση του εν λόγω εγχειριδίου συνεργάστηκαν εκπρόσωποι των Κέντρων Πρόληψης Κεντρικής Μακεδονίας.

από την επικερδή απασχόληση. Πρέπει επίσης να ξεχωρίζει από δραστηριότητες των οποίων η διοργάνωση και ανάληψη περιορίζεται στην προσωπική ζωή κάποιου. Σ' αυτό το πλαίσιο ένα σημαντικό κριτήριο είναι ότι η διαχείριση και η οργάνωση του εθελοντικού έργου διεκπεραιώνεται στην δημόσια ή ημιδημόσια ζωή. Ακόμη το εθελοντικό έργο λαμβάνει χώρα μέσα σε οργανισμούς, ομάδες ή ομάδες αυτοβοήθειας και επομένως ενσωματώνεται μέσα σ' ένα οργανωτικό πλαίσιο.

Ακόμα, το εθελοντικό έργο ορίζεται από τους στόχους του ή την ομάδα στόχο (για ποιον ή για τι). Το εθελοντικό έργο γίνεται για κάποιον άλλον ή για κάτι άλλο κι έτσι αποβαίνει προς όφελος τρίτων. Επιπλέον δεν προκύπτει σύγκρουση, όταν την ίδια ώρα ένας εθελοντής έχει προσωπικά οφέλη. Η ομάδα στόχος μπορεί να είναι άνθρωποι, πράγματα ή αντικείμενα, ή να αναφέρεται σε ζώα, συντήρηση και προστασία περιβάλλοντος (Μακρογιάννη κ.ά., 2004)

Παρατηρώντας τις παραπάνω έννοιες μέσα από διάφορες εννοιολογικές προσεγγίσεις μελετητών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο εθελοντισμός είναι μια δραστηριότητα που πηγάζει & αναπτύσσεται:

- ✓ από την ελεύθερη βούληση ενός ατόμου
- ✓ από τα εσωτερικά κίνητρα
- ✓ χωρίς την επιδίωξη του προσωπικού οικονομικού οφέλους
- ✓ μέσα σε ένα οργανωμένο χώρο (σε μη-κυβερνητικές/κερδοσκοπικές οργανώσεις, σε εθελοντικά κέντρα, οργανωμένες ομάδες κ.λ.π.)
- ✓ για κάποιο κοινωνικά ωφέλιμο σκοπό (βοήθεια προς τρίτους, προσωπικά οφέλη)

1.4 Έννοια του Εθελοντή

Σύμφωνα με τον Ανθόπουλο (2000:23) «ως εθελοντές ορίζονται τα άτομα τα οποία ξεπερνούν τα όρια της πληρωμένης απασχόλησης και των τυπικών ευθυνών, με στόχο την προώθηση της ευημερίας για την κοινωνία αλλά και την προσωπική τους ευχαρίστηση».

Επίσης, ο Εθελοντής είναι το άτομο που, με ελεύθερη βούληση, προσφέρει το χρόνο του/της, την εργασία και τις δεξιότητες, περιστασιακά ή σε τακτική βάση, χωρίς προσδοκία ανταμοιβής, εκτός από την κάλυψη των λογικών δαπανών το οποίο είναι απαραίτητο για την ολοκλήρωση των αποστολών που του/της έχουν ανατεθεί ως εθελοντή (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

1.5 Τα Χαρακτηριστικά του Εθελοντισμού

Ο εθελοντισμός επηρεάζεται έντονα από την ιστορία, την πολιτική, τον πολιτισμό και τη θρησκεία της κάθε κοινωνίας, με αποτέλεσμα να γίνεται αντιληπτός με διαφορετικό τρόπο και να παίρνει ποικίλες μορφές ανάλογα με το περιβάλλον. Για παράδειγμα, αυτό που θεωρείται εθελοντισμός σε μία χώρα μπορεί να απαξιώνεται ως χαμηλά αμειβόμενη εργασία σε μία άλλη (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005). Ας δούμε όμως αναλυτικά ποια είναι τα συστατικά χαρακτηριστικά της εθελοντικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα η εθελοντική εργασία :

- 1. Βασίζεται στην Ελεύθερη Βούληση.** Η ελευθερία αυτή αποτελεί το θεμέλιο λίθο της εθελοντικής προσφοράς εργασίας. Στην ιδανική της μορφή δεν περιορίζεται ούτε από τις τρέχουσες ανάγκες επιβίωσης και σίγουρα δεν επιβάλλεται από κάποιους άλλους (Στασινοπούλου, 2011).

Είναι βασικό κίνητρο για έναν άνθρωπο να προσφέρει την εργασία του εθελοντικά επειδή το έχει επιλέξει ο ίδιος. Ωστόσο, όσοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους εθελοντικά δεν το κάνουν συνήθως μόνο με τη δική τους ελεύθερη βούληση. Αντιθέτως, μπορεί να δέχονται πιέσεις από άτομα του κοινωνικού περιβάλλοντός τους ή ακόμη και να αισθάνονται οι ίδιοι υποχρεωμένοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο κοινωνικό σύνολο. Αυτό είναι το χαρακτηριστικό που διακρίνει τον εκούσιο εθελοντισμό από τις περιπτώσεις ακούσιου εθελοντισμού που βασίζεται σε εξωτερικές πιέσεις (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

- 2. Πρωταρχικός Σκοπός δεν είναι το Οικονομικό Όφελος.** Μιλάμε για εθελοντισμό όταν τα έσοδα που έχει κάποιος από την εθελοντική εργασία που προσφέρει δεν είναι ίσα ή περισσότερα από τα χρήματα που θα έπαιρνε για την ίδια εργασία σαν επαγγελματίας. Φυσικά, είναι αποδεκτό ένας εθελοντής να λαμβάνει χρήματα για τα έξοδα που πιθανόν χρειάζεται να κάνει στην πορεία της εθελοντικής εργασίας του. Τα χρήματα αυτά είναι μία μορφή αποζημίωσης από τον οργανισμό για τον οποίο εργάζεται και έτσι, η συμμετοχή του εθελοντή δεν έχει σαν συνέπεια την οικονομική του επιβάρυνση. Επιπλέον, αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί συνεπάγεται ότι και τα άτομα που έχουν περιορισμένους οικονομικούς πόρους μπορούν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).
- 3. Λαμβάνει χώρα σε οργανωμένα πλαίσια:** Ένας ακόμα τρόπος με τον οποίο διαφέρει ο εθελοντισμός από τις πολλές (και πάντοτε πολύτιμες) πράξεις αλληλεγγύης είναι ότι στηρίζεται σε εργασία που γίνεται σε οργανωμένα

πλαίσια και αυτό δημιουργεί συνήθως καλύτερες προϋποθέσεις για συνέχεια, ποιότητα, αξιολόγηση, αυτογνωσία, από ότι η μεμονωμένη προσφορά. Η οργανωτική δομή βέβαια δημιουργεί και κινδύνους, πειρασμούς επιβολής εξουσίας, φατριασμούς, γραφειοκρατία. Ωστόσο οι κίνδυνοι αυτοί δεν αναιρούν τη σημασία των οργανώσεων αυτών ως κοινωνικά εργαστήρια όπου μαθαίνουν οι άνθρωποι να λειτουργούν συλλογικά και να αναγνωρίζουν την άσκηση εξουσίας ως ευθύνη και όχι ως προνόμιο (Στασινοπούλου, 2011)

- 4. Επιφέρει Οφέλη τόσο σε Τρίτες Πλευρές όσο και στους Εθελοντές.** Αυτό το κριτήριο διακρίνει τον εθελοντισμό από τις καθαρά ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως είναι για παράδειγμα το ποδόσφαιρο. Ωστόσο, ένας αγώνας ποδοσφαίρου που γίνεται για φιλανθρωπικό σκοπό είναι και αυτός μία εθελοντική δραστηριότητα. Με άλλα λόγια, ο εθελοντισμός μπορεί και πρέπει να επιφέρει οφέλη σε ένα ευρύ πλήθος ατόμων, από τον ίδιο τον εθελοντή μέχρι ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο.

Συνεπώς, είναι φανερό ότι αυτά τα χαρακτηριστικά ή κριτήρια, που καθορίζουν τον εθελοντισμό, προσφέρουν στην πραγματικότητα ένα ευρύ φάσμα που καλύπτει όλες τις δυνατές μορφές του (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

1.6 Μορφές Εθελοντισμού

Οι μορφές που παίρνει η εθελοντική προσφορά σήμερα διευρύνονται διαρκώς και εκτείνονται σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής από την παροχή υπηρεσιών φροντίδας ως τις οργανωμένες δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, την οργάνωση πολιτιστικών θεατρικών και μουσικών δραστηριοτήτων, την πρόληψη ή

την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, ως την παροχή εκπαίδευσης σε κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα ή ομάδες (<http://www.agistri.com.gr>).

Αρκετοί διαχωρίζουν τον εθελοντισμό σε επίσημο και ανεπίσημο. Ο *επίσημος – οργανωμένος εθελοντισμός* είναι μια δραστηριότητα η οποία πραγματοποιείται μέσω μη κερδοσκοπικών οργανώσεων ή προγραμμάτων κι αναλαμβάνεται:

- ✓ Με την ελεύθερη βούληση του ίδιου του εθελοντή
- ✓ Χωρίς οικονομική αμοιβή
- ✓ Προς όφελος της κοινότητας και του εθελοντή
- ✓ Μόνο σε θέσεις που προορίζονται για εθελοντές. (Τακτικός, 2009)

Ενώ ο *ανεπίσημος εθελοντισμός* αφορά την προσφορά σε περισσότερο προσωπικό επίπεδο βοηθώντας για παράδειγμα κάποιον ηλικιωμένο στο δρόμο.

Υπάρχουν πολλές μορφές «εθελοντισμού» όπου η κάθε μία εμφανίζεται με τη δική της έκφραση και τρόπο δράσης. Η πρώτη μορφή είναι ο «*κοινωνικός εθελοντισμός*» και απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού όπως η παροχή υπηρεσιών σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σε άτομα της τρίτης ηλικίας, σε οικογένειες που βρίσκονται σε συνθήκες κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού, σε άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες, σε φυλακισμένους και σε πρώην φυλακισμένους, σε οροθετικούς και σε φορείς του AIDS και σε άλλες μειονεκτούσες ομάδες, όπως άτομα με θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, μετανάστες, αθίγγανοι, εκδιδόμενες γυναίκες κ.τ.λ. Η προσφορά εθελοντικής εργασίας έχει πολλές μορφές δράσης: συνοδεία στο σπίτι, εμπύχωση, πρόληψη, δωρεά αίματος, μεταφορά ασθενών, επανένταξη, τηλεφωνική ακρόαση, εξειδικευμένες και επαγγελματικές παροχές, υγειονομική φροντίδα, ψυχαγωγία, κοινωνική γραμματεία, νομική βοήθεια κ.τ.λ. (Πολυζωΐδης, 2006).

Υπάρχει επίσης ο «διεθνής εθελοντισμός» ως προσφορά αλληλεγγύης και γνώσης στις χώρες του Τρίτου Κόσμου ή των ανθρωπιστικών υπηρεσιών στις ζώνες πολεμικών συγκρούσεων (για παράδειγμα παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρόφιμα, ρούχα, φάρμακα κτλ σε χώρες που έχουν άμεση ανάγκη). Σε ανάπτυξη βρίσκεται και ο «*περιβαλλοντικός εθελοντισμός*», μέσω της ανάπτυξης πρωτοβουλιών για την καθαριότητα των δασών και των παραθαλάσσιων περιοχών, της οργάνωσης προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των παιδιών και των νέων. Παράλληλα αναπτύσσεται και ο «*εθελοντισμός πολιτικής άμυνας*», κυρίως με τη μορφή φύλαξης των δασών και των πρώτων ενεργειών για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών. Τέλος υπάρχει και ο «*πολιτιστικός εθελοντισμός*» που είναι μια οργάνωση από νεανικές κυρίως εθελοντικές οργανώσεις πολιτιστικών, θεατρικών, μουσικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων που εκφράζουν τη νεανική φαντασία και δημιουργικότητα, πέρα από τη λογική της αγοράς και του κέρδους (http://omikron-xios.blogspot.com/p/blog-page_3014.html).

Σύμφωνα με τον Πολυζωΐδης (2006) αναπτύσσονται και άλλες εξειδικευμένες μορφές εθελοντικής εργασίας όπως ο οικογενειακός, ο εταιρικός και ο διαδικτυακός εθελοντισμός. Ο «*οικογενειακός εθελοντισμός*» παραπέμπει στην παροχή εθελοντικής εργασίας από γονείς, παιδιά και γενικότερα από μέλη της οικογένειας. Η μορφή αυτή συμβάλλει στην διατήρηση της οικογενειακής συνοχής καθώς και στην συμμετοχή των παιδιών, κάτι που δεν θα ήταν δυνατό χωρίς την επίβλεψη των γονιών τους. Έτσι όχι μόνο εξασφαλίζεται μια πρόσθετη πηγή εργασίας αλλά και επιπλέον τα παιδιά εμπνέονται θετικά πρότυπα που μπορεί να τους ακολουθήσουν και στην ενήλικη ζωή τους. Ο οικογενειακός εθελοντισμός λαμβάνει χώρα εκτός του ωραρίου εργασίας και πρέπει να παίρνει υπόψη του τις ιδιαιτερότητες των παιδιών. Βέβαια είναι πιο εύκολα όταν η εργασία παρέχεται μέσα στο ίδιο σπίτι πχ. Προετοιμασία γευμάτων.

Ο «εταιρικός εθελοντισμός», σχετίζεται με την παροχή κινήτρων προς τους εργαζόμενους μιας επιχείρησης, προκειμένου να δραστηριοποιηθούν εθελοντικά. Θα λέγαμε ότι έχει να κάνει με την προσπάθεια βελτίωσης της εικόνας της επιχείρησης. Αυτή η μορφή μπορεί να εφαρμοστεί είτε σε ιδιωτικές επιχειρήσεις είτε σε δημόσιες. Ο εταιρικός εθελοντισμός, λοιπόν, αποτελεί σαφώς ένα από τα κύρια στοιχεία εταιρικής υπευθυνότητας και συνδυάζει οφέλη τόσο για την κοινωνία όσο και για την ίδια την επιχείρηση και το ανθρώπινο δυναμικό της. Καινούριες τάσεις και παραδείγματα καλών πρακτικών από διεθνείς επιχειρήσεις δίνουν το νέο στίγμα όσον αφορά προγράμματα εταιρικού εθελοντισμού, ξεφεύγοντας εντελώς από τις πιο καθιερωμένες πρωτοβουλίες καθαρισμού πάρκων ή ακτών και δημιουργίας τραπεζών αίματος. Η διαφορετική αυτή προσέγγιση στον εταιρικό εθελοντισμό αφορά την αποστολή εργαζομένων σε αναπτυσσόμενες αγορές ανά τον κόσμο, όπου μπορούν να προσφέρουν την επαγγελματική τους εμπειρία, τις ικανότητες τους, τις δεξιότητες τους και το χρόνο τους.

Τέλος, λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας δόθηκε η δυνατότητα στις εθελοντικές οργανώσεις να μεταφέρουν τόσο τις μεθόδους τους όσο και υπηρεσίες τους στο διαδίκτυο (Πολυζωΐδης, 2006). Το διαδίκτυο δεν αποτελεί μόνο ένα μέσο πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τον εθελοντισμό, αλλά χρησιμοποιείται και για τη διενέργεια εθελοντικών δραστηριοτήτων. Ο «ηλεκτρονικός ή εικονικός εθελοντισμός» είναι ένα ακόμη πεδίο μεγάλης ανάπτυξης για την ευρύτερη κοινότητα των μη κυβερνητικών οργανισμών και αποτελεί ένα ξεκάθαρο παράδειγμα ενός από τους τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία της πληροφορίας έχει επιδράσει πάνω στη βελτίωση και στη φύση του εθελοντισμού. Ειδικότερα, ο ηλεκτρονικός ή εικονικός εθελοντισμός έχει συγκεκριμένα οφέλη:

- ✓ Παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε εθελοντικές δραστηριότητες σε ανθρώπους που διαφορετικά θα είχαν δυσκολία ή δεν θα ήταν σε θέση να συμμετέχουν σε εθελοντικό έργο, όπως είναι άτομα με οικογενειακές υποχρεώσεις ή άτομα με ειδικές ανάγκες.
- ✓ Επιτρέπει στους εθελοντές να βοηθούν ανθρώπους σε άλλες χώρες σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, γεγονός που συνεπάγεται ότι ο εθελοντισμός δεν περιορίζεται από γεωγραφικά ή χρονικά όρια.

Ταυτόχρονα, οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την αποτελεσματική διοίκηση των εθελοντών. Μάλιστα, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και το διαδίκτυο έχουν αποδειχθεί σημαντικά εργαλεία στην επαφή με τους υπάρχοντες και τους δυνητικούς εθελοντές. Κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα στο πλαίσιο αυτό είναι η προσέλκυση εθελοντών μέσω του διαδικτύου, καθώς και η ηλεκτρονική εκπαίδευση και υποστήριξη των εθελοντών. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για τον Ελληνικό ισότοπο αποτελεί η anthropos.gr.

Όσον αφορά αυτή τη μορφή εθελοντισμού, είναι φανερό ότι υπάρχει αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στον ηλεκτρονικό εθελοντισμό, δηλαδή σε εθελοντικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με κάποιο τρόπο μέσω του διαδικτύου. Αυτό το γεγονός καταδεικνύει τη βελτίωση του επιπέδου συμμετοχής σε εθελοντικούς οργανισμούς και αντανακλά ξεκάθαρα τις μεταβαλλόμενες τάσεις του εθελοντισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, δηλαδή τους τρόπους με τους οποίους τα άτομα επιθυμούν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού "Μάθε, Δες, Δράσε" της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, 2005).

1.7 Αρχές εθελοντισμού

Σύμφωνα με τους Boulet et al (2008), οι αρχές που διέπουν τον εθελοντισμό είναι ότι ωφελεί τόσο τον εθελοντή όσο και την κοινωνία, κινείται έξω από τη σφαίρα της πληρωμένης εργασίας, χωρίς να την αντικαθιστά και είναι πάντα προσωπική επιλογή. Ο εθελοντισμός αποτελεί μέσο ενεργής συμμετοχής σε θέματα της κοινότητας και εργαλείο για τη διευθέτηση ανθρωπιστικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών θεμάτων. Παράλληλα, πρεσβεύει αρχές όπως η ισότητα, η αξιοπρέπεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο αμοιβαίος σεβασμός.

Παρακάτω θα αναφέρουμε συνοπτικά κάποιες βασικές αρχές που διέπουν τον εθελοντισμό σε κάθε μορφή του. Οι αρχές αυτές αναφέρονται στο εγχειρίδιο του εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» και είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Ο εθελοντισμός ωφελεί την κοινωνία και τον εθελοντή.
- ✓ Η εργασία των εθελοντών είναι άμισθη.
- ✓ Ο εθελοντισμός είναι πάντα θέμα επιλογής.
- ✓ Ο εθελοντισμός δεν αναλαμβάνεται υποχρεωτικά προκειμένου να αποφέρει συντάξεις ή κρατικά επιδόματα.
- ✓ Ο εθελοντισμός είναι μια δραστηριότητα που εκτελείται μόνο σε μη κερδοσκοπικούς τομείς.
- ✓ Ο εθελοντισμός είναι ένας θεμιτός τρόπος με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της κοινωνίας τους.
- ✓ Ο εθελοντισμός είναι ένα μέσο να αντιμετωπίζουν τα άτομα ή οι ομάδες τις ανθρώπινες, περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανάγκες.
- ✓ Είναι ο τρόπος με τον οποίο άτομα ή ομάδες μπορούν να εκφράσουν ή να αντιμετωπίσουν ανθρώπινες, περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανάγκες.
- ✓ Ο εθελοντισμός προάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα.

- ✓ Ο εθελοντισμός σέβεται τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και τον πολιτισμό όλων των ανθρώπων.
- ✓ Ο εθελοντισμός δεν υποκαθιστά την αμειβόμενη εργασία και οι εθελοντές δεν αντικαθιστούν τους αμειβόμενους εργαζόμενους και δεν αποτελούν απειλή για την εργασιακή ασφάλεια αυτών (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού "Μάθε, Δες, Δράσε" της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, 2005).

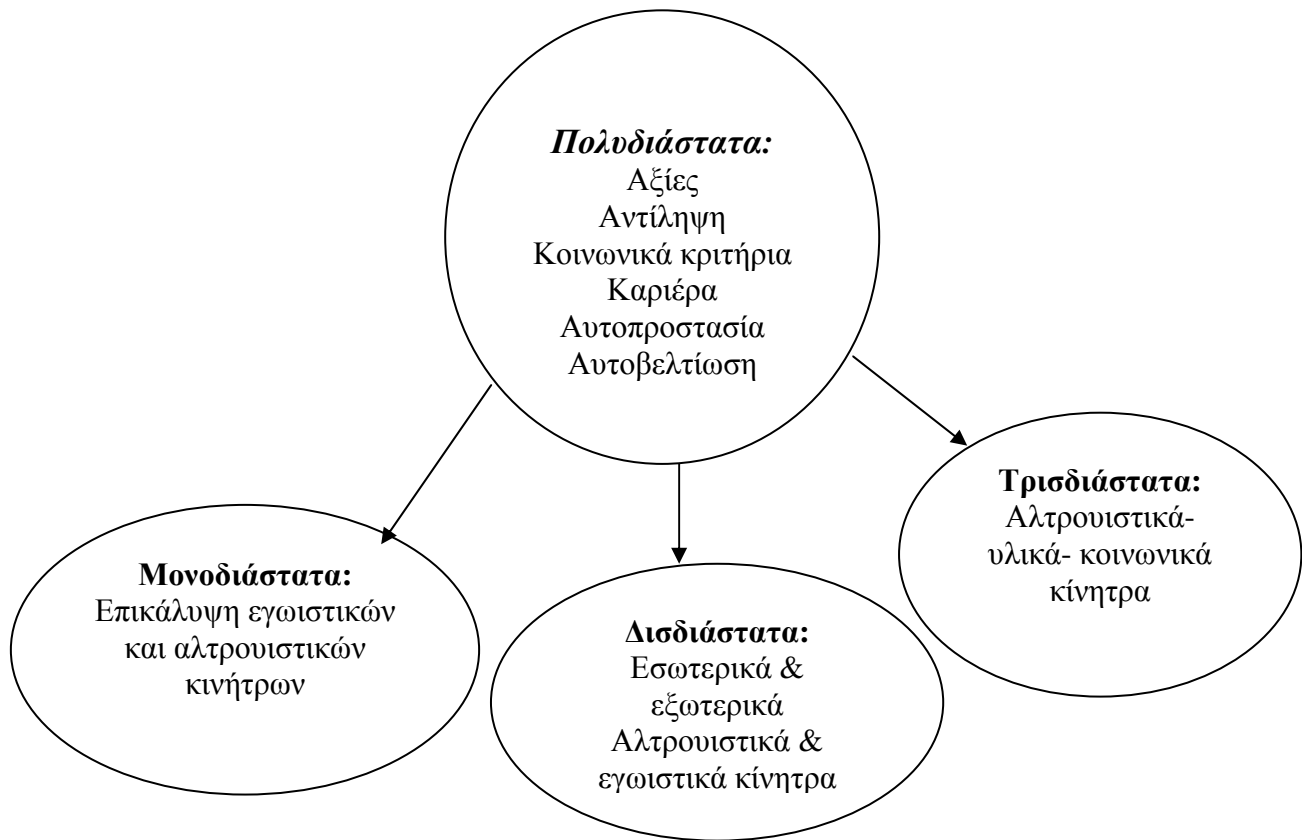
1.8 Κίνητρα εθελοντισμού και εμπόδια ενασχόλησης

1.8.1 Τα κίνητρα του εθελοντισμού

Θα πρέπει σε αυτό το σημείο να εξετασθούν τα κίνητρα που ωθούν τα άτομα στην υιοθέτηση της εθελοντικής συμπεριφοράς. Η εθελοντική συμπεριφορά αποτελεί μία περίπλοκη διαδικασία η οποία προκειμένου να γίνει κατανοητή πρέπει να εξετασθεί πέρα από τα στενά όρια μίας και μόνο επιστήμης, ώστε να υπάρξει σφαιρική και ουσιαστική προσέγγιση (Lockstone, 2004).

Εκτεταμένες έρευνες έχουν πραγματοποιηθεί από ακαδημαϊκές κοινότητες για τα κίνητρα που ωθούν το άτομο στον τομέα του εθελοντισμού. Ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των κινήτρων έχουν αναπτυχθεί μοντέλα μονοδιάστατα, τα οποία εντάσσουν τα κίνητρα σε μία μόνο κατηγορία με διαφορετικές πτυχές, δισδιάστατα, τρισδιάστατα και πολυδιάστατα (Widjaja, 2010) τα οποία απεικονίζονται ως εξής:

Γράφημα 1: Απεικονιστική κατηγοριοποίηση κινήτρων

Πηγή: Widjaja, 2010

Το πολυδιάστατο μοντέλο βασίζεται στα ευρήματα των Clary et al (1998, στην Widjaja, 2010) οι οποίοι υποστηρίζουν πως ο εθελοντισμός στηρίζεται σε έξι διακριτά στοιχεία τα οποία σχετίζονται σε χαμηλό βαθμό μεταξύ τους. Τα στοιχεία αυτά έχουν επιβεβαιωθεί από πολλούς μελετητές και είναι τα ακόλουθα:

Αξίες: Το στοιχείο των αξιών ωθεί το άτομο να εκφράζει τον αλτρουισμό και τον ανθρωπισμό του. Σχετίζεται με το ενδιαφέρον του εθελοντή για την ευημερία των άλλων και τη βούληση για συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο (Houle et al, 2005). Το παραπάνω στοιχείο βασίζεται στην έμφυτη επιθυμία του ατόμου να βοηθά τους συνανθρώπους του και ιδιαίτερα αυτούς που θεωρεί λιγότερο τυχερούς από τον ίδιο (Widjaja, 2010).

Μάλιστα, η προσφορά βοήθειας προς εξαρτημένα άτομα (παιδιά, τραυματίες) δεν είναι απλά επιθυμία, αλλά ένα εγγενές χαρακτηριστικό του ατόμου που έχει ενισχυθεί μέσα από την εξελικτική διαδικασία (Gillath et al, 2005). Έτσι, δεν προκαλεί εντύπωση το γεγονός πως το συγκεκριμένο στοιχείο φαίνεται να κατέχει το σημαντικότερο ρόλο ανάμεσα στα κίνητρα για τη συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις (Anderson & Moore, 1978 στους Houle et al, 2005).

Αντίληψη: Αφορά την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων, την εκπαίδευση στην αντιμετώπιση καταστάσεων, καθώς και τη χρήση γνώσεων που τα άτομα δε θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν διαφορετικά (Brand et al, 2008). Το στοιχείο αυτό παρουσιάζει μεγάλη σημασία ιδιαίτερα για νεαρά άτομα τα οποία θεωρούν τον εθελοντισμό μία μοναδική εμπειρία για την απόκτηση νέων γνώσεων (Mosler, 2003). Ως κριτική σε αυτή τη συμπεριφορά έχει υποστηριχθεί πως η συμμετοχή σε προγράμματα με στόχο την απόκτηση εμπειριών γίνεται συχνά σε βάρος ανθρώπων που ζουν στην εξαθλίωση και δε συνάδει με την ιδέα του εθελοντισμού (Bamber & Hankin, 2011).

Κοινωνικά κριτήρια: Ο εθελοντισμός ενδεχομένως να αποτελεί το μέσο για την διεύρυνση της κοινωνικής ζωής του ατόμου, την ενδυνάμωση των υπαρχόντων σχέσεων που έχει αναπτύξει με άλλα άτομα και την απόκτηση και διατήρηση μίας κοινωνικής ταυτότητας που βοηθά στην αποδοχή από τον κοινωνικό περίγυρο. Οι Chinnman και Wandersman (1999, στους Brand et al, 2008) αναγνωρίζουν την κοινωνικοποίηση ως ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα στην δραστηριοποίηση του εθελοντή.

Το τελευταίο στοιχείο της αποδοχής προϋποθέτει την υιοθέτηση θετικών αντιλήψεων γύρω από τον εθελοντισμό από τους σημαντικούς άλλους που πλαισιώνουν το άτομο, καθώς σε αντίθετη περίπτωση είναι πιθανό να επέλθουν

ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα, δηλαδή ο αποκλεισμός του εθελοντή. Παράλληλα, αξίζει σε αυτό το σημείο να σημειωθεί πως κατά περιπτώσεις το άτομο εμπλέκεται σε εθελοντική δραστηριότητα κατόπιν άσκησης πίεσης σε αυτό από τον περίγυρό του (Penner, 2004).

Καριέρα: Το άτομο μπορεί να δει τον εθελοντισμό ως μέσο βελτίωσης της καριέρας του, καθώς η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκομίσει θα μπορέσει να τα αξιοποιήσει αργότερα στην εργασία του. Αποτελεί για κάποιους έναν τρόπο διερεύνησης εναλλακτικών οδών που θα μπορούσε να ακολουθήσει στην επαγγελματική του πορεία ή ένα μέσο εύρεσης εργασίας στον τομέα που τον ενδιαφέρει. Άλλωστε, υπάρχει ίσως μία “απαίτηση” από τους νέους να συμπεριλαμβάνουν στο βιογραφικό τους σημείωμα κάποιο είδος εθελοντικής εργασίας, πίεση που ίσως όμως υποβαθμίζει την αξία της εθελοντικής τους δράσης (Bickford & Reynold, 2002).

Αυτοπροστασία: Ο εθελοντισμός μπορεί να δράσει ως μέσο απενεχοποίησης σε άτομα που αισθάνονται υπεροχή έναντι των άλλων, καθώς και ως μέσο αντιμετώπισης προσωπικών προβλημάτων ή ως διέξοδο από αυτά.

Αυτοβελτίωση: Τέλος, ο εθελοντισμός μπορεί να παρέχει τα μέσα για προσωπική εξέλιξη, αυτοβελτίωση και ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης, ενώ ταυτόχρονα τα άτομα αισθάνονται περισσότερο σημαντικά και αναγκαία στην κοινότητα. Ειδικά για τους νέους ανθρώπους ο εθελοντισμός χρησιμοποιείται ως μέσο εκμάθησης και βελτίωσης του εαυτού τους (Mosler, 2003).

Το παραπάνω μοντέλο ορίζει τις βασικές κατηγορίες προσωπικών κινήτρων χωρίς ωστόσο να τις εξαντλεί. Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Γερμανία βρέθηκε πως η πίστη στη θρησκεία αποτελεί ενθαρρυντικό παράγοντα στη συμμετοχή του ατόμου σε εθελοντικές δράσεις (Carpenter & Myers, 2007). Εκτός αυτό, σημαντικό

ρόλο στην εθελοντική συμμετοχή παίζει και το όφελος προς την κοινότητα. Δηλαδή συμμετοχή σε δράσεις που εν τέλει ωφελεί και τους ίδιους ως μέλη της κοινότητας (Lee & Brudney, 2009). Επίσης, σύμφωνα με μελετητές παίζει και η προσωπικότητα του κάθε ατόμου σημαντικό ρόλο, δηλαδή το ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο και ο χαμηλός εγωισμός (Penner, 2004).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς έκδωσε ένα σημαντικό εγχειρίδιο για τον εθελοντισμό το οποίο θα διανέμεται δωρεάν σε όλα τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο εγχειρίδιο αυτό αναφέρονται βασικά κίνητρα που ωθούν τους ανθρώπους σε κάθε μορφή εθελοντικής δραστηριότητας. Τα κίνητρα αυτά σε γενικές γραμμές είναι:

- **Αλtruισμός:** πηγάζει από το αίσθημα της αλληλεγγύης και της προσφοράς προς αυτούς που χρειάζονται υποστήριξη.
- **Δύναμη:** πηγάζει από το αίσθημα επιρροής και συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.
- **Συμμετοχή σε ομάδες:** πηγάζει από το αίσθημα συντροφικότητας και κοινωνικότητας.
- **Επίτευξη:** πηγάζει από το αίσθημα προσωπικής ικανοποίησης και ολοκλήρωσης.
- **Εμπειρία:** πηγάζει από το αίσθημα απόκτησης γνώσης, μάθησης και προσωπικής ανάπτυξης.
- **Καταξίωση:** πηγάζει από την ανάγκη αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των επιτευγμάτων.
- **Επαγγελματική δικτύωση:** σχετίζεται με την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και δικτύου επαφών.
- **Διασκέδαση:** πηγάζει από την ανάγκη ευχαρίστησης (Μάγκου, 2012).

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, τα κίνητρα των εθελοντών δεν είναι κατά ανάγκη σταθερά, αλλά μπορούν να μεταβάλλονται στο χρόνο (Ryan et al, 2001). Κατά τη Μάγκου (2012), η σημασία που αποδίδει κανείς σε κάθε ένα από τα κίνητρα διαφέρει από άτομο σε άτομο και εξαρτάται από τις ανάγκες τους (ό,τι χρειάζεται για την επιβίωση και την ευτυχία του, είτε είναι φυσική είτε ψυχολογική ανάγκη), τις αξίες τους (ό,τι θεωρεί ωφέλιμο και ενεργοποιείται για να το αποκτήσει ή να το διατηρήσει) και τους στόχους του (τα μέσα που οδηγούν στην πραγμάτωση των αξιών, δηλαδή ο μηχανισμός που μετατρέπει τις αξίες σε πράξεις) Επίσης είναι δυνατό να λειτουργούν ταυτόχρονα, καθώς δεν είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα (Widjaja, 2010). Έτσι, ένας νέος άνθρωπος μπορεί να επιθυμεί την εθελοντική δραστηριότητα τόσο παρακινούμενος από κίνητρα που σχετίζονται με την καριέρα, όσο και από άλλα που σχετίζονται με τις αξίες του.

Επιπροσθέτως, τα κίνητρα διαφοροποιούνται με βάση την ηλικία και το φύλο. Έτσι για παράδειγμα, οι γυναίκες έχουν ως βασικά τους κίνητρα τις αξίες και την αυτοβελτίωση, γεγονός που υποστηρίζεται και από την ευαίσθητη φύση τους (Papadakis et al, 2004). Σε άλλη συγκριτική έρευνα μεταξύ των δύο φύλων υποδεικνύεται πως οι γυναίκες παρουσιάζουν αλτρουισμό σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άντρες, στοιχείο που τις ωθεί συχνότερα σε εθελοντική συμπεριφορά (Simmons & Emanuele, 2007).

Πέραν από το φύλο τα κίνητρα διαφοροποιούνται συνήθως και ανάλογα με τη ηλικία. Ειδικότερα, όπως προκύπτει και από τα παραπάνω οι νέοι έχουν συχνά κίνητρα που σχετίζονται με την καριέρα και τη γνώση, ενώ τα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών κίνητρα που σχετίζονται με τις αξίες (Widjaja, 2010).

Παράλληλα, τα κίνητρα αποτελούν ουσιαστικό παράγοντα όχι μόνο στην προσέλκυση των εθελοντών, αλλά και στη διατήρηση αυτών στο πέρασμα του

χρόνου (Brand et al, 2008). Εδώ θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, πέρα από τα κίνητρα για να ξεκινήσει κάποιος την εθελοντική εργασία, πρέπει να μας ενδιαφέρουν και τα κίνητρα που θα τον οδηγήσουν στην παραμονή του. Για αυτό το λόγο, είναι σκόπιμο η επιλογή των αρμοδιοτήτων και των θέσεων εργασίας να ανταποκρίνονται σε αυτό που χρειάζεται ο εθελοντής. Για την καλύτερη κατανόηση αυτού θα παραθέσουμε παρακάτω έναν σχετικό πίνακα, ο οποίος μας δείχνει ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει μια εθελοντική θέση εργασίας ανάλογα με τα πιθανά κίνητρα του εθελοντή.

ΠΙΘΑΝΑ ΚΙΝΗΤΡΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Απόκτηση δύναμης και ελέγχου	Συνεργασία με άτομα εξουσίας ή ανάληψη συνολικής ευθύνης ενός έργου
Καλλιέργεια προσωπικών σχέσεων	Συχνή επαφή με άλλους εθελοντές, το αμειβόμενο προσωπικό και το κοινό
Δημόσια αναγνώριση	Δημόσιες παρουσιάσεις του οργανισμού/σχεδίου στο κοινό ή οργάνωση ομιλιών
Επίτευξη σκοπού και ολοκλήρωση έργου	Ευθύνη ηγεσίας ενός ομαδικού έργου ή αυτόνομη εργασία
Δημιουργικότητα	Δοκιμή καινούριων πραγμάτων, έναρξη ενός νέου προγράμματος, ρίσκα
Ανάγκη για ασφάλεια και σταθερότητα	Σταθερή εργασία με παρόμοιες περιγραφές έργου
Προσωπική ανάπτυξη	Απόκτηση νέων μαθησιακών εμπειριών, προοδευτικά δυσκολότερα έργα
Διασκέδαση	Ζωντανό και χαρούμενο περιβάλλον

Πηγή: Μάγκου, Μ. (2012)

1.8.2 Εμπόδια ενασχόλησης με τον εθελοντισμό

Εκτός από τα κίνητρα που ενεργοποιούν τα άτομα στην εθελοντική συμμετοχή, υπάρχουν και λόγοι που τους αποτρέπουν από αυτή. Πριν αναφέρουμε τους λόγους θα πρέπει να επισημανθεί, ότι οι λόγοι μη ενασχόλησης με τον εθελοντισμό ποικίλουν και εξαρτώνται από την προσωπική κατάσταση του καθενός. Σε γενικές γραμμές, τα εμπόδια που μπορούν να προκύψουν είναι τα εξής:

- **Κοινωνικά εμπόδια:** κοινωνικός αποκλεισμός και διακρίσεις, ελλιπής υποστήριξη από το σπίτι, περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες
- **Οικονομικά εμπόδια:** χαμηλό επίπεδο ζωής και εισόδημα οικογένειας, ανεργία ή οικονομικά προβλήματα
- **Γεωγραφικά εμπόδια:** απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές αλλά και δυσκολίες στις μεγάλες πόλεις (μετακινήσεις, εγκληματικότητα κτλ)
- **Έλλειψη χρόνου:** εργασιακές και οικογενειακές υποχρεώσεις (Μάγκου, 2005). Όσον αφορά το χρόνο, υπάρχει η αντίληψη ότι το διάστημα που το άτομο διαθέτει τον χρόνο του για εθελοντική εργασία, θα μπορούσε εναλλακτικά να τον αξιοποιήσει για άλλες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου ή για εργασία με επακόλουθο την απόκτηση εισοδήματος (Lee και Brudney, 2009). Μάλιστα, σύμφωνα με τους ίδιους μελετητές όσο υψηλότερο είναι το ωρομίσθιο του ατόμου και όσες περισσότερες οι ώρες της πληρωμένης εργασίας, τόσο μειώνεται η πιθανότητα εμπλοκής του σε εθελοντική δράση.
- **Απουσία ενημέρωσης και απουσία υποστήριξης** από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον (Μάγκου, 2005).

Σύμφωνα με την έρευνα του Ευρωβαρομέτρου που πραγματοποιήθηκε το 2006, έδειξε ότι οι λόγοι μη συμμετοχής σε εθελοντικές δραστηριότητες ήταν: α) η έλλειψη ενημέρωσης ως προς το πώς να συμμετάσχουν, β) η πίεση του χρόνου, γ) οι ελάχιστες

οικονομικές πηγές και το αίσθημα του να μην έχει κανείς τη δυνατότητα να γίνει εθελοντής, δ) μια αρνητική εικόνα για τον εθελοντισμό που πηγάζει από τις εποχές κατά τις οποίες ο εθελοντισμός ήταν περισσότερο ένα “υποχρεωτικό καθήκον”, ε) οι διακρίσεις, στ) οι αποθαρρυντικές νομοθετικές διατάξεις και η απουσία ενός νομικού πλαισίου, ζ) η ελλιπής προστασία μπροστά στους κινδύνους που η εθελοντική δράση ενέχει, η) η βίζα ή άλλα εμπόδια για τους πολίτες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://www.cev.be/56_why_volunteering_matters!-EL.html).

Η Μάγκου (2005) σε ότι αφορά τα παιδιά και τους νέους, υποστηρίζει ,ότι είναι πολύ σημαντικό να αντιλαμβανόμαστε ότι βρίσκονται σε μια περίοδο της ζωής τους όπου ξεκινούν να ορίζουν τους εαυτούς τους και να αναπτύσσουν την αυτοεκτίμησή τους σχετικά με το πού μπορούν να προσφέρουν και πώς να επηρεάσουν το περιβάλλον τους. Οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες, η αβέβαιη είσοδος στην αγορά εργασίας και οι απαιτήσεις της εποχής, που απαιτούν την απόκτηση νέων δεξιοτήτων για να μπορεί κανείς να προσαρμοστεί στο ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον, μπορεί να είναι ανασταλτικοί παράγοντες για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό. Για αυτό το λόγο, είναι σημαντικό να τονιστούν τα οφέλη που μπορεί κανείς να αποκομίσει από τον εθελοντισμό και τα παιδιά από νωρίς να γνωρίζουν τις δυνατότητες που τους δίνονται από την ενασχόλησή τους σε εθελοντικές δράσεις.

1.9 Τα οφέλη του εθελοντισμού

Η εθελοντική εργασία καταφέρνει να είναι ιδιαίτερα πολύπλευρη, καθώς επιτρέπει την πραγματοποίηση πολλαπλών στόχων από τους νέους. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τον εθελοντισμό οι νέοι βοηθούν όχι μόνο τους συνανθρώπους τους, αλλά και τους εαυτούς τους σε προσωπικό, πνευματικό και κοινωνικό επίπεδο.

Ειδικότερα, μέσα από την εθελοντική δραστηριότητα ο νέος αποκομίζει τα εξής οφέλη:

- 1. Μαθαίνει συνεχώς και αναπτύσσει νέες δεξιότητες.** Ο εθελοντής γνωρίζει τις προσωπικές του ικανότητες και τα όριά του και ανακαλύπτει πτυχές του εαυτού του που δε γνώριζε πριν. Αναπτύσσονται δια βίου μαθησιακές δεξιότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση χρόνου, ανάληψη ευθυνών, ικανότητα ολοκλήρωσης ενός έργου, λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων.
- 2. Αναπτύσσει αίσθημα προσφοράς προς το κοινωνικό σύνολο.** Η συνειδητοποίηση του δεσμού με το κοινωνικό σύνολο αλλά και η πίστη ότι όλοι έχουμε κοινωνική ευθύνη, ενθαρρύνει την ανάπτυξη μιας συνειδητοποιημένης στάσης ζωής που χαρακτηρίζεται από έντονο ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο και αφοσίωση στην εξυπηρέτηση σκοπών που προάγουν την κοινωνική ευημερία.
- 3. Νιώθει ένα αίσθημα ολοκλήρωσης.** Μέσα από την ενασχόληση σε εθελοντικές δραστηριότητες, αποκτά θετική εικόνα για τον εαυτό του και αυτοπεποίθηση για τις ικανότητές του. Η αίσθηση χρησιμότητας στο κοινωνικό σύνολο προσφέρει ικανοποίηση και μεγαλύτερη ετοιμότητα στην ανάληψη πρωτοβουλιών.
- 4. Δίνει ώθηση στις επαγγελματικές του δυνατότητες.** Μέσα από τον εθελοντισμό αποκτούνται εμπειρίες και εξειδίκευση αλλά και γνώση ως προς τις επαγγελματικές του επιλογές. Οι εμπειρίες αυτές είναι σημαντικές για τον εμπλουτισμό του βιογραφικού αλλά παράλληλα αναπτύσσεται και ο κύκλος επαγγελματικών επαφών που μπορεί να είναι χρήσιμες στο μέλλον.

5. **Αποκτά νέα ενδιαφέροντα, νέες εμπειρίες και γνωρίζεται με νέους ανθρώπους.** Η έκθεση σε νέες καταστάσεις και νέους ανθρώπους μπορούν να οδηγήσουν σε νέες γνώσεις και δεξιότητες, ενώ αναπτύσσονται ικανότητες στη συναναστροφή και συνεργασία με ανθρώπους διαφορετικού υπόβαθρου. Όσοι συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες αποκτούν νέα ενδιαφέροντα και ερεθίσματα για όσα συμβαίνουν γύρω τους. Οι πλούσιες εμπειρίες, οι νέοι ρόλοι και η εναλλαγή καταστάσεων που προσφέρει η εθελοντική εργασία είναι πολύτιμες για την ανάπτυξη του ανθρώπου.
6. **Αποτελεί πηγή έμπνευσης για τους άλλους.** Ο εθελοντής έχει μια δυναμική που μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση για τους άλλους. Η συμμετοχή των νέων σε εθελοντικές δραστηριότητες μπορεί να είναι ιδιαίτερα πολύτιμη και για αυτούς αλλά και για την κοινωνία γενικότερα. Ο ενθουσιασμός, οι νέες ιδέες αλλά και οι δεξιότητες που έχουν οι νέοι (ειδικά σε θέματα που αφορούν νέες τεχνολογίες) μπορούν με την κατάλληλη εκπαίδευση και καθοδήγηση να έχουν τεράστια οφέλη για την κοινωνία.
7. **Ο εθελοντισμός δίνει τη δυνατότητα στους νέους να έρθουν κοντά με άλλες γενιές (διαγενεακός διάλογος) και να εργαστούν μαζί τους για την επίτευξη κοινών στόχων.** Με αυτό τον τρόπο, οι ενήλικες μαθαίνουν να σέβονται την άποψη των νέων ενώ οι νέοι νιώθουν ότι μπορούν να επηρεάσουν την κοινωνία τους και να ακουστεί η φωνή τους (Μάγκου, 2005).

Εκτός από τα προσωπικά οφέλη που παρέχει ο εθελοντισμός, συμβάλλει επίσης στην:

1. **Ενίσχυση της Οικονομίας.** Ο εθελοντισμός συμβάλλει οικονομικά στην κοινωνία σε μεγάλο βαθμό. Σε μερικές χώρες, όπου η εθελοντική εργασία έχει μελετηθεί εμπειρικά, η συμβολή του εθελοντισμού υπολογίζεται στο 8% με

14% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Αυτό μπορεί να αποδειχθεί πολύ σημαντικό σε καιρούς οικονομικής δυσχέρειας και λιτότητας.

2. Δημιουργία μίας Σταθερής και Ενιαίας Κοινωνίας. Ο εθελοντισμός αποτελεί στοιχείο καλής διακυβέρνησης και ανάπτυξης και είναι ένα σημαντικό μέσο με το οποίο οι άνθρωποι εκφράζουν τις υποχρεώσεις τους ως πολίτες, με στόχο τη δημιουργία και διατήρηση μίας σταθερής και συγκροτημένης κοινωνίας. Με άλλα λόγια, ο εθελοντισμός κάνει τους ανθρώπους να ενεργούν για το γενικό καλό της κοινωνίας, δημιουργεί δεσμούς εμπιστοσύνης, ενθαρρύνει την συνεργασία και ουσιαστικά προάγει το κοινωνικό κεφάλαιο.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εθελοντισμός βοηθά να ενσωματωθούν στην κοινωνία άτομα που έχουν μείνει στο περιθώριο και είναι αποκλεισμένα συμβάλλοντας παράλληλα στη μείωση του ρατσισμού και των προκαταλήψεων. Για παράδειγμα, άτομα με ειδικές ανάγκες που συμμετέχουν στον εθελοντισμό μεταβάλλουν το αρνητικό στερεότυπο ότι είναι απλά παθητικοί αποδέκτες πρόνοιας. Στο ίδιο πλαίσιο, ο εθελοντισμός προσφέρει στους νέους ευκαιρίες για προσωπική βελτίωση και τους παρέχει ταυτόχρονα πολύτιμες βάσεις για την εξάσκηση των δικαιωμάτων τους ως πολίτες. Για τους ηλικιωμένους, ο εθελοντισμός συμβάλλει θετικά στη διαδικασία της “ενεργούς γήρανσης”, βοηθώντας τους να προσαρμόζονται ευκολότερα σε μία ζωή χωρίς εργασία και να βελτιώνουν παράλληλα τη σωματική και ψυχική τους υγεία (Βουτσάκης, 2004).

Ωστόσο, σε πολλές χώρες υπάρχει μια αντίστροφη σχέση ανάμεσα στον εθελοντισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αυτό σημαίνει ότι οι πιο περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες έχουν τον μικρότερο βαθμό

συμμετοχής σε εθελοντική εργασία. Τα βασικότερα εμπόδια στην εθελοντική συμμετοχή που έχουν καταγραφεί είναι η φτώχεια, η ανεργία, η αποξένωση των νέων και οι ανεπαρκείς οργανωτικές τακτικές. Συνεπώς, κρίνεται απαραίτητο να παρέχονται περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής στον εθελοντισμό σε άτομα από περιθωριοποιημένες ομάδες (Αποστολίδης & Παπασπυρόπουλος, 2002).

3. Μείωση της ανεργίας και απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων. Ο εθελοντισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην προώθηση της πλήρους απασχόλησης, αφού ενισχύει την αυτοπεποίθηση αυτών που αναζητούν εργασία, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε χώρους εργασίας και δίνοντάς τους την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, οι άνεργοι που έτσι και αλλιώς πληρώνονται από το Κράτος μέχρι να βρουν εργασία, θα μπορούσαν να παροτρυνθούν να ενταχθούν σε κάποια Εθελοντική δράση, ώστε μέσω αυτής να αποκτήσουν τις δεξιότητες ή τις ιδέες αυτές που θα τους βοηθήσουν να βρουν μια εργασία, όταν κάποια στιγμή θα λήξει το επίδομα ανεργίας (Αποστολίδης & Παπασπυρόπουλος, 2002).

4. Αύξηση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει το κράτος. Ο εθελοντισμός αυξάνει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει το κράτος, αφού πολλές από τις εργασίες που αναλαμβάνουν οι άνθρωποι εθελοντικά, όπως για παράδειγμα η παροχή συμβουλών, η φροντίδα παιδιών, η κατασκευή ενός πολιτιστικού κέντρου σε μια πόλη ή η βοήθεια στην σχολική τάξη, είναι πολύτιμα βοηθήματα στις υπηρεσίες που μπορεί να παρέχει ο κρατικός μηχανισμός (Αποστολίδης & Παπασπυρόπουλος, 2002).

Συνεπώς, είναι φανερό ότι ο εθελοντισμός δυναμώνει τα άτομα, προωθεί την αλληλεγγύη, ενθαρρύνει τη συμμετοχή, ενισχύει την κοινωνική συνοχή, συνεισφέρει στην εξεύρεση λύσεων σε σημαντικά κοινωνικά θέματα και προστατεύει τα ευάλωτα στρώματα των πληθυσμών από την οικονομική, κοινωνική και πολιτική περιθωριοποίηση (Αποστολίδης & Παπαστυρόπουλος, 2002).

1.10 Εθελοντισμός και Νομικό Πλαίσιο

Στην Ελλάδα το νομικό πλαίσιο που αφορά στον εθελοντισμό είναι αποσπασματικό και κατακερματισμένο, με περισσότερες ή ειδικότερες ρυθμίσεις σε συγκεκριμένους τομείς (όπως ανθρωπιστική βοήθεια, πολιτική προστασία ή υγεία), ενώ σε πολλά σημεία είναι ελλιπές και ανεπαρκές ως προς τις τρέχουσες και πραγματικές ανάγκες για την ανάπτυξη του εθελοντισμού στη χώρα μας (Μάγκου, 2012).

Συνεπώς, οι εθελοντές δεν καλύπτονται από κανενός είδους νομική προστασία. Όποιες νομικές διαφωνίες προκύπτουν σε σχέση με τους εθελοντές ή τους εθελοντικούς οργανισμούς, αντιμετωπίζονται γενικά ανάλογα με την περίπτωση. Επειδή λοιπόν δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία, εφαρμόζονται οι γενικοί κανονισμοί που διέπουν την απασχόληση, τις κοινωνικές παροχές και τις παροχές υγείας. Ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν τα εξής:

1. Αναφορικά με τις αποζημιώσεις εξόδων που παρέχονται στους εθελοντές και τη γενικότερη οικονομική υποστήριξή τους:
 - ✓ Δεν υπάρχει στη χώρα μας κανενός είδους νομική πρόνοια σχετικά με την αποζημίωση των εξόδων των εθελοντών στην Ελλάδα.

- ✓ Οι εθελοντές εξαρτώνται αποκλειστικά από τους οργανισμούς για να καλύψουν τα έξοδα που προκύπτουν στο πλαίσιο της εθελοντικής τους δραστηριότητας.
- ✓ Όταν ο εθελοντής παρέχει έργο πλήρους απασχόλησης, τα έξοδα μπορεί να περιλαμβάνουν το φαγητό, τη διαμονή και το γενικότερο κόστος διαβίωσης.

2. Αναφορικά με την προστασία των εθελοντών:

- ✓ Δεν υπάρχει νομική πρόνοια σχετικά με την ασφάλιση των εθελοντών. Συνεπώς, η προστασία των εθελοντών σε περίπτωση ατυχήματος, ασθένειας ή πρόκλησης ζημιάς από τρίτους εξαρτάται από τον οργανισμό. Εάν ο οργανισμός δεν παρέχει ασφάλιση, ο εθελοντής πρέπει να χρησιμοποιήσει την προσωπική του ασφάλιση.
- ✓ Εφόσον οι εθελοντές δεν ανήκουν σε κάποιο επίσημο νομικό καθεστώς, δεν έχουν συγκεκριμένα οφέλη από κοινωνικές παροχές. Τα δικαιώματα τους σχετίζονται με τις παράλληλες με τον εθελοντισμό ιδιότητές τους, δηλαδή η οποιαδήποτε παράλληλη ιδιότητά τους (π.χ. φοιτητής, άνεργος, αμειβόμενος εργαζόμενος) τους εισάγει στα αντίστοιχα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας (Εγχειρίδιο «Μάθε. Δες, Δράσε» της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, 2005).

Η λειτουργία των εθελοντικών οργανώσεων στην Ελλάδα στηρίζεται στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12 του Συντάγματος). Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται στον Αστικό Κώδικα η σύσταση και λειτουργία Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου που διαθέτουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα υπό τη μορφή σωματείου, ιδρύματος ή κοινωφελούς ιδρύματος, επιτροπής εράνου, αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας, ενώσεων προσώπων. Παρόλα αυτά, ο

αριθμός των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο δεν είναι γνωστός εξαιτίας της απουσίας χαρτογράφησης του τοπίου και ενιαίου καταλόγου για τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Η κατάσταση στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κάπως καλύτερη αν και σύμφωνα με ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2010) , ένα στα πέντε κράτη –μέλη δεν έχει σαφές νομικό πλαίσιο ούτε σαφείς κανόνες για τους εθελοντές (Μάγκου, 2012).

1.10.1 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Εθελοντών

Παρ' όλο που δεν υπάρχει ακόμα⁵ ειδικό νομικό πλαίσιο για τον εθελοντισμό και για τους εθελοντές, οι εθελοντές θα πρέπει να έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ορισμένα από τα οποία είναι κατοχυρωμένα από τη νομοθεσία και κάποια άλλα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως ηθική υποχρέωση του εκάστοτε οργανισμού.

Οι εθελοντές από τη στιγμή που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε έναν οργανισμό θα πρέπει να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους. Με τον ίδιο τρόπο και οι οργανώσεις που επωφελούνται από την εθελοντική εργασία θα πρέπει να τα γνωστοποιήσουν στους εθελοντές. Τα βασικότερα δικαιώματα των εθελοντών είναι:

1. Σωστή πληροφόρηση για τη φύση και τους όρους της εθελοντικής αποστολής παρέχοντας παράλληλα την κατάλληλη εκπαίδευση.
2. Ο εθελοντής πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό από όλους τους εμπλεκόμενους στην εθελοντική διαδικασία.
3. Δεν θα πρέπει να γίνονται διακρίσεις εις βάρος των εθελοντών και να αφορούν το φύλο τους, τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις, εγκυμοσύνη, ηλικία, φυλή, θρησκεία, εθνικότητα, καταγωγή, πολιτικές απόψεις, αναπηρία (http://www.ergopoliton.gr/documents/guidance_note-gr.pdf).

⁵ Η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς κάνει σημαντικά βήματα για την θέσπιση νομικού πλαισίου.

4. Ο εθελοντής πρέπει να έχει γνώμη σε σχέση με το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων που συμμετέχει και σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν αυτές τις δραστηριότητες. Επίσης, ο εθελοντής θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφράσει την γνώμη του και να κάνει προτάσεις στον φορέα στον οποίο προσφέρει εθελοντικές υπηρεσίες (Σταθόπουλος, 2005).
5. Ο εθελοντής έχει δικαίωμα στην ασφάλιση, η οποία να καλύπτει ενδεχόμενο κίνδυνο ατυχημάτων ή ασθένειας που προκύπτουν άμεσα από την εθελοντική δραστηριότητα.
6. Ο εθελοντής έχει το δικαίωμα να διατηρεί σε όλη τη διάρκεια της εθελοντικής του εργασίας την ιδιωτικότητά του. Δεν θα πρέπει να μεταδίδονται όποιες πληροφορίες σχετικά με τον εθελοντή χωρίς την συναίνεση του.
7. Ο εθελοντής έχει το δικαίωμα να καθορίσει αυτός το χρόνο που θα αφιερώσει στην εθελοντική εργασία.
8. Ο εθελοντής έχει δικαίωμα να τερματίσει την προσφορά των υπηρεσιών του, εφόσον έχει ενημερώσει την οργάνωση σχετικά με τις προθέσεις του (http://www.volunteeringaustralia.org/files/P7HS9KJCJ8/Vol_rights_English.pdf).

Εκτός από τα δικαιώματα που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι εθελοντές θα πρέπει να τηρήσουν και μια σειρά από υποχρεώσεις ανάλογα με την εκάστοτε οργάνωση. Αν όμως ένας εθελοντής δεν θέλει να αναλάβει αυτές τις υποχρεώσεις, τότε το «συμβόλαιο» μεταξύ εθελοντή και οργάνωσης δεν είναι ενεργό (<http://www.ethelontis.gr>). Επομένως, οι εθελοντές θα πρέπει να ακολουθήσουν τις εξής υποχρεώσεις:

1. Να τηρήσουν τον κώδικα της οργάνωσης από τον οποίο προκύπτουν και οι κανόνες της διαδικασίας του εθελοντισμού
2. Να σέβονται και να ακολουθούν τους όποιους κανονισμούς της οργάνωσης, τον κώδικα δεοντολογίας της καθώς και τις υπόλοιπες απαιτήσεις της
3. Να ενημερώνουν τους εκάστοτε υπεύθυνους της οργάνωσης για τυχόν αλλαγές ως προς την διαθεσιμότητάς τους και τις ώρες
4. Να συμμετέχουν σε ατομικά και ομαδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, έτσι ώστε να βελτιώσουν τις δεξιότητες τους προκειμένου να ανταποκρίνεται καλύτερα στα καθήκοντά τους
5. Να δεσμεύονται να μην διαρρεύσουν γραπτές ή προφορικές πληροφορίες σχετικές με την οργάνωση στην οποία εργάζονται σε άλλα άτομα, αρχές ή άλλες οργανώσεις, εκτός και αν οι επικεφαλείς της οργάνωσης τους ζητήσουν κάτι τέτοιο
6. Να συνεργάζονται με τους συναδέλφους τους, με το έμμισθο προσωπικό όσο και με τους υπόλοιπους εθελοντές, σε ισότιμη βάση
9. Οφείλουν να αναφέρουν περιστατικά που μπορεί να συμβούν και κατά τα οποία η συμπεριφορά της οργάνωσης δεν συνάδει με ηθικά κριτήρια (εδώ περιλαμβάνεται και η παράνομη συμπεριφορά εκ μέρους των διευθυντών της οργάνωσης, του έμμισθου προσωπικού ή άλλων εθελοντών) (<http://www.ethelontis.gr>).

Πέρα από τις υποχρεώσεις των εθελοντών, οι εθελοντικές οργανώσεις έχουν ως ευθύνη α) να παρέχουν στους εθελοντές εκπαίδευση και τακτική εποπτεία ώστε να αντιμετωπίζουν με αυξανόμενο επίπεδο αποτελεσματικότητας πολύπλοκα καθήκοντα (Σταθόπουλος, 2005), β) να καλύψουν οποιεσδήποτε δαπάνες, τις οποίες έχουν κάνει οι εθελοντές κατά την πραγματοποίηση των εθελοντικών στόχων τους, μέχρι τα

λογικά όρια που έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως με τον εθελοντή, γ) να παρέχουν στους εθελοντές πιστοποίηση και να εκδίδουν ένα πιστοποιητικό, που να αναγνωρίζει την συμβολή τους στο τέλος της αποστολής τους (<http://www.e-ethelontis.gr>).

1.11 Διάθρωση Τρίτου Τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών

Σύμφωνα με τον Σταθόπουλο (2005), στον τρίτο τομέα ανήκουν φορείς μη κυβερνητικοί όπως είναι η εκκλησία, οι εθελοντικοί οργανισμοί και τα φιλανθρωπικά σωματεία. Πρόκειται, κατά κανόνα, για Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι ότι δεν αποτελούν δημόσιες υπηρεσίες. Οι φορείς αυτοί ιδρύονται από φυσικά πρόσωπα με βασικό κίνητρο το ηθικό αίσθημα προσφοράς προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο. Με άλλα λόγια, η υποχρέωση για παροχή υπηρεσιών έχει ηθικό έρεισμα, ενώ στις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα η υποχρέωση για παροχή υπηρεσιών έχει νομικό έρεισμα. Οι οργανώσεις του τρίτου τομέα για να διεκπεραιώσουν τις δραστηριότητές τους, βασίζονται κυρίως στην εθελοντική εργασία των μελών τους και λιγότερο στην μισθωτή απασχόληση.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να κατηγοριοποιήσουμε τις υπηρεσίες του Τρίτου Τομέα, δίνοντας παράλληλα παραδείγματα γνωστών οργανώσεων και προβαίνοντας σε μια διασαφήνιση μπερδεμένων μέχρι σήμερα εννοιών.

1. **Θρησκευτικές ή Εκκλησιαστικές Οργανώσεις.** Αποτελούν τον παραδοσιακό χώρο εθελοντισμού στην Ελλάδα. Εδώ ανήκουν οργανώσεις που έχουν ιδρυθεί από την εκκλησία ή έχουν άμεση εξάρτηση από την εκκλησία, ή τα κίνητρα των μελών της είναι κατά βάση θρησκευτικά. Οι ομάδες στόχου που απευθύνονται είναι ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία, ορφανά και άλλες ευάλωτες ομάδες (Διαβόλη, 2008)

Μια από τις θρησκευτικές οργανώσεις που αναπτύσσει κοινωνικό έργο είναι «το Εκκλησιαστικό Ίδρυμα Παιδαγωγικών Κοινωνικών Εφαρμογών της Ιεράς Μητροπόλεως Κασσανδρείας - Ευαγγελιστής Μάρκος». Το Εκκλησιαστικό Ίδρυμα ιδρύθηκε το 1984 στη Θέρμη Θεσσαλονίκης και λειτουργεί ως κέντρο εκκλησιαστικής διακονίας με δραστηριότητες στις εκδόσεις παιδικών βιβλίων. Εκείνο όμως που προκαλεί το ενδιαφέρον είναι το «Σπίτι της Μαρίας», ο ξενώνας δηλαδή του Αγίου Μάρκου που λειτουργεί από το 1984 συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό, στην προστασία των άγαμων μητέρων. Στον τομέα αυτό της Μητρότητας και της ζωής, το ίδρυμα αναπτύσσει ένα πρωτότυπο πρόγραμμα Κοινωνικής Εργασίας, στο πλαίσιο του οποίου έχει οργανώσει το μοναδικό στην Ελλάδα εκκλησιαστικό ξενώνα άγαμων μητέρων και κακοποιημένων γυναικών. Μπορεί να καταφύγει σε αυτόν χωρίς καμία οικονομική υποχρέωση κάθε γυναίκα που είναι έγκυος και μένει ξαφνικά μόνη, ανυπεράσπιστη και ανίκανη λόγω της καταστάσεως της να εργαστεί. Η παραμονή στον ξενώνα μπορεί να παραταθεί όχι μόνο ώσπου να γεννήσει το παιδί της, αλλά μέχρι να βρεθεί οριστική λύση του προβλήματος της ζωής της και του παιδιού της. Εκτός από τροφή, στέγη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχεται και ψυχολογική υποστήριξη (<http://www.kivotoshelp.gr/pages/Mariahouse.htm>).

2. **Φιλανθρωπικοί Οργανισμοί.** Το Νομικό Διάταγμα 1111/72 ορίζει ως "φιλανθρωπικό Οργανισμό" εκείνο που έχει σκοπό την παροχή υλικής και ηθικής προστασίας ή αρωγής σε άτομα ή ομάδες ατόμων που βρίσκονται μόνιμα ή πρόσκαιρα σε κατάσταση αποδεδειγμένης ανάγκης, χωρίς οποιονδήποτε αντάλλαγμα εκ μέρους των βοηθούμενων ή τρίτων. Πρόκειται κυρίως για οργανώσεις ατόμων, με υψηλά ή μεσαία εισοδήματα, που

αισθάνονται την ανάγκη για διάφορους λόγους, να συνεισφέρουν φιλανθρωπικά.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα φιλανθρωπικής οργάνωσης είναι το «Πτωχοκομείο-Γηροκομείο Φιλανθρωπικού Ιδρύματος Ανδρέα και Μαρία Καλοκαιρινού». Το γηροκομείο ιδρύθηκε το 1956 από μια φιλανθρωπική προσφορά των Ανδρέα και Μαρία Καλοκαιρινού. Ο Ανδρέας Καλοκαιρινού ήταν ένας πολύ εύπορος Ηρακλειώτης ο οποίος έδωσε τα χρήματα του για διάφορους φιλανθρωπικούς σκοπούς. Σκοπός του γηροκομείου είναι να παρέχει στέγη, τροφή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε άτομα που αυτοεξυπηρετούνται. Το ίδρυμα λειτουργεί υπό τον άμεσο έλεγχο και διοίκηση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Τα έσοδα προέρχονται από την ετήσια επιχορήγηση του οργανισμού των 38 φιλανθρωπικών ιδρυμάτων του Ανδρέα και Μαρίας Καλοκαιρινού, από δωρεές καθώς και από τις μηνιαίες εισφορές των ηλικιωμένων που φιλοξενούνται. Η προσφορά των ηλικιωμένων στο γηροκομείο είναι ανάλογη με το εισόδημα τους από το οποίο καθορίζεται και η μηνιαία εισφορά τους στο ίδρυμα. Αν ο ηλικιωμένος δεν έχει εισόδημα τότε διαμένει δωρεάν (Μελέτη αρχείου: Πτωχοκομείο-Γηροκομείο Φιλανθρωπικού Ιδρύματος Ανδρέα και Μαρία Καλοκαιρινού, 2011)

- 3. Εθελοντικοί οργανισμοί.** Ο ν. 2646/98 (άρθρο 12) ορίζει ως εθελοντικές οργανώσεις νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Υγείας ή της Κοινωνικής Φροντίδας, με αντικείμενο κυρίως την εθελοντική παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού. Στην πλειοψηφία

τους οι οργανώσεις αυτές απασχολούν εθελοντές χωρίς καθόλου ή με ελάχιστα αμειβόμενα στελέχη.

Για να κριθεί μια οργάνωση εθελοντική (με τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης) θα πρέπει: α) να διαθέτει κάποια υποτυπώδη επίσημη ή θεσμική οντότητα, β) να μην είναι κερδοσκοπική, γ) να είναι διοικητικά ανεξάρτητη από κυβερνητικές και δημόσιες αρχές, δ) όχι μόνο η εθελοντική αλλά και η διοικητική βάση της πρέπει να απέχει του προσωπικού κέρδους και η ε) η δραστηριότητα τους θα πρέπει να στοχεύει στην προώθηση του δημοσίου συμφέροντος (Στραβοσκούφης, 2006).

Παράδειγμα εθελοντικής οργάνωσης μπορεί να θεωρηθεί και «ο Παγκρήτιος Σύλλογος Γονέων και φίλων παιδιών με νεοπλασία – Ηλιαχτίδα». Ο μη κερδοσκοπικός σύλλογος «Ηλιαχτίδα» ιδρύθηκε το 1992 στο Ηράκλειο από ευαισθητοποιημένους πολίτες. Σκοπός του είναι η υποστήριξη — τόσο υλική, όσο και ηθική και ψυχολογική — των παιδιών με νεοπλασματικά νοσήματα και των οικογενειών τους. Στηρίζεται αποκλειστικά στο έργο που προσφέρουν εθελοντικά τα μέλη της και ευαισθητοποιημένοι πολίτες με διάθεση προσφοράς. Τα έσοδά της προέρχονται από συνδρομές, δωρεές, χορηγίες και οργάνωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

4. **Ν.Π.Δ.Δ.** Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δημόσιος Τομέας χρησιμοποιεί σε περιορισμένη κλίμακα τις υπηρεσίες των εθελοντών σε διάφορους τομείς υγείας και πρόνοιας. Το στοιχείο που τις διαχωρίζει από τις εθελοντικές οργανώσεις είναι ότι τα μέλη στην πλειοψηφία τους είναι εργαζόμενοι και ότι η χρηματοδότηση προέρχεται κατά κύριο λόγο από το κράτος (Σταθόπουλος, 2005).

Ένα παράδειγμα οργανισμού Δημοσίου Δικαίου που απασχολεί και εθελοντές είναι το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Ηρακλείου. Το κέντρο από το Μάιο του 2005 λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου (ΝΠΔΔ) και την εποπτεία του την έχει αναλάβει η έβδομη Υγειονομική Περιφέρεια Κρήτης (ΔΥΠΕ Κρήτης – Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης). Το Κέντρο φιλοξενεί κυρίως ανήλικα κορίτσια, με οικογενειακές, κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες, που χρήζουν ανάγκης καθώς δεν μπορούν να συνεχίσουν άλλο τον ίδιο τρόπο διαβίωσης. Κύριος σκοπός του ιδρύματος είναι η ανατροφή, η μόρφωση και η επαγγελματική αποκατάστασή των παιδιών. Επίσης, στοχεύει στη παροχή μόνιμης διαμονής, τροφής, οικονομικής στήριξης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Το Κέντρο είναι ανοιχτό στην εθελοντική προσφορά. Διάφοροι επαγγελματίες προσφέρουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στα παιδιά, όπως βοήθεια στα μαθήματα, εκμάθηση διαφόρων ειδικοτήτων (μαγειρικής, ζαχαροπλαστικής, χορός και άλλα), συνοδεία σε εξωτερικές δραστηριότητες κ.λ.π (Έντυπο υλικό Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Ηρακλείου, 2011).

1.12 Διαφοροποίηση εννοιών

Για την καλύτερη κατανόηση του όρου εθελοντισμός κρίνεται αναγκαίο να διαχωρίσουμε έννοιες οι οποίες μέχρι σήμερα ταυτίζονται με την έννοια του εθελοντισμού. Έννοιες οι οποίες θεωρούνται ταυτόσημες με τον εθελοντισμό, άλλες σε μεγαλύτερο βαθμό και άλλες σε μικρότερο είναι η φιλανθρωπία, τα δίκτυα άτυπης φροντίδας και οι ομάδες αυτοβοήθειας.

1.12.1 Διαφορές και Ομοιότητες Εθελοντισμού – Φιλανθρωπίας

Ο εθελοντισμός συχνά ταυτίζεται με την φιλανθρωπία και αυτό με την σειρά του παρεμποδίζει την διαφοροποίηση των δύο εννοιών. Όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ των δύο εννοιών παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. Ο εθελοντισμός ικανοποιεί πάγιες και διαρκείς ανάγκες και προάγει τον Πολιτισμό, ενώ η φιλανθρωπία ικανοποιεί ανάγκες που οφείλονται σε έκτακτα γεγονότα (Φωτιά, Σεισμό, Περιόδους κρίσης κλπ.)
2. Στον εθελοντισμό προσφέρονται συγκεκριμένες υπηρεσίες, για τις οποίες ο εθελοντής πρέπει να κατέχει ειδικές γνώσεις και δεξιότητες ή να τις αποκτήσει με την εκπαίδευση, ενώ στην φιλανθρωπία προσφέρουμε ότι μπορούμε και με όποιο τρόπο θέλουμε οποιαδήποτε στιγμή.
3. Στον εθελοντισμό κίνητρο είναι η αγάπη για τον συνάνθρωπο και για την ζωή, ενώ στην φιλανθρωπία κίνητρο είναι ο οίκτος (λύπηση) για τον πάσχοντα συνάνθρωπο(http://www.kpmalam.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=74:2011-04-09-20-22-33&catid=3:2009-10-31-22-4613&Itemid=10).
4. Η φιλανθρωπία αναφέρεται στον άνθρωπο, ενώ ο εθελοντισμός μπορεί να προσφέρεται και προς τα ζώα ή τη φύση.
5. Η φιλανθρωπία μπορεί να γίνεται σε μη συστηματική βάση και χωρίς πρόγραμμα, ενώ ο εθελοντισμός πρέπει να εντάσσεται μέσα σε οργανωμένο πρόγραμμα.
6. Ο φιλάνθρωπος συνήθως αντιμετωπίζει από σχέση ισχύος τον βοηθούμενο, ενώ ο εθελοντής υποστηρίζει το αντικείμενο της εργασίας του συνεργατικά και ισότιμα.

Πέρα από τις διαφορές συναντάμε και ομοιότητες. Πιο συγκεκριμένα, είναι πράξεις εκούσιες, σύμφωνες με το κοινά αποδεκτό (ή επικρατούν) καλό και δεν αποφέρουν υλικά, ανταποδοτικά οφέλη (Δημητρόπουλος, 2003).

1.12.2 Εθελοντισμός και Δίκτυα άτυπης φροντίδας

Στον τέταρτο τομέα εντάσσονται οι φορείς αυτοβοήθειας και τα δίκτυα άτυπης φροντίδας. Κατά κανόνα δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο λειτουργίας και η κατηγορία αυτή χαρακτηρίζεται από τον ανεπίσημο τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας. Η Στασινοπούλου (1992 στον Σταθόπουλο, 2005) ορίζει την άτυπη φροντίδα ως την βοήθεια και τη στήριξη που προσφέρουν τα λεγόμενα άτυπα δίκτυα, δηλαδή τα οικογενειακά σχήματα, οι συγγενείς, οι φίλοι και οι γείτονες. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η προσφορά βοήθειας (συνήθως καθημερινή) σε ένα ηλικιωμένο άτομο. Αυτή όμως η προσφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εθελοντική εργασία. Ορισμένοι μελετητές όπως είδαμε παραπάνω ορίζουν τον εθελοντισμό ως την εργασία εκείνη που προσφέρεται σε τρίτους εκτός συγγενικών και οικογενειακών προσώπων. Επομένως, σύμφωνα με τον συνοπτικό ορισμό που δόθηκε, δεν μπορούμε να μιλάμε για εθελοντισμό ή για παροχή εθελοντικής εργασίας στην περίπτωση των άτυπων δικτύων.

1.12.3 Εθελοντισμός και Ομάδες αυτοβοήθειας

Μια τελευταία διάκριση οφείλουμε να κάνουμε μεταξύ του εθελοντισμού και των ομάδων αυτοβοήθειας. Με τον όρο αυτοβοήθεια εννοείται η ενεργοποίηση των πολιτών ως προς την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους, μέσα σε ένα πλαίσιο συλλογικότητας και αλληλεγγύης (Ζαφειρίδης, 2003).

Οι ομάδες αυτοβοήθειας είναι οργανώσεις που κύριο μέλημα τους είναι η επίλυση προβλημάτων, μέσω της αυτοβοήθειας μεταξύ των μελών τους. Τα ίδια τα μέλη συνήθως συνδέονται με κοινή πάθηση, ανάγκη ή επιδίωξη. Οι οργανώσεις αυτής της κατηγορίας, σε μικρότερο βαθμό, χαρακτηρίζονται από την παροχή βοήθειας σε τρίτους, ενώ, αντιθέτως εμφανίζεται η παράλληλη λειτουργία τους, ως διεκδικητικός-συνδικαλιστικός φορέας απέναντι στο κράτος (Ζαφειρίδης, 2007).

Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι α) οι ομάδες αυτοβοήθειας δεν έχουν νομικό πλαίσιο λειτουργίας (και όπου υπάρχει λειτουργούν ως σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα), β) ο εθελοντισμός αναπτύσσεται και λειτουργεί μέσα σε ένα οργανωμένο πλαίσιο, γ) στις ομάδες αυτοβοήθειας δεν παρέχεται εκπαίδευση όπως στους εθελοντές, δ) οι ομάδες αυτοβοήθειας βασίζονται στην θεραπεία και ο συντονιστής μοιράζει την εμπειρία του και όχι τις γνώσεις του και τις δεξιότητες του. Συνεπώς δεν ταυτίζονται οι ομάδες αυτοβοήθειας με την εθελοντική εργασία.

1.13 Επίλογος

Μέσα από αυτή την θεωρητική μελέτη διαφαίνεται η επίδραση της επιθυμίας του ατόμου να ασκεί εθελοντική προσφορά από τα αρχαία ακόμα χρόνια μέχρι σήμερα. Δεν υπάρχει ωστόσο ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για τον εθελοντισμό παρά ένα φάσμα διαφορετικών προσεγγίσεων διαφόρων μελετητών, οι οποίοι προβάλλουν πολλές διαφορετικές αλλά καίριες όψεις της έννοιας του εθελοντισμού. Μέσα από τα χαρακτηριστικά και τα οφέλη του εθελοντισμού συνειδητοποιούμε και κατανοούμε περισσότερο τη σημασία και την συμβολή του τόσο στο άτομο όσο και στην κοινωνία γενικότερα. Σημαντικό στοιχείο για την συμμετοχή ή όχι σε εθελοντικές οργανώσεις θεωρείται η αναγνώριση των κινήτρων που ωθούν το άτομο προς την εθελοντική συμμετοχή καθώς και η αναγνώριση των εμποδίων που το απωθούν από αυτή.

Επίσης στο κεφάλαιο αυτό κάναμε αναφορά στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις του εθελοντή προς την οργάνωση και αντιστρόφως. Ακόμα, αναλύσαμε την διάθρωση του Τρίτου Τομέα κοινωνικών υπηρεσιών δίνοντας παράλληλα παραδείγματα γνωστών οργανώσεων. Τέλος αναλύσαμε έννοιες που σχετίζονται με τον εθελοντισμό δίνοντας παράλληλα διαφορετικό εννοιολογικό περιεχόμενο σε κάθε μια από αυτές αποφεύγοντας μ' αυτό τον τρόπο την ταύτιση εννοιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

2.1 Εισαγωγή

Αρχικά στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα πλεονεκτήματα της ενσωμάτωσης των νέων εθελοντών σε εθελοντικούς οργανισμούς και κατ' επέκταση δίνουμε έμφαση στην σπουδαιότητα αυτής της ανάμιξης (των νέων σε εθελοντικές οργανώσεις). Έπειτα, κάνουμε αναφορά στις στρατηγικές που πρέπει να εφαρμόσουν οι εθελοντικοί οργανισμοί τόσο στην προσέλκυση εθελοντών όσο και στην διατήρησή τους. Ειδικότερα, παρουσιάζουμε τρεις (3) βασικές πρακτικές στην προσέλκυση νεαρών εθελοντών καθώς και τα οκτώ σημεία (όπως η ευελιξία) που ενδιαφέρουν τους εθελοντές και είναι ωφέλιμο να ενσωματώνονται στα προγράμματα προσέλκυσης. Επιπροσθέτως εκτός από τις διαδικασίες προσέλκυσης των εθελοντών, αναλύουμε την σπουδαιότητα του προσανατολισμού και της εκπαίδευσης που πρέπει να λάβει ο εθελοντής καθώς εισέρχεται σε μια εθελοντική οργάνωση. Τέλος κάνουμε αναφορά στο στάδιο της επίβλεψης και της αναγνώριση των νεαρών εθελοντών από τους εθελοντικούς οργανισμούς.

2.2 Η αναγκαιότητα ανάμιξης των Νέων με τον Εθελοντισμό

Οι νέοι είναι ένας ανεκμετάλλευτος πόρος στη σημερινή κοινωνία. Τα οράματα, οι ελπίδες και οι ιδέες τους είναι απαραίτητα για τη διαμόρφωση της μελλοντικής κοινωνίας σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται διαρκώς.

Στο πλαίσιο αυτό, τα πλεονεκτήματα της ενσωμάτωσης των νεαρών εθελοντών στους εθελοντικούς οργανισμούς είναι πρακτικά και άμεσα. Ειδικότερα, με την κατάλληλη εκπαίδευση και υποστήριξη δεν υπάρχει πραγματικά κανένα όριο στο τι

οι νέοι άνθρωποι είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν. Μάλιστα, η συλλογική συνεισφορά των νέων μπορεί να είναι τεράστια για την κοινωνία (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Συνεπώς, η συμμετοχή των νέων στους εθελοντικούς οργανισμούς και στο σχεδιασμό και ανάληψη εθελοντικών πρωτοβουλιών είναι ιδιαίτερα πολύτιμη, αφού, εκτός από τον ενθουσιασμό και τα τεράστια αποθέματα ενέργειας που διαθέτουν, προσφέρουν επίσης δημιουργικές ιδέες και νέες προοπτικές. Παράλληλα, μπορούν να προσφέρουν τις γνώσεις, τις συμβουλές και την προσωπική εμπειρία τους σε προγράμματα που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών σε νέους (Μάγκου, 2012).

Πολλά νεαρά άτομα διαθέτουν εξαιρετικές γνώσεις και εξειδικευμένες δεξιότητες, αφού έχουν εξοικειωθεί από νωρίς με τις νέες τεχνολογίες και έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην εκπαίδευση υψηλού επιπέδου. Έτσι, τα πλεονεκτήματα που μπορούν να επιφέρουν οι νέοι σε έναν εθελοντικό οργανισμό αξίζουν και με το παραπάνω την επένδυση σε χρόνο για την ολοκλήρωσή τους στον οργανισμό (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό οι εθελοντικοί οργανισμοί να δείχνουν στους νέους ότι αξίζουν μία σημαντική θέση στο κοινωνικό σύνολο και ότι σημαντικά πράγματα εξαρτώνται από τις προσπάθειές τους. Δηλαδή, πρέπει οι οργανισμοί να προσφέρουν στους νέους την ευκαιρία να αποδεικνύουν τις δυνατότητές τους και να αξιοποιούν τις δεξιότητές τους με τρόπους χρήσιμους τόσο για τους νέους όσο και για τους οργανισμούς.

Συγχρόνως, η διοχέτευση των ταλέντων των νέων στη βοήθεια προς τους συνανθρώπους τους και στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, οδηγεί στην ανάπτυξη εκείνης της ικανότητάς τους για δέσμευση σε κάποιο σκοπό για το γενικό

καλό του κοινωνικού συνόλου. Με άλλα λόγια, μέσα από τον εθελοντισμό οι νέοι αποκτούν μία βαθύτερη κατανόηση της θέσης που κατέχουν στην κοινωνία.

Και φυσικά η επιτυχία τρέφεται από τον ίδιο της τον εαυτό, αφού μέσα από τον εθελοντισμό οι νέοι αναπτύσσουν καινούριες δεξιότητες, γίνονται περισσότεροι ικανοί σε πολλαπλά επίπεδα, λαμβάνουν αναγνώριση για τα επιτεύγματά τους και επιθυμούν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες σε μεγαλύτερο βαθμό. Συνεπώς, μέσω της ενθάρρυνσης για εθελοντική συμμετοχή, οι νέοι αποκτούν τις συνήθειες και τις στάσεις του καλού πολίτη, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη μίας νέας γενιάς εθελοντών για το μέλλον.

Επομένως, η ανάμιξη των νέων με τον εθελοντισμό είναι πολύ σημαντική για τους εξής λόγους: α) οι νεαροί εθελοντές δεν βλέπουν τα πράγματα όπως οι ενήλικες και δεν σκέφτονται με συνηθισμένο τρόπο, β) οι νεαροί εθελοντές είναι ανοιχτόμυαλοι και απορροφούν εύκολα νέες ιδέες και πληροφορίες, γ) οι ιδέες των νέων είναι ευέλικτες, χωρίς προκαταλήψεις και μεταβάλλονται σχετικά εύκολα, δ) οι νεαροί εθελοντές διακατέχονται από έναν ατέλειωτο και υπέροχο ενθουσιασμό και ε) ο εθελοντικός οργανισμός που ενσωματώνει νέους ανθρώπους στο δυναμικό του έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει τη νέα γενιά ηγετών. Αυτή θα είναι και η επόμενη γενιά ενήλικων εθελοντών και πιστών υποστηρικτών του (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

2.3 Στρατηγικές Προσέλκυσης και Διατήρησης Νέων Εθελοντών

Η επιθυμία συμμετοχής στην οργάνωση και η διατήρηση αυτής εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τις στρατηγικές που θα εφαρμόσει η κάθε οργάνωση και όχι μόνο από το άτομο. Έρευνες έχουν δείξει ότι μια αρνητική εμπειρία σε έναν οργανισμό που δραστηριοποιεί εθελοντές, μπορεί να έχει ως συνέπεια τη διακοπή

από το εθελοντικό έργο καθώς και ο ίδιος ο εθελοντής έχοντας αρνητική εμπειρία μπορεί να την μεταδώσει και σε άλλους υποψήφιους εθελοντές. Προκειμένου οι εθελοντικές οργανώσεις να αποφύγουν μια τέτοια αρνητική άποψη, μπορούν να οργανώσουν μεθοδευμένα και να ακολουθήσουν τις παρακάτω πρακτικές:

2.3.1 Προσέλκυση Νεαρών Εθελοντών

Μελετώντας κυρίως την διεθνές βιβλιογραφία, παρατηρούμε την Ελλάδα να σημειώνει το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής σε εθελοντικές οργανώσεις. Η πλειοψηφία των ανθρώπων που δεν προσφέρουν εθελοντική εργασία τονίζει ό,τι δεν υπάρχει πλήρη πληροφόρηση για την εθελοντική εργασία και τους οργανισμούς. Επομένως, δεν έχει το άτομο μόνο ευθύνη προς την κοινότητα αλλά και η κοινότητα προς το άτομο. Για να καταστεί αυτό πιο σαφές, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που παρόλο που δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία, ίσως να άλλαζαν άποψη αν υπήρχε κάποιος που να τους εξηγούσε τη σπουδαιότητα της συγκεκριμένης δράσης.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς «Μάθε, Δες, Δράσε» (2005), οι εθελοντικές οργανώσεις που αναζητούν εθελοντές, θα πρέπει να εφαρμόσουν κάποιες στρατηγικές προσέλκυσης. Παρακάτω θα αναφέρουμε συνοπτικά τις τρεις βασικές πρακτικές στην προσέλκυση των νεαρών εθελοντών.

- 1. Η Κοινοποίηση των Ανακοινώσεων Εθελοντικών Θέσεων Εργασίας στα Κατάλληλα Μέρη για την Προσέγγιση των Νεαρών Υποψήφιων Εθελοντών.** Συγκεκριμένα, τα καλύτερα μέρη για την προσέλκυση νεαρών υποψήφιων εθελοντών είναι εκείνα στα οποία συχνάζουν οι νέοι, όπως π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια και σχολές, φροντιστήρια και χώροι διασκέδασης των νέων. Επίσης, πολλά νεαρά άτομα χρησιμοποιούν τακτικά και το διαδίκτυο,

το οποίο αποτελεί ένα νέο αλλά ραγδαία αναπτυσσόμενο μέσο προβολής εθελοντικών θέσεων εργασίας.

2. Η Πρόσβαση σε Νέα Άτομα. Οι πιθανοί νεαροί εθελοντές μπορεί να μην βρεθούν στα μέρη όπου κοινοποιούνται οι διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλες μέθοδοι προσέλκυσης της προσοχής των νέων. Για παράδειγμα, οι δάσκαλοι, οι καθηγητές και οι διάφοροι σύμβουλοι (π.χ. σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί) μπορούν να ενημερώνουν εύκολα τους νέους για ευκαιρίες εθελοντικής εργασίας που εμφανίζονται. Μία μόνο συζήτηση με το διευθυντή ενός σχολείου ή με ένα δάσκαλο μπορεί να επιφέρει σε έναν οργανισμό έναν σημαντικό αριθμό υποψήφιων νεαρών εθελοντών. Παράλληλα, οι εθελοντικοί οργανισμοί πρέπει να απευθύνονται και στους γονείς των εφήβων και των νεαρών ενηλίκων και να τους ενθαρρύνουν για την αναζήτηση περισσότερων πληροφοριών.

3. Η Χρήση Περιγραφών των Εθελοντικών Θέσεων Εργασίας. Η περιγραφή μίας θέσης εργασίας που στοχεύει στην προσέλκυση ενός νεαρού εθελοντή πρέπει να παρουσιάζει τη θέση εργασίας, χρησιμοποιώντας προσωπικούς και όχι τεχνικούς όρους. Επιπλέον, είναι μεγαλύτερη η πιθανότητα να προσφερθούν οι νέοι ως εθελοντές, εάν γνωρίζουν ότι θα εκπαιδευθούν, γεγονός που πρέπει να επισημαίνεται στην περιγραφή εργασίας.

Παράλληλα, είναι σημαντικό η περιγραφή της θέσης εργασίας να παρουσιάζει τις δεξιότητες και την εμπειρία που θα αποκτήσει ο εθελοντής και θα τον κάνουν περισσότερο ανταγωνιστικό στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, μπορεί να αναφέρεται ότι οι εθελοντές θα αποκτήσουν εμπειρία και θα παραλάβουν με την ολοκλήρωση της εργασίας τους ένα πιστοποιητικό (ή

κάποια συστατική επιστολή). Επιπρόσθετα, είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι οι νέοι ελκύονται συνήθως από βραχυπρόθεσμες ευκαιρίες και αναζητούν εθελοντικές θέσεις μερικής απασχόλησης ή σύντομων και εντατικών χρονικών περιόδων.

Μία ακόμη βασική παράμετρος είναι ότι οι εθελοντές επιθυμούν να γνωρίζουν τους στόχους του οργανισμού ή του εθελοντικού προγράμματος από την αρχή και ενδιαφέρονται ιδιαίτερα να ενημερώνονται για κάποια άμεσα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, το υλικό προσέλκυσης ενός οργανισμού παροχής κοινωνικών υπηρεσιών μπορεί να αναφέρεται σε κάποια βασικά στατιστικά στοιχεία, όπως π.χ. πόσοι άνθρωποι συμμετέχουν σε ετήσια βάση στο συγκεκριμένο εθελοντικό πρόγραμμα κ.λ.π.

Στο ίδιο πλαίσιο, η περιγραφή της θέσης εργασίας μπορεί να περιλαμβάνει και μία αναφορά στη σπουδαιότητα του εθελοντικού προγράμματος, όπως π.χ. *«Οι νεαροί εθελοντές μας είναι γνωστοί για την ενέργεια και την ευχάριστη ατμόσφαιρα που δημιουργούν όταν εργάζονται μαζί..... και πάνω από όλα γνωρίζουν ότι προσφέρουν αναντικατάστατο έργο στην κοινότητά μας»*. Ένας άλλος τρόπος είναι να παρατίθενται μία ή δύο μαρτυρίες νεαρών εθελοντών που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, όπως π.χ. *«Μου αρέσει που είμαι εθελοντής στον οργανισμό..... Διασκεδάζω απίστευτα και ξέρω ότι αυτό που κάνω είναι σημαντικό»* ή *«Δεν μπορώ να πιστέψω πόσα πολλά πράγματα έμαθα σαν εθελοντής στο»* (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Εκτός από τις τρεις βασικές πρακτικές στην προσέλκυση εθελοντών που αναφέρθηκαν παραπάνω, έχουν εντοπιστεί τα ακόλουθα οκτώ σημεία που

ενδιαφέρουν τους νεαρούς εθελοντές και τα οποία είναι καλό να ενσωματώνονται στα προγράμματα προσέλκυσης που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν οι οργανισμοί:

- 1. Ευελιξία.** Οι νέοι αναζητούν ποικιλία επιλογών και αμεσότητα, καθώς και βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ευκαιρίες. Στο πλαίσιο αυτό, ο οργανισμός πρέπει να αναθέτει εργασίες στους νεαρούς εθελοντές που μπορούν να γίνουν μετά το σχολείο ή το πανεπιστήμιο, τα σαββατοκύριακα ή κατά τη διάρκεια των διακοπών, ενώ ευελιξία πρέπει να υπάρχει και στην περίοδο των εξετάσεων.
- 2. Πλήρης Ενημέρωση.** Ο οργανισμός πρέπει να παρέχει πληροφορίες για όλο το εύρος της εθελοντικής εργασίας που είναι διαθέσιμη και να επεξηγεί τη σημασία της. Γενικότερα, οι νέοι θέλουν να γνωρίζουν ότι κάνουν τη διαφορά.
- 3. Ευκολία Πρόσβασης.** Ο οργανισμός πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι νεαροί εθελοντές έχουν εύκολη και άμεση πρόσβαση σε όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες τόσο για τον οργανισμό συνολικά όσο και για την εκάστοτε εθελοντική θέση εργασίας.
- 4. Εμπειρία.** Ο οργανισμός πρέπει να περιγράφει στους νεαρούς εθελοντές ποιες δεξιότητες θα αποκτήσουν ακριβώς στην εκάστοτε εθελοντική θέση και με ποιο τρόπο θα τους χρησιμεύσουν στην επαγγελματική τους καριέρα. Επιπλέον, πρέπει να σκιαγραφείται η σημασία της εθελοντικής εμπειρίας και να γίνονται άμεσες συσχετίσεις με τις επαγγελματικές δυνατότητες που τους παρέχονται.
- 5. Κίνητρα.** Ο οργανισμός είναι σημαντικό να προσφέρει στους νεαρούς εθελοντές κίνητρα και χειροπιαστές ανταμοιβές, όπως για παράδειγμα πιστοποιητικά συμμετοχής, συστατικές επιστολές κ.λ.π.

- 6. Ποικιλία.** Τα νεαρά άτομα επιθυμούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες μέσα από τις οποίες μπορούν να εξερευνούν τα ενδιαφέροντά τους και να εργάζονται για τους προσωπικούς τους στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, ο εκάστοτε εθελοντικός οργανισμός μπορεί να τους τονίζει ότι η διαθέσιμη θέση εργασίας θα τους παρέχει τη δυνατότητα να μαθαίνουν συνέχεια νέα πράγματα.
- 7. Οργάνωση.** Ο οργανισμός πρέπει να παρέχει στους νεαρούς εθελοντές ένα αποτελεσματικό αλλά ανεπίσημο περιβάλλον σε συνδυασμό με έναν άνετο αλλά υποστηρικτικό χώρο εργασίας.
- 8. Διασκέδαση.** Οι νέοι άνθρωποι επιθυμούν η εθελοντική τους εμπειρία να είναι ευχάριστη, ικανοποιητική και διασκεδαστική.

Φυσικά, ο εθελοντικός οργανισμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη του αυτές τις οκτώ παραμέτρους σε όλα τα στάδια της διοίκησης των εθελοντών και όχι μόνο στην προσέλκυση. Όσον αφορά τις στρατηγικές προσέλκυσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι οργανισμοί που θα δραστηριοποιήσουν ανήλικους στην εθελοντική προσφορά θα πρέπει να έχουν τη συγκατάθεση της οικογένειάς τους σε οποιαδήποτε περίπτωση (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

2.3.2 Προσανατολισμός και Εκπαίδευση Νεαρών Εθελοντών

Εκτός από τις διαδικασίες προσέλκυσης εθελοντών σημαντικό στοιχείο για την διατήρηση των εθελοντών και την θετική στάση απέναντι στον εθελοντισμό και στην οργάνωση διαδραματίζει η σωστή εκπαίδευση και ο προσανατολισμός.

Ο προσανατολισμός στοχεύει στην προετοιμασία των εθελοντών για την ανάληψη της ανατιθέμενης εργασίας από μέρους τους. Πιο συγκεκριμένα, αυτή η διαδικασία

πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι εθελοντές κατανοούν τόσο το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται όσο και τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργούν σε αυτό το πλαίσιο. Ο προσανατολισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ατομικό ή ομαδικό (δηλαδή με άλλους νέους εθελοντές) επίπεδο. Επίσης, για τους νεαρούς εθελοντές ο προσανατολισμός πρέπει να περιλαμβάνει και μία γενική εισαγωγή στην έννοια και τη σημασία του εθελοντισμού. Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας του προσανατολισμού θα πρέπει να παρουσιάζονται και να εξηγούνται στους νεαρούς εθελοντές οι στόχοι, οι προτεραιότητες και η δομή του οργανισμού, αλλά και να περιγράφεται γενικότερα ολόκληρο το πρόγραμμα και ο συγκεκριμένος ρόλος που αναλαμβάνει ο κάθε εθελοντής.

Επιπρόσθετα, στο σημείο αυτό πρέπει να συστήνονται στον εθελοντή ο άμεσος επόπτης ή προϊστάμενός του, τα μέλη του προσωπικού και οι εθελοντές με τους οποίους θα συνεργαστεί. Τέλος, πρέπει να συζητείται το πρόγραμμα εργασίας και να ζητείται από τους εθελοντές να αναφέρουν τι θα ήθελαν να γνωρίζουν προτού αναλάβουν τον καινούργιο τους ρόλο (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Από την άλλη πλευρά, και η εκπαίδευση αποσκοπεί στην προετοιμασία των εθελοντών για την ανάληψη της ανατιθέμενης εργασίας από μέρους τους, αλλά διαφέρει από τον προσανατολισμό ως προς το ότι είναι περισσότερο εξειδικευμένη και λεπτομερής. Ειδικότερα, ο στόχος της είναι να εξοπλίσει τους εθελοντές με γνώσεις και δεξιότητες που θα τους χρειαστούν στο πλαίσιο της εργασίας που τους έχει ανατεθεί.

Επιπλέον, η εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί προτού οι εθελοντές αναλάβουν το νέο τους ρόλο (προπαίδευση) ή αφότου ξεκινήσουν το έργο τους (εκπαίδευση κατά την εργασία). Πάντως, το σίγουρο είναι ότι η εκπαίδευση απαιτεί

χρόνο, αλλά είναι μία επένδυση που αποδίδει και αξίζει. Αυτή η διαδικασία ξεκινάει με τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών του κάθε εθελοντή σε σχέση με τις απαιτήσεις της εθελοντικής εργασίας. Το επόμενο βήμα είναι ο καθορισμός των εκπαιδευτικών στόχων που καταδεικνύουν το τι ακριβώς απαιτείται από τον εθελοντή. Γενικότερα, το πρόγραμμα εκπαίδευσης πρέπει να είναι ρεαλιστικό και ευέλικτο και οι εκπαιδευτικές μέθοδοι πρέπει να επιλέγονται με προσοχή.

Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται οπτικοακουστικές παρουσιάσεις, διαλέξεις, εγχειρίδια, παιχνίδια προσομοίωσης, παίξιμο ρόλων και άλλες μέθοδοι που επιτρέπουν την εξάσκηση των δεξιοτήτων των εθελοντών. Πάντως, ο αποτελεσματικότερος τρόπος είναι συνήθως ένας συνδυασμός όλων των διαθέσιμων εκπαιδευτικών μεθόδων. Επιπλέον, η εκπαίδευση πρέπει να είναι μία διαρκής διαδικασία για τον οργανισμό. Έτσι, μόλις οι νεαροί εθελοντές εξοικειώνονται με τις ανατιθέμενες εργασίες τους, πρέπει να εξετάζεται η παροχή εκπαίδευσης σε πιο προχωρημένο επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό, οι νεαροί εθελοντές θα είναι σε θέση να αναλαμβάνουν μεγαλύτερες ευθύνες ή σημαντικότερα προγράμματα και συγχρόνως θα αναπτύσσουν περαιτέρω τις δεξιότητές τους.

Συνεπώς, είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι οι οργανισμοί πρέπει να επενδύουν στην κατάλληλη εκπαίδευση των εθελοντών τους. Άλλωστε, η επιτυχημένη εκπαίδευση βοηθάει τους εθελοντές να ικανοποιούνται με την εργασία τους και να κάνουν καλύτερα τη δουλειά τους για τον οργανισμό (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

2.3.3 Επίβλεψη Νεαρών Εθελοντών

Συνήθως σε μια οργάνωση ή ένα σχέδιο ορίζεται κάποιος συντονιστής της ομάδας των εθελοντών, ο οποίος επιβλέπει και υποστηρίζει τους εθελοντές αλλά και είναι

υπεύθυνος για τη σχέση τους με τους άλλους υπεύθυνους των εθελοντικών σχεδίων και το έμμισθο προσωπικό (σε περίπτωση που μιλάμε για οργάνωση). Η επίβλεψη περιλαμβάνει τη παροχή υποστήριξης στην επίτευξη των στόχων των εθελοντών, τον επαναπροσδιορισμό των αναγκών τους, τη συνεχή κατάρτιση, την ενίσχυση της συμμετοχής μέσα σε ομάδες εργασίας και την επίλυση προβλημάτων σε περίπτωση που προκύψουν. Στο πλαίσιο της επίβλεψης ενθαρρύνεται η αυτοαξιολόγηση του εθελοντή και ο επαναπροσδιορισμός των αναγκών του ή η προσαρμογή της θέσης εργασίας του (Μάγκου, 2012). Ο οργανισμός κατά το στάδιο της αξιολόγησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα ακόλουθα:

- τι ακριβώς τους έκανε να μπουν στον οργανισμό
- ποιους στόχους έθεσαν στον εαυτό τους
- σε ποιες δραστηριότητες του οργανισμού έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον
- ποια ήταν τα επιτεύγματα και οι επιτυχίες τους
- ποιες προκλήσεις αντιμετώπισαν (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Το στάδιο αυτό κρίνεται αναγκαίο προκειμένου να είναι ικανοποιημένος/η και να εξασφαλιστεί η παραμονή και ο ενθουσιασμός του/της για το εθελοντικό έργο (Μάγκου, 2012).

2.3.4 Αναγνώριση των Νεαρών Εθελοντών

Όταν ένας οργανισμός έχει επενδύσει χρόνο και κόπο στη δυναμική προσέλκυση και εκπαίδευση των εθελοντών του και έχει καθιερώσει διαδικασίες και πρακτικές για την υποστήριξη και την προστασία τους, είναι κρίμα να χάνει εθελοντές γιατί αυτοί αισθάνονται ότι δεν αναγνωρίζεται η συνεισφορά τους. Γι' αυτό το λόγο η

κατάλληλη, ειλικρινής και εξατομικευμένη αναγνώριση των εθελοντών μπορεί να είναι το κλειδί για την επιτυχία του εκάστοτε εθελοντικού προγράμματος.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, ενώ η εκπαίδευση και η επίβλεψη πραγματοποιούνται καλύτερα μέσα από σταθερά διαμορφωμένες μεθόδους, η αναγνώριση πρέπει να διαμορφώνεται ειδικά ανά περίπτωση, γιατί ο κάθε άνθρωπος παρακινείται από διαφορετικούς παράγοντες και συνεισφέρει με διαφορετικό τρόπο (Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε» της Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2005).

Ένας τρόπος επιβράβευσης μπορεί να είναι η αναγνώριση των ικανοτήτων κάποιου εθελοντή και κατά συνέπεια η εκχώρηση περισσότερων αρμοδιοτήτων ή λειτουργιών συντονισμού σχεδίου από αυτόν ή και εκπαιδευτικού ρόλου για νέους εθελοντές. Μπορεί όμως να είναι και κάποιο μικρό δώρο, μια γιορτή προς τιμή τους, μια γραπτή έκφραση ευγνωμοσύνης, δημοσιεύματα στα ΜΜΕ για την αναγνώριση της προσφοράς τους και δημόσια αναγνώριση γενικότερα, η παροχή συστατικών επιστολών και βεβαιώσεων συμμετοχής και ό,τι άλλο μπορεί να σκεφτεί η οργάνωση ή η ομάδα συντονισμού ότι αρμόζει στην κάθε περίπτωση. Ακόμα και ένα απλό “ευχαριστώ” μπορεί να δώσει δύναμη στους εθελοντές να συνεχίσουν να προσφέρουν το πολύτιμο έργο τους (Μάγκου, 2012).

Επομένως, αυτός που αισθάνεται σημαντικός θα μείνει στην οργάνωση υπακούοντας στην αίσθηση του «ανήκειν», του ότι είναι μοναδικός, σε συνδυασμό με ένα αίσθημα αποτελεσματικότητας, που είναι απόρροια της ικανοποίησής του από τη δουλειά που του ανατέθηκε. (ΕΚΠΕΘΕ- Ευρωπαϊκή Έκφραση, 2006).

Η Μάγκου (2012) στο εγχειρίδιο της με τίτλο «Διδάσκοντας των Εθελοντισμό» αναφέρει ότι, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να καταβάλλει προσπάθειες για την αύξηση της αναγνώρισης των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω των

εθελοντικών δραστηριοτήτων με την ανάπτυξη ενός «ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων». Αυτό θα εξασφαλίσει την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε διασυνοριακό επίπεδο και θα παρέχει στα άτομα τη δυνατότητα τήρησης ενός μητρώου των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απέκτησαν μέσω του εθελοντισμού. Το διαβατήριο αυτό θα βασίζεται στο υφιστάμενο Europass (ευρωπαϊκό ηλεκτρονικό βιογραφικό σημείωμα), το οποίο θα επιτρέπει την καταγραφή των δεξιοτήτων με διαφανή και συγκρίσιμο τρόπο.

2.4 Επίλογος

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο έγινε εκτενής αναφορά στα πλεονεκτήματα της ανάμιξης των νέων με τον εθελοντισμό καθώς και στην αναγκαιότητα της ανάμιξης αυτής. Επομένως οι νέοι αποτελούν μια ανεκμετάλλευτη δύναμη πόρος στη σημερινή κοινωνία, όπου τα οράματα, οι ελπίδες και οι ιδέες τους είναι απαραίτητα για τη διαμόρφωση της μελλοντικής κοινωνίας σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται διαρκώς. Παρόλο που αποτελούν ενεργή δύναμη για την κοινωνία, υπάρχουν πολλοί νέοι που δεν επιθυμούν να εργαστούν εθελοντικά, όχι επειδή δεν το θέλουν αλλά επειδή δεν γνωρίζουν την σπουδαιότητα της συγκεκριμένης δράσης. Άρα, δεν έχει το άτομο μόνο ευθύνη προς την κοινότητα αλλά και η κοινότητα προς το άτομο.

Για το λόγο αυτό, παρουσιάσαμε ορισμένα βήματα που μπορούν να εφαρμόσουν οι εθελοντικοί οργανισμοί τόσο κατά το στάδιο της προσέλκυσης όσο και στο στάδιο της διατήρησης. Αν οι οργανισμοί επιθυμούν την διατήρηση των εθελοντών τους, καλό θα ήταν να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην αναγνώριση του εθελοντικού τους έργου. Με αυτό διατηρείτε η θετική τους στάση απέναντι στον εθελοντισμό και έχουν μεγαλύτερη δύναμη και ενθουσιασμό να προσφέρουν περισσότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΤΑΣΕΙΣ/ΑΠΟΨΕΙΣ - ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2011

3.1 Εισαγωγή

Στο τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε και θα αναλύσουμε τις στάσεις και τις απόψεις διάφορων μελετητών για το θέμα του εθελοντισμού, οι οποίες είναι άλλοτε υπέρ και άλλοτε κατά. Έπειτα, θα αναλύσουμε εμπειρικές έρευνες από το 2005 έως το 2011, τα αποτελέσματα των οποίων μας δίνουν την δυνατότητα να σχηματίσουμε μια σφαιρική εικόνα και για άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω στο θέμα του εθελοντισμού. Τέλος, στο κεφάλαιο αυτό παρέχουμε πληροφορίες για το Ευρωπαϊκό Έτος εθελοντισμού 2011, αναφέροντας παράλληλα τους στόχους και τα μέτρα που λήφθηκαν για την επίτευξη του.

3.2 Στάσεις και απόψεις για τον εθελοντισμό

Πολλοί μελετητές που έχουν ασχοληθεί με τον εθελοντισμό τόσο στον ελλαδικό (περιορισμένες έρευνες) όσο και στον διεθνή χώρο (εκτεταμένες έρευνες) έχουν εκφράσει τις απόψεις τους για το θέμα αυτό. Οι απόψεις όπως και για όλα τα θέματα ποικίλουν (άλλες υπέρ και άλλες κατά). Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να αναφέρουμε τις απόψεις των μελετητών διαμορφώνοντας παράλληλα μια ξεκάθαρη στάση για το φαινόμενο του εθελοντισμού.

Αρχικά, σύμφωνα με τον Γρατσάνη⁶ (2009), για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα η επικρατούσα άποψη ήταν ότι η προσφορά προς τους συνανθρώπους ήταν πρωτίστως αρμοδιότητα της οργανωμένης πολιτείας και επομένως αφορούσε αποκλειστικά και

⁶ Στέλεχος της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας Ν. Τρικάλων

μόνο τις κρατικές υπηρεσίες. Η εναπόθεση της μέριμνας στο κράτος πρόνοια συνετέλεσε στην υποβάθμιση του εθελοντισμού. Η διαπίστωση ότι οι δημόσιες υπηρεσίες με τις δυσκολίες της ενυπάρχουσας γραφειοκρατίας και την έλλειψη επαγγελματισμού και εθελοντικού πνεύματος και της δυσλειτουργίας που προκαλεί, δημιούργησε έφορο έδαφος για την ανάπτυξη του εθελοντισμού.

Σήμερα, όπως είναι ήδη γνωστό η χώρα μας αντιμετωπίζει σημαντικά οικονομικά προβλήματα και ο τομέας ο οποίος είναι ευάλωτος σε περικοπές είναι η κοινωνική πρόνοια. Ο Gorz (1993 στον Μακαρώνη, 2010) αναφέρει χαρακτηριστικά ότι η έξοδος από την σημερινή κρίση της κοινωνίας πρέπει να αναζητηθεί ταυτόχρονα σε λιγότερη αγορά, λιγότερο κράτος και περισσότερες ανταλλαγές που δεν κυριαρχούνται ούτε από το χρήμα, ούτε από την διοίκηση, αλλά θεμελιώνονται σε δίκτυα αυτοβοήθειας εθελοντικής συνεργασίας, αυτό-οργανωμένης αλληλεγγύης στην ενδυνάμωση της «κοινωνίας των πολιτών». Επομένως, με τον εθελοντισμό αποφεύγεται η περαιτέρω συρρίκνωση των κοινωνικών παροχών και κατά προέκταση η μείωση της ευημερίας των πιο ευπαθών μελών της κοινωνίας.

Ο Μακαρώνης⁷ (2010) στην εργασία του με θέμα «εθελοντισμός: υπέρ και κατά» αναφέρει ότι, πολλοί μελετητές θεωρούν ότι ο εθελοντισμός επικαλύπτει ανάγκες του κράτους και ικανοποιεί ελλείμματα αυτού. Συνεπώς, οι εθελοντικές οργανώσεις ουσιαστικά δραστηριοποιούνται στην παραγωγή δημοσίων αγαθών που το κράτος αδυνατεί να προσφέρει σε επαρκή ποσότητα και ποιότητα, αλλά και ο ιδιωτικός τομέας δεν επιθυμεί να τα προσφέρει.

Θα πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι, η συμμετοχή του εθελοντισμού στην παραγωγή κοινωνικών υπηρεσιών δεν μειώνει μόνο το κόστος τους, αλλά αναπτύσσει

⁷ Φοιτητής του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Κομοτηνής. Σημειώσεις στα πλαίσια του μαθήματος Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και Κοινωνία Πολιτών. Θέμα διάλεξης: «Εθελοντισμός: Υπέρ και Κατά».

νέες κοινωνικές υπηρεσίες, αυξάνοντας τον εθνικό πλούτο και την απασχόληση (λεγόμενη «αλληλέγγυα οικονομία»). Όπως υποστηρίζει και ο Etzioni (1999 στον Μακαρώνη, 2010), η απόσυρση του κράτους από τομείς κοινωνικού ενδιαφέροντος αποτελεί θετική εξέλιξη διότι αυξάνονται οι κοινοτικές δραστηριότητες.

Ο εθελοντισμός έχει θετική επίδραση και στο αντικείμενο αλλά και στο υποκείμενο της δράσης, δημιουργώντας έναν χώρο όπου η ατομική ολοκλήρωση συναντάτε με τη συλλογική ευημερία. Αποτελεί μια μαθησιακή εμπειρία, αναπτύσσοντας τις κοινωνικές, επικοινωνιακές και επαγγελματικές δεξιότητες του εθελοντή. Η δράση αλλά και η ανάδραση που εισπράττονται από την εθελοντική δράση, ενδυναμώνουν τον δράντα, του δίνουν νέο περιεχόμενο στη ζωή του, ικανοποιούν τις εσωτερικές παρορμήσεις, δημιουργούν κοινωνικούς δεσμούς και αναπτύσσουν το κοινωνικό κεφάλαιο, μετασχηματίζουν την ατομιστική οπτική σε συλλογική, ολοκληρώνουν την κοινωνική συνείδηση και την ικανότητα επικοινωνίας με τους άλλους, μέσω της κατανόησης και της ανεκτικότητας, παρέχουν γνώσεις, και ικανοποιούν την ανάγκη του ανήκειν αναπτύσσοντας μιας συλλογική ή και πολιτισμική ταυτότητα.

Ακόμα, ο εθελοντισμός ενδυναμώνει την κοινωνική αλληλεγγύη, προάγει την κοινωνική ομαλότητα, συμβάλει στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, ενισχύει την ενεργό συμμετοχή και τη ανθρώπινη συνύπαρξη, δίνει νέο περιεχόμενο στην ζωή του σύγχρονου ανθρώπου, μεταθέτει την πρωτοβουλία για λύσεις των κοινωνικών προβλημάτων στην βάση, μεταφέρει ρεαλιστικές εικόνες και προτείνει αποτελεσματικές λύσεις στους αρμοδίους φορείς, συμβάλει στην παραγωγή κοινωνικού έργου και παρέχει καινοτόμες υπηρεσίες, ευαισθητοποιεί την κοινωνία και καλλιεργεί τον ρόλο του «ενεργού πολίτη» (Μακαρώνης, 2010).

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η συμμετοχή σε εθελοντική εργασία αποτελεί μια παιδευτική όαση με ανυπολόγιστη κοινωνική αξία και όσο περισσότερο στηρίζουμε και ενισχύουμε τον εθελοντισμό τόσο η κοινωνία μας θα γίνεται καλύτερη (Γρατσάνη, 2009).

Παρ' όλα αυτά όμως, ο εθελοντισμός έχει υποστεί κριτική τόσο στο ρόλο και στην θέση του όσο στην κοινωνική δομή και στα αποτελέσματα του. Πολλοί ισχυρίζονται ότι αποτελεί «δεκανίκι» που προσφέρεται στην κατάρρευση του κοινωνικού κράτους, συμπληρώνοντας την υπολειματικότητά του, ή και μειώνοντας το λειτουργικό κόστος των κρατικών υπηρεσιών, παράγοντας προϊόντα κοστοβόρα για το κράτος και ασύμφορα για την αγορά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ομολογεί τον ρόλο των εθελοντικών οργανώσεων, ως ένα σημαντικό μέσο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, που χαρακτηρίζονται από ποιότητα και με λιγότερο κόστος. Η θέση αυτή οδήγησε ορισμένους να ισχυριστούν, ότι υφίσταται εκμετάλλευση των εθελοντών ως «δωρεάν εργατικά χέρια». «Χέρια» που στερούν την απασχόληση από τους εν δυνάμει εργαζόμενους στις ίδιες υπηρεσίες.

Ο Μακαρώνης σε μια δεύτερη εργασία του, αναφέρει ότι πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι, η εθελοντική εργασία αντιπαλεύεται το δικαίωμα στην εργασία, στερώντας το από αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη. Υποστηρίζουν ακόμα, ότι, η εθελοντική εργασία είτε στερεί θέσεις εργασίας, είτε στρεβλώνει την προσφορά και ζήτησή της μειώνοντας τους μισθούς, είτε μεταβάλλει την οριζόντια και κάθετη εργασιακή κινητικότητα, είτε αλλοιώνει τις εργασιακές σχέσεις, προκειμένου να ικανοποιήσει αλτρουιστικές ατομικές ανάγκες εκείνων που δεν έχουν ανάγκη να εργασθούν (είτε απολαμβάνουν εργασιακή ασφάλεια).

Ο Πολυχρονίου (2001) και άλλοι μελετητές, πιστεύουν ότι ιστορικά ο εθελοντισμός αναπτύχθηκε ως εγχείρημα ιδεολογικής ενσωμάτωσης της εργατικής

τάξης και των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων στο αστικό – καπιταλιστικό σύστημα. Η εθελοντική προσφορά, είτε με την συλλογική της μορφή, είτε με την ατομική, αποτελεί σημαντικό κομμάτι των ευρωπαϊκών χωρών και συνδέεται με την ανάπτυξη τόσο του καπιταλισμού όσο και των μεγάλων αστικών κέντρων.

Από μερίδα επιστημόνων, αμφισβητείται η συνέπεια, η επάρκεια και η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών από εθελοντές. Σοβαρά κοινωνικά ζητήματα όπως η φτώχεια, ο αποκλεισμός, η ανεργία και άλλα, επαφίενται στην «καλή διάθεση» των εθελοντών. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται και διατίθενται δίχως κεντρικό σχεδιασμό και χωρίς ποιοτικό έλεγχο. Ακόμη η παροχή υπηρεσιών και αγαθών από τους εθελοντές δίχως ενταξιακές μεθόδους μπορεί να οδηγήσει τους αποδέκτες των παροχών σε φαινόμενα εξάρτησης, οκνηρίας και ενίσχυσης του φαινομένου του «λαθρεπιβάτη».

Τέλος, στις εργασίες του ο Μακαρώνης (2010) αναφέρει ότι, η ασάφεια για τον ορισμό, τα όρια και τον ρόλο του εθελοντισμού, το έλλειμμα νομικού πλαισίου και η αδυναμία κατοχύρωσης της ανεξαρτησίας (ιδεολογικής και δράσης), προκαλούν σε πολλούς αίσθημα δυσπιστίας έναντι του κινήματος.

3.3 Έρευνες για τον Εθελοντισμό

Σ' αυτή την υποενότητα θα προσπαθήσουμε να περιγράψουμε την εικόνα του εθελοντισμού μέσα από διάφορες έρευνες (από το 2005 έως το 2011), δίνοντας παράλληλα μια σφαιρική εικόνα και για άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2005, η εταιρεία RAI Consultants διεξήγαγε έρευνα για την αντίληψη του κοινού ως προς τον εθελοντισμό. Το μέγεθος δείγματος της έρευνας ήταν 216 άτομα, άντρες και γυναίκες άνω των 14 ετών και η έρευνα διενεργήθηκε στο χώρο της

Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου τον Μάιο 2005. Τα βασικότερα συμπεράσματα της έρευνας συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ✓ Στην ερώτηση τι σημαίνει η έννοια εθελοντισμός περίπου 1:5, 18% απάντησε ότι είναι η προσφορά βοήθειας στον αναξιοπαθόντα συνάνθρωπο, το 17% ανέφερε ότι είναι ή προσφορά σε είδος και περίπου 1:10, 12%, ανέφερε ότι εθελοντισμός είναι να προσφέρεις αφιλοκερδώς. Επίσης το 10% απάντησε ότι ο εθελοντισμός είναι μια καλή πράξη. Με χαμηλότερα ποσοστά αναφέρθηκαν οι ακόλουθες ερμηνείες για την έννοια του εθελοντισμού: 8% είναι η πράξη με ελεύθερη βούληση, 6% η προσφορά σε κάποιον που έχει ανάγκη, ενώ αντίστοιχο ποσοστό δήλωσε πως είναι η ανιδιοτελής βοήθεια χωρίς ανταλλάγματα. Να σημειωθεί ότι μόνο το 2% των ερωτηθέντων ερμηνεύει τον εθελοντισμό ως προσφορά χρηματικής βοήθειας. Αξιοσημείωτο είναι επίσης και το εύρημα σύμφωνα με το οποίο 1:10 δεν γνώριζαν ή αδυνατούσαν να προσδιορίσουν τι σημαίνει εθελοντισμός.
- ✓ Η έρευνα κατέδειξε πως περίπου επτά στους δέκα (7:10) ερωτηθέντες (68%) έχουν προσφέρει εθελοντική εργασία.
- ✓ Οι άνδρες παρουσιάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό, 73%, περισσότερο αλληλέγγυοι στο συνάνθρωπο τους από τις γυναίκες, 63%.
- ✓ Όσον αφορά στους τρόπους εθελοντικής βοήθειας οι ερωτηθέντες ανέφεραν: την αιμοδοσία, την προσφορά χρημάτων σε εράνους και τις δωρεές σε ιδρύματα, που συγκεντρώνουν τα αντίστοιχα ποσοστά, 16%, 15% και 14%. Επίσης το 10% των ερωτηθέντων ανέφερε πως πρόσφερε σε εθελοντικές οργανώσεις (Ίδρυμα άγιος Στέφανος, σύνδεσμος καρκινοπαθών κ.λπ). Άλλοι τρόποι εθελοντικής προσφοράς που αναφέρθηκαν είναι ο προσκοπισμός, η

συμμετοχή σε εράνους, η προσφορά τροφίμων και ιματισμού κ.λπ. που συγκέντρωσαν ποσοστό 6%.

- ✓ Όσον αφορά τα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα φαίνεται ότι οι υψηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις προσφέρουν εθελοντική εργασία σε μεγαλύτερο βαθμό, 75%, από ό,τι οι χαμηλές κοινωνικοοικονομικές τάξεις, 62%. Τα χαμηλά στρώματα έχουν προσφέρει σε αιμοδοσίες, 22% και χρήματα σε εράνους, 17%. Αντίθετα, η υψηλή κοινωνικοοικονομική τάξη προφέρει σε εθελοντικές οργανώσεις, 14% και στον Ερυθρό Σταυρό, 8% σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό από τις χαμηλά οικονομικές κατηγορίες του πληθυσμού.
- ✓ Όσον αφορά την μελλοντική ενασχόληση με τον εθελοντισμό, πιο πρόθυμες παρουσιάστηκαν οι γυναίκες με ποσοστό 61% σε αντίθεση με τους άνδρες που το ποσοστό ανήλθε στο 37%. Οι ηλικιακές ομάδες που επιδεικνύουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον να ενταχθούν στο Σώμα εθελοντών είναι αυτές των 14-17 ετών και 18-30 ετών, σε αντίθεση με τις μεγαλύτερες ηλικίες που παρατηρείται μειωμένο ενδιαφέρον.
- ✓ Η έλλειψη χρόνου είναι ο κυριότερος λόγος που επικαλέστηκαν οι ερωτηθέντες οι οποίοι δήλωσαν ότι δεν ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη κάποιας εθελοντικής οργάνωσης (<http://www.rai.com.cy/main/5,0,0,0-News.aspx>).

Το 2006, μια έρευνα του Ευρωβαρομέτρου έδειξε ότι 3 στους 10 Ευρωπαίους ισχυρίζονται ότι συμμετέχουν ενεργά σε εθελοντικές δραστηριότητες και ότι περίπου το 80% των ερωτηθέντων αισθάνονται ότι οι εθελοντικές δραστηριότητες αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της δημοκρατικής ζωής στην Ευρώπη. Επίσης η συγκεκριμένη έρευνα ανέδειξε και τους λόγους που εμποδίζουν τη συμμετοχή των

νέων σε εθελοντικές δράσεις. Οι λόγοι μη συμμετοχής αναφέρθηκαν παραπάνω. (http://www.cev.be/56-why_volunteering_matters!_153-EL.html).

Το 2007 το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) διεξήγε έρευνα με θέμα: «παρακολούθηση της ποιότητας ζωής στην Ευρώπη: συμμετοχή στον εθελοντισμό και στη μη αμειβόμενη εργασία». Τα βασικότερα πορίσματα από αυτή την έρευνα ήταν:

- ✓ Περισσότεροι από ένας στους πέντε Ευρωπαίους (ποσοστό λίγο μεγαλύτερο του 20%) συμμετέχουν σε εθελοντικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής σημειώνονται στη Δανία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, όπου το 45%, κατά μέσο όρο, των ατόμων ηλικίας 18 ετών και άνω συμμετέχουν στον εθελοντισμό. Στην Ελλάδα, τη Μάλτα, την Πορτογαλία, την Ισπανία και τα νεότερα κράτη μέλη – Βουλγαρία και Ρουμανία – τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται από 10% έως 15%.
- ✓ Τα άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν περισσότερες πιθανότητες να γίνουν εθελοντές και αφιερώνουν περισσότερο χρόνο σε σχέση με τα άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Ηλικιακά, το ζενίθ της συχνής εθελοντικής δράσης κυμαίνεται από 45 έως 50 έτη. Επιπλέον, οι άνθρωποι που εκκλησιάζονται συχνά έχουν, επίσης, μεγαλύτερες πιθανότητες να συμμετέχουν σε εθελοντικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες.
- ✓ Όσοι είναι εν γένει ικανοποιημένοι με τη ζωή τους έχουν περισσότερες πιθανότητες να συμμετέχουν συχνά σε εθελοντικές δραστηριότητες.
- ✓ Όσοι προσφέρουν συχνά φροντίδα χωρίς αμοιβή, είτε σε παιδιά είτε σε ηλικιωμένους συγγενείς/συγγενείς με αναπηρία, έχουν λιγότερες πιθανότητες να συμμετέχουν σε εθελοντικές και φιλανθρωπικές δραστηριότητες.

- ✓ Οι άνδρες αφιερώνουν, κατά μέσο όρο, περίπου μία ώρα περισσότερο εβδομαδιαίως από ό,τι οι γυναίκες σε εθελοντική εργασία.

Σύμφωνα με την παρούσα μελέτη, οι άνθρωποι με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο τείνουν να αισθάνονται ότι ο χρόνος που αφιερώνουν στον εθελοντισμό είναι πολύ λίγος, γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη εξέτασης των υφιστάμενων νομικών και άλλων εμποδίων (όπως των υψηλών απαιτήσεων για εξειδικευμένες δεξιότητες) τα οποία αποθαρρύνουν τους λιγότερο καταρτισμένους ανθρώπους από τη συμμετοχή στον εθελοντισμό. Οι γυναίκες και τα άτομα που είναι μέλη νοικοκυριών με παιδιά, επίσης, συγκαταλέγονται μεταξύ των ατόμων που πιστεύουν ότι αφιερώνουν πολύ λίγο χρόνο σε εθελοντικές εργασίες ή πολιτικές δραστηριότητες (http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef11021_el.htm).

Το 2010, άλλη μια μελέτη του Ευρωβαρόμετρου, αποκάλυψε ότι 3 στους 10 Ευρωπαίους ισχυρίζονται ότι επιδίδονται σε κάποια εθελοντική δραστηριότητα. Πράγματι, 30% των Ευρωπαίων δηλώνουν ότι συμμετέχουν εθελοντικά μέσα σε κάποια οργάνωση. Η εθελοντική δραστηριότητα είναι γενικευμένη πρακτική σε τρεις χώρες της Ένωσης: την Ολλανδία (54%), τη Δανία (52%) και τη Σουηδία (52%). Αντίθετα ασκείται πολύ λίγο στην Ελλάδα (τα 87% δεν συμμετέχουν εθελοντικά σε καμία δραστηριότητα), στη Πορτογαλία (86%), στη Βουλγαρία (86%), στην Κύπρο (80%), στη Λιθουανία (80%), στη Μάλτα (79%) και στην Ισπανία (78%).

Περισσότερο από το ένα τρίτο των Ευρωπαίων κάνει εθελοντική εργασία σε μια αθλητική λέσχη ή όμιλο, ενώ τα 22% ασχολούνται με έναν πολιτιστικό, εκπαιδευτικό ή καλλιτεχνικό όμιλο. 17% των ερωτηθέντων που κάνουν εθελοντική εργασία την ασκούν σε μια οργάνωση φιλανθρωπικής ή κοινωνικής βοήθειας και 16% συμμετέχουν σε μια θρησκευτική οργάνωση και το 13% ασκεί την εθελοντική εργασία μέσα σε ένα συνδικάτο.

Ακόμα στην ερώτηση, σε ποίους τομείς ο εθελοντισμός παίζει σημαντικό ρόλο, οι Ευρωπαίοι δηλώνουν ως πρώτες θέσεις την αλληλεγγύη και την ανθρωπιστική βοήθεια (34%), τους τομείς της υγείας (24%), την κοινωνική ένταξη των μειονεκτούντων πολιτών (20%), την ισότητα και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου (20%). Η αλληλεγγύη και ο ανθρωπισμός είναι επομένως οι κύριες αξίες που σχετίζονται με τον εθελοντισμό στα μάτια των Ευρωπαίων. Κατόπιν, τα 18% αναφέρουν το περιβάλλον σαν τον τομέα στον οποίο ο εθελοντισμός παίζει έναν σημαντικό ρόλο, τα 16% τον αθλητισμό, τα 14% την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τα 13% την ενεργή γήρανση, τα 11% την πολιτιστική ενασχόληση και τα 10% την απασχόληση. (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb73/eb73_vol2_fr.pdf).

Τέλος, το 2011 η εταιρεία TNS Opinion διεξήγαγε έρευνα με ειδικό Ευρωβαρόμετρο (75.2) με θέμα εθελοντική εργασία. Η έρευνα αυτή καλύπτει 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (26.825 ευρωπαίοι πολίτες), ηλικίας 15 ετών και άνω. Τα ευρήματα της έρευνα ήταν:

- ✓ Στην παρούσα έρευνα, οι 6.462 από τους 26.825 Ευρωπαίους ηλικίας άνω των 15 ετών που ερωτήθηκαν δήλωσαν ότι συμμετέχουν τακτικά ή περιστασιακά σε εθελοντική εργασία. Πρόκειται για το 24% των ερωτηθέντων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η έρευνα του Ευρωβαρομέτρου 2007 ορίζει ότι «μια ασφαλής εκτίμηση είναι ότι περισσότεροι από 100 εκατομμύρια πολίτες συμμετέχουν σε εθελοντική εργασία». Συνεπώς, οι δύο έρευνες καταλήγουν σε παρόμοια αποτελέσματα.
- ✓ Όσον αφορά το επάγγελμα, το 34% των διευθυντικών στελεχών δηλώνει ότι συμμετέχει σε εθελοντική εργασία, σε σύγκριση με το 17% των ανέργων.

- ✓ Το 24% των ερωτηθέντων που δήλωσαν ότι συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες ερωτήθηκαν για τη φύση της εθελοντικής εργασίας που προσφέρουν:
 - Το 24% απάντησε ότι προσφέρουν εθελοντική εργασία σε αθλητικό σύλλογο ή σύλλογο δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο.
 - Το 20% απάντησε «στο πλαίσιο πολιτιστικής, εκπαιδευτικής ή καλλιτεχνικής οργάνωσης».
 - Το 16% δήλωσε ότι συμμετέχει εθελοντικά «σε φιλανθρωπική οργάνωση ή οργάνωση κοινωνικής αρωγής, ΜΚΟ, ανθρωπιστική οργάνωση ή οργάνωση αναπτυξιακής βοήθειας».
- ✓ Όλοι οι ερωτηθέντες ερωτήθηκαν για τους τομείς στους οποίους θεωρούν ότι ο εθελοντισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Τρεις από τους τέσσερις τομείς που αναφέρθηκαν πρώτοι αφορούν άμεσα την αλληλεγγύη και την ένταξη.
 - «Αλληλεγγύη και ανθρωπιστική βοήθεια» ήταν οι δύο τομείς που έλαβαν τις περισσότερες απαντήσεις, με ποσοστό 37%.
 - Ο αθλητισμός, για παράδειγμα, είναι η κατεξοχήν εθελοντική δραστηριότητα μολονότι μόνο το 15% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.
 - Το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης έρχεται δεύτερο με ποσοστό 32%. Ακολουθούν η εκπαίδευση και κατάρτιση και το περιβάλλον, με 22% κάθε τομέας.
 - Ο τέταρτος τομέας στον οποίο οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι ο εθελοντικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο είναι «η κοινωνική ενσωμάτωση μειονεκτούντων πολιτών», με ποσοστό 21%.

- Ο ρόλος της εθελοντικής εργασίας «στην οικοδόμηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας» αναφέρθηκε στην τελευταία θέση, λαμβάνοντας μόνο ένα 3%.

Η ίδια ερώτηση τέθηκε πέρυσι σε έρευνα του Ευρωβαρομέτρου που διεξήχθη από την Επιτροπή. Μεταξύ αυτών των δύο ερευνών, οι πρώτοι τρεις τομείς σημειώνουν αύξηση από +2 έως +8 ποσοστιαίες μονάδες.

- ✓ Στην ερώτηση ποια είναι τα οφέλη του εθελοντισμού, οι Ευρωπαίοι απάντησαν:
 - Τα οφέλη του εθελοντισμού είναι: η «ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής» σε ποσοστό 34%, η «ενίσχυση των θεμελιωδών αξιών της αλληλεγγύης» σε ποσοστό 25%, η απόκτηση γνώσεων και η ένταξη στον εργασιακό βίο σε ποσοστό 22% και η οικονομική αξία του εθελοντικού τομέα σε ποσοστό 12%.

Η απάντηση αυτή δείχνει ακόμη μια φορά τον βαθμό στον οποίο η αλληλεγγύη βρίσκεται στο επίκεντρο των απόψεων των Ευρωπαίων σχετικά με τον εθελοντισμό.

- ✓ Όσον αφορά την συγκεκριμένη έρευνα θα πρέπει ακόμα να αναφέρουμε, ότι οι Ευρωπαίοι διχάζονται ως προς το πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να λειτουργεί ο εθελοντισμός. Το 47% πιστεύει ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί με έναν «Ευρωπαϊκό Χάρτη Εθελοντών», ενώ το 45% δηλώνει ότι εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να θεσπίσει ένα εθνικό πλαίσιο. Έχει σημασία να επισημάνουμε ότι η πιθανή προστιθέμενη αξία ενός «Ευρωπαϊκού Χάρτη Εθελοντών» δεν αναγνωρίζεται στις χώρες όπου ο εθελοντισμός είναι συνηθέστερος. Οι Κάτω Χώρες, η Δανία, η Φινλανδία και η Αυστρία είναι συνεπώς οι χώρες όπου οι ερωτηθέντες υποστηρίζουν σε μικρότερο βαθμό τον Χάρτη. Αντιθέτως, ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο

θεωρείται ιδιαίτερα επιθυμητό σε χώρες όπου ο εθελοντισμός είναι λιγότερο συνήθης πρακτική, με πρώτες την Ισπανία, την Κύπρο και την Ελλάδα(http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/juillet/04_07/eb%2075_2_%20synthese%20analytique%20benevolat_el.pdf) .

Πριν περάσουμε στα συμπεράσματα, θα πρέπει να επισημάνουμε ορισμένα σημαντικά σημεία που προκύπτουν από τις παραπάνω έρευνες. Ειδικότερα:

- ✓ Είναι πολύ δύσκολη η διατύπωση γενικών συμπερασμάτων, λόγω του διαφορετικού καθεστώτος του τομέα του εθελοντισμού στα διάφορα κράτη μέλη.
- ✓ Υπάρχει έλλειψη δεδομένων της Eurostat ή άλλων γενικών στατιστικών δεδομένων και ο αριθμός των Ευρωπαίων που παρέχουν εθελοντική εργασία δεν μπορεί να προσδιορισθεί ποσοτικά με βεβαιότητα.
- ✓ Είναι πολύ δύσκολο να εκτιμηθεί η συνεισφορά του τομέα του εθελοντισμού στο ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της. Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για το σύνολο της ΕΕ. Εθνικά δεδομένα υπάρχουν σε λιγιστές μόνο χώρες.
- ✓ Υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι ο εθελοντισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνία, βάσει των αξιών της αλληλεγγύης. Συμβάλλει στη συμμετοχή στα κοινά, ιδιαίτερα δεδομένου ότι έχει στέρεες βάσεις σε τοπικό επίπεδο και είναι παράγοντας προσωπικής ολοκλήρωσης και ανάπτυξης.

Από τις παραπάνω έρευνες προκύπτει ότι:

- ✓ Ο αριθμός των ατόμων που είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες είναι πολύ μεγαλύτερος από τον αριθμό των ατόμων που τελικά το πράττουν.

- ✓ Η μη αμειβόμενη εργασία φαίνεται ότι επηρεάζει σημαντικά τη δυνατότητα των ανθρώπων να συμμετέχουν στον εθελοντισμό.
- ✓ Τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά παίζουν σημαντικό ρόλο στην εθελοντική ή μη συμμετοχή. Δηλαδή, όσοι έχουν υψηλή μόρφωση και προσόντα δηλώνουν σε περισσότερο βαθμό ότι εργάζονται ή σκοπεύουν να εργαστούν εθελοντικά στο μέλλον σε σχέση με τα άτομα που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.

3.4 Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011

Αν αναλογιστούμε προηγούμενες εμπειρίες θα δούμε ότι τα ευρωπαϊκά έτη αποτελούν αποτελεσματικό μέσο για την ανάδειξη καίριων θεμάτων. Πιο συγκεκριμένα: α) απευθύνονται σε ένα φάσμα ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό την προβολή, τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων για ένα συγκεκριμένο θέμα, β) αποτελούν επίσης αποτελεσματικό μέσο για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ διαφόρων τομέων παρέμβασης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρατών μελών, σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο και γ) τείνουν να έχουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία από τις μεμονωμένες παρεμβάσεις των κρατών μελών. Ασκούν επίσης σημαντική επίδραση στη δημιουργία πολιτικής ώθησης και συμβάλλουν στην αλλαγή πολιτικής. Επομένως σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι τα ευρωπαϊκά έτη αποτελούν ένα εργαλείο ευαισθητοποίησης (Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011, 2009).

Ειδικότερα, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (27ης Νοεμβρίου 2009), το 2011 ανακηρύχθηκε ως Ευρωπαϊκό Έτος για την Προώθηση του Εθελοντισμού και των Εθελοντικών Δραστηριοτήτων.

Γενικός στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους ήταν να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει (κυρίως μέσω ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών) τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και η κοινωνία των πολιτών για τη δημιουργία συνθηκών που ευνοούν τον εθελοντισμό και ενισχύουν την προβολή των εθελοντικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Στην προσπάθεια αυτή πρωταγωνιστικό ρόλο καλούνται να αναλάβουν οι νέοι, οι οποίοι αποτελούν το δυναμικότερο κομμάτι της κοινωνίας μας (Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011, 2009).

Οι επιμέρους στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους ήταν οι εξής:

1. Δημιουργία περιβάλλοντος κατάλληλου για τον εθελοντισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

- να συμπεριληφθεί ο εθελοντισμός στις προσπάθειες για την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και των διαπροσωπικών δράσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)
- να εξεταστούν, όταν και εφόσον χρειάζεται, τα υφιστάμενα εμπόδια όσον αφορά τις εθελοντικές δραστηριότητες.

2. Ενίσχυση των μέσων των εθελοντικών οργανώσεων και βελτίωση της ποιότητας του εθελοντισμού.

- να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε εθελοντικές δραστηριότητες
- να βοηθηθούν οι διοργανωτές να εφαρμόσουν νέες μορφές εθελοντικών δραστηριοτήτων
- να ενθαρρυνθεί η δικτύωση, η κινητικότητα, η ανταλλαγή, η συνεργασία και οι συνέργειες ανάμεσα στις εθελοντικές οργανώσεις και σε άλλους τομείς στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Ανταμοιβή και αναγνώριση των εθελοντικών δραστηριοτήτων.

- να ενθαρρυνθεί η παροχή κατάλληλων κινήτρων για τα άτομα, τις επιχειρήσεις και τις οργανώσεις ανάπτυξης του εθελοντισμού
- να επιτευχθεί πιο συστηματική αναγνώριση του εθελοντισμού από τους υπευθύνους για τη χάραξη πολιτικής, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους εργοδότες όσον αφορά τις δεξιότητες και τις ικανότητες που αποκτώνται στο πλαίσιο του εθελοντισμού.

4. Ευαισθητοποίηση όσον αφορά την αξία και τη σημασία του εθελοντισμού.

- να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη για τη σημασία του εθελοντισμού ως έκφρασης της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά η οποία συμβάλλει στην υλοποίηση στόχων που ενδιαφέρουν όλα τα κράτη μέλη, όπως είναι η αρμονική κοινωνική ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων βασίστηκε στη δέσμευση, στην κινητοποίηση ευρείας κλίμακας και στην ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Η επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους πραγματοποιήθηκε με τα ακόλουθα μέτρα:

- ✓ εκδηλώσεις ευρείας προβολής και φόρουμ για την ανταλλαγή εμπειρίας και ορθών πρακτικών
- ✓ συνέδρια και εκδηλώσεις με σκοπό την προώθηση του διαλόγου, την αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τη σημασία και την αξία των εθελοντικών δραστηριοτήτων που προάγουν τη συμμετοχή των πολιτών, καθώς και την επιβράβευση των προσπαθειών των εθελοντών και των οργανώσεών τους

- ✓ συναντήσεις και εκδηλώσεις που σχετίζονται με τους στόχους του ευρωπαϊκού έτους, συμπεριλαμβανομένων εθνικών εκδηλώσεων για την έναρξη και την προβολή του ευρωπαϊκού έτους, καθώς και εκδηλώσεων που λειτουργούν καταλυτικά και προσφέρουν ανοικτούς χώρους για τη διεξαγωγή διαλόγου γύρω από συγκεκριμένες πρωτοβουλίες
- ✓ διενέργεια μελετών και έρευνας καθώς και διάδοση των σχετικών αποτελεσμάτων
- ✓ έρευνες και μελέτες κοινοτικής κλίμακας με σκοπό την αξιολόγηση και τη σύνταξη εκθέσεων σχετικά με την προετοιμασία, την αποτελεσματικότητα, τον αντίκτυπο και τη μακροπρόθεσμη παρακολούθηση του ευρωπαϊκού έτους εθελοντισμού.
- ✓ εκστρατείες ενημέρωσης και προβολής για τη διάδοση των βασικών μηνυμάτων που περιλαμβάνουν:
 - διαγωνισμούς με ή χωρίς απονομή βραβείων
 - συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς και λοιπά μέσα ενημέρωσης, ως εταίρους για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με τις εθελοντικές δραστηριότητες και το ευρωπαϊκό έτος
 - παραγωγή υλικού και εργαλείων για μέσα ενημέρωσης, τα οποία θα είναι διαθέσιμα σε όλη την ΕΕ, με σκοπό την τόνωση του ενδιαφέροντος του κοινού
 - μέτρα για τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων και την ενίσχυση της προβολής των κοινοτικών προγραμμάτων, δράσεων και πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του ευρωπαϊκού έτους και

- σύσταση ιστοσελίδων πληροφόρησης στο δικτυακό τόπο Europa, συμπεριλαμβανομένης δικτυακής πύλης για τους υπευθύνους έργων σχετικά με τον εθελοντισμό, έτσι ώστε να τους καθοδηγεί μέσα από τα διάφορα σχετικά κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες (Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011, 2009).

Τα σημαντικότερα ζητήματα με τα οποία κλήθηκε να ασχοληθεί η Επιτροπή ήταν τα εξής:

1. Η μελέτη των υφιστάμενων εμποδίων όσον αφορά τις εθελοντικές δραστηριότητες και η δημιουργία περιβάλλοντος κατάλληλου για τον εθελοντισμό
2. Η θεσμοθέτηση νομικού πλαισίου για τον εθελοντισμό (ασφάλιση εθελοντών, κινητικότητα εθελοντών, φορολόγηση)
3. Η μελέτη τρόπων ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας, πληροφόρησης, μητρώων εθελοντών και εθελοντικών δραστηριοτήτων
4. Η αναγνώριση των εθελοντικών δραστηριοτήτων (αναγνώριση μη τυπικής και άτυπης μάθησης από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς)
5. Η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη σημασία και την προστιθέμενη αξία του εθελοντισμού
6. Η προώθηση του εθελοντισμού μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα
7. Η υποστήριξη του εθελοντισμού μέσα από το χώρο της εργασίας (Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011, 2009).

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, υλοποιήθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη εκδηλώσεις, εκθέσεις, ζωντανές επιδείξεις και άλλες δραστηριότητες. Σε ευρωπαϊκό

επίπεδο είχαν προγραμματισθεί οι ακόλουθες δραστηριότητες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους 2011:

1. **Περιοδεία Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού:** Στο διάστημα του 2011 πραγματοποιήθηκαν περιοδείες σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε). Οι χώρες οι οποίες φιλοξένησαν την περιοδεία του ευρωπαϊκού έτους κατά σειρά ήταν: Βρυξέλλες, Βουδαπέστη, Βιέννη, Λισαβόνα, το Λουξεμβούργο, Μαδρίτη, Αθήνα, Λευκωσία, Ταλίν, Βουκουρέστι, Λιουμπλιάνα, Βίλνιους, Ρομά, Κοπεγχάγη, Στοκχόλμη, Δουβλίνο, Ελσίνκι, Ρίγα, Βερολίνο, Άμστερνταμ, Λονδίνο, Πράγα, Μπρατισλάβα και Σόφια. Κάθε στάδιο της Περιοδείας σε κάθε Κράτος Μέλος διήρκησε από επτά έως δέκα ημέρες περίπου, δίνοντας παράλληλα την ευκαιρία στις εθελοντικές οργανώσεις και στους εθελοντές:

- ✓ να παρουσιάσουν το έργο τους στο ευρύ κοινό
- ✓ να συναντήσουν άλλους εθελοντές και να μάθουν περισσότερα για τις ορθές πρακτικές στον τομέα του εθελοντισμού σε άλλες χώρες της Ευρώπης
- ✓ να έρθουν σε επαφή με τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής και με το ευρύ κοινό
- ✓ να μεταδώσουν την ενέργεια και τον ενθουσιασμό τους στους άλλους πολίτες και
- ✓ να συζητήσουν για τα καίρια θέματα που αφορούν στο μέλλον της εθελοντικής εργασίας

2. **Αναμετάδοση Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού (Δημοσιογράφοι σκυταλοδρομίας)** : Μια ομάδα σκυταλοδρομίας, αποτελούμενη από 27 Ευρωπαίους εθελοντές με γνώσεις δημοσιογραφίας (ένας από κάθε κράτος

μέλος της Ε.Ε.), κάλυψε κάθε στάδιο της Περιοδείας. Οι 27 εθελοντές ρεπόρτερ παρακολούθησαν το έργο 54 εθελοντικών οργανώσεων και έκαναν σχετικά ρεπορτάζ, τα οποία θα μεταδίδονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με σκοπό την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Στο τέλος του έτους, όλα τα ρεπορτάζ θα συγκεντρωθούν για να δημιουργηθεί μια ταινία σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος και την περιοδεία του.

- 3. Θεματικές διασκέψεις.** Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θέτοντας ως στόχο την προώθηση της δημόσιας συζήτησης σχετικά με θέματα εθελοντισμού, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, προγραμματίσει τη διεξαγωγή τεσσάρων θεματικών διασκέψεων, κατά τη διάρκεια του 2011 με σκοπό να προβληθεί η πραγματικότητα που ισχύει ως προς τον Εθελοντισμό, σε επίπεδο κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Απώτερος στόχος ήταν να αναληφθούν μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες, από το πολιτικό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να στηριχθεί στην πράξη η εθελοντική προσφορά.

Πιο συγκεκριμένα, οι τέσσερις θεματικές διασκέψεις που οργανώθηκαν εντός του 2011, με σκοπό να προβληθούν βασικά ζητήματα που άπτονται του εθελοντισμού ήταν:

- ✓ Η πρώτη πανευρωπαϊκή θεματική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιανουαρίου στη Βουδαπέστη με θέμα «Αναγνώριση του Εθελοντισμού»,
- ✓ Η δεύτερη πανευρωπαϊκή θεματική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε τον Μάιο/Ιούνιο με θέμα «Ανάδειξη των εθελοντών και της πολύτιμης συνεισφοράς τους»
- ✓ Η τρίτη πανευρωπαϊκή θεματική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 3 - 4 Νοέμβριου στην Αθήνα, με θέμα «Ενδυνάμωση των Εθελοντικών

Οργανώσεων και Βελτίωση της Ποιότητας του Εθελοντισμού». Στο συνέδριο συζητήθηκαν διάφορα θέματα όπως «Δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χάρτη για τον Εθελοντισμό», «Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ θεσμών τοπικής αυτοδιοίκησης και εθελοντικών οργανώσεων σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας», «Θεσμοί προώθησης του εθελοντισμού στην τρίτη ηλικία», «Δράσεις για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Εθελοντικού Ανθρωπιστικού Σώματος» κ.α.

- ✓ Η τέταρτη πανευρωπαϊκή θεματική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο με θέμα «Καταληκτική διάσκεψη σχετικά με τις μελλοντικές προκλήσεις»

(http://www.redcross.gr/files/kinoniki_pronoia/ethelontismos/evrwpaiko_etos_ethelontismou.pdf).

Με λίγα λόγια μπορούμε να πούμε ότι οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου επικεντρώθηκαν στον διάλογο και στην ενεργό συμμετοχή των εθελοντών και των εθελοντικών οργανώσεων. Οι δραστηριότητες αυτές βασίστηκαν στις τοπικές ανάγκες και τις προτεραιότητες του κάθε κράτους μέλους και παρείχαν μια άριστη πλατφόρμα για την εύρεση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τον κόσμο του εθελοντισμού και για το πώς μπορεί κανείς να συμμετάσχει σε αυτόν. Απώτερος στόχος των εκδηλώσεων ήταν η ανάδειξη της σημασίας του εθελοντισμού και η ενθάρρυνση του κοινού να συμμετέχει σε εθελοντικές δράσεις.

Μετά την έναρξη του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού στις Βρυξέλλες το Δεκέμβριο του 2010, η Ελλάδα ήταν η έβδομη χώρα στο χάρτη της Περιόδου του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού 2011. Πιο συγκεκριμένα, Ελλάδα υποδέχτηκε την Περιοδεία του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού (ΕΕΕ) 2011 στην Αθήνα με μια

εκδήλωση ειδικά διοργανωμένη για αυτή την περίπτωση στην «Τεχνόπολις» του Δήμου Αθηναίων, στο Γκάζι από 17 Μαρτίου έως 23 Μαρτίου (καθημερινά μεταξύ 11:00 και 20:00 και μεταξύ 11:00 και 21:00 τα σαββατοκύριακα) Μέσα στην αίθουσα όπου υλοποιήθηκε η εκδήλωση διαμορφώθηκαν τρεις χώροι (ίδιοι σε κάθε κράτος μέλος). Ο πρώτος ήταν χώρος υποδοχής (EU Corner) όπου εκτίθενται πληροφορίες για τον Εθελοντισμό στην ΕΕ. Ο δεύτερος (Marketplace) ήταν χώρος όπου φιλοξενούνται “stands” εθελοντικών οργανώσεων ή φορέων που ασχολούνται με τον εθελοντισμό και ο τρίτος χώρος (debate room) ήταν ο χώρος όπου πραγματοποιήθηκαν προβολές, παρουσιάσεις και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης από εθελοντές και εθελοντικές οργανώσεις σε συνδυασμό με άλλους φορείς που ασχολούνται με τον εθελοντισμό.

Ειδικότερα, στην Αθήνα η Περιοδεία έδωσε σε πολυάριθμους εθελοντές και σε 100 περίπου οργανώσεις που λειτουργούν με εθελοντές την ευκαιρία να παρουσιάσουν το έργο τους, να κάνουν ζωντανές παρουσιάσεις, να δικτυωθούν και να ευαισθητοποιήσουν 2.500 περίπου επισκέπτες στο θέμα του εθελοντισμού. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιελάμβανε συνεχείς ζωντανές παρουσιάσεις και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης με θέματα που αφορούν όλα τα πρόσωπα και τις μορφές του εθελοντισμού, καθώς και πολιτιστικά δρώμενα, συναυλίες μαθητικών συγκροτημάτων, διαδραστικά παιχνίδια για παιδιά και μεγάλους κ.α

Επιπλέον η περιοδεία στην Αθήνα περιελάμβανε και επτά (7) διαφορετικά θεματικά πεδία τα οποία αφορούσαν τον εθελοντισμό. Πιο συγκεκριμένα οι θεματικές ενότητες που συζητήθηκαν εντός των επτά ημερών ήταν:

- 1. Πέμπτη 17 Μαρτίου 2011 με θέμα «Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες»**
(Πρόσφυγες, Άστεγοι, Άποροι, ΑΜΕΑ κτλ)

2. **Παρασκευή 18 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Εθελοντισμός και ενεργοί πολίτες σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο»
3. **Σάββατο 19 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Ανθρωπιστική, Αναπτυξιακή Βοήθεια και Φυσικές Καταστροφές»
4. **Κυριακή 20 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Διαγενεακή Αλληλεγγύη» (νέοι – παιδιά- ηλικιωμένοι)
5. **Δευτέρα 21 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Προστασία Περιβάλλοντος & Προστασία Ζώων»
6. **Τρίτη 22 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Υγεία» (Αιμοδοσία, AIDS, Ναρκωτικά κ.α.) και
7. **Τετάρτη 23 Μαρτίου 2011 με θέμα** «Πολιτισμός, Άθληση, Τέχνη, Ελεύθερος Χρόνος» (<http://www.helmsic.gr/node/3206>).

Σύμφωνα με τα παραπάνω καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, το 2011 ως «ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού» θα συμβάλει στο να καταδειχθεί ότι ο εθελοντισμός αποτελεί μία από τις βασικές διαστάσεις της ενεργού συμμετοχής του πολίτη και της δημοκρατίας και ότι προάγει τις ευρωπαϊκές αξίες όπως η αλληλεγγύη και η μη διάκριση, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην αρμονική ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί, ότι στο διάστημα του πρώτου τριμήνου του 2009 πραγματοποιήθηκε εκ των προτέρων αξιολόγηση. Η εν λόγω αξιολόγηση κατάληξε στο συμπέρασμα ότι το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011 θα επιδιώξει την ευαισθητοποίηση όσον αφορά την προστιθέμενη αξία του εθελοντισμού σε όλα τα επίπεδα (ΕΕ, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό) και τη βελτίωση της ποιότητας και του πλαισίου της πολιτικής για τον εθελοντισμό. Επίσης, θα συμβάλλει και στην περαιτέρω εμπλοκή των πολιτών με τα κοινά. Εκτός από την εκ των προτέρων

αξιολόγηση θα πραγματοποιηθούν μελλοντικές αλλά και συνεχείς αξιολογήσεις, όπου τα αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα έως τα μέσα του 2012. Αυτός ο προγραμματισμός θα επιτρέψει στην Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το τέλος του 2012 (Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011, 2009).

3.5 Επίλογος

Στο τελευταίο κεφάλαιο του θεωρητικού μέρους παρουσιάσαμε τις στάσεις και τις απόψεις του εθελοντισμού μέσα από την σκοπιά διαφόρων μελετητών. Οι περισσότερες απόψεις ήταν θετικές και αναφέρουν τον εθελοντισμό ως το μέσο που ενδυναμώνει την κοινωνική αλληλεγγύη και προάγει την κοινωνική ομαλότητα συμβάλλοντας παράλληλα στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Υπάρχουν όμως και απόψεις που θεωρούν τον εθελοντισμό ως το «δεκανίκι» που προσφέρεται στην κατάρρευση του κοινωνικού κράτους, συμπληρώνοντας την υπολειματικότητα του. Επίσης θεωρούν τον εθελοντισμό ως την εκμετάλλευση των εθελοντών ως «δωρεάν εργατικά χέρια». «Χέρια» που στερούν την απασχόληση από τους εν δυνάμει εργαζόμενους στις ίδιες υπηρεσίες. Από τις αρνητικές και θετικές απόψεις περάσαμε στις έρευνες που έχουν λάβει χώρα κυρίως σε διεθνές επίπεδο από τον 2005 έως το 2011. Οι έρευνες αυτές μας έδωσαν μια ξεκάθαρη στάση για την συμμετοχή της χώρας μας σε εθελοντικές οργανώσεις (τα νούμερα ήταν χαμηλά σε σχέση με άλλες χώρες) καθώς και για τις απόψεις άλλων χωρών για τον εθελοντισμό.

Τέλος, αναφερθήκαμε στο Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011 και αναλύσαμε τους στόχους, τα μέτρα που λήφθηκαν και επικεντρωθήκαμε στην περιοδεία της Αθήνας όπου φιλοξένησε το Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού. Όπως είδαμε παραπάνω τα ευρωπαϊκά έτη αποτελούν αποτελεσματικό μέσο για την ανάδειξη καίριων θεμάτων και μπορούν να θεωρηθούν ως ένα μέσο ευαισθητοποίησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Εισαγωγή

Στο δεύτερο μέρος της πτυχιακής μας εργασία παρουσιάζουμε τη μεθοδολογία, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της έρευνας. Συγκεκριμένα στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφουμε και αναλύουμε την μεθοδολογία της εμπειρικής μελέτης. Αρχικά σε πρώτο στάδιο παρουσιάζουμε τον σκοπό της έρευνας, τους επιμέρους στόχους, τα ερευνητικά ερωτήματα, την μεθοδολογική προσέγγιση και τον τρόπο επιλογή του δείγματος.

Στη συνέχεια, κάνουμε αναφορά, στην κατασκευή του ερευνητικού εργαλείου, στους θεματικούς άξονες του ερωτηματολογίου, στον τρόπο χορήγησης του, καθώς και στην διαδικασία της προέρευνας που προηγήθηκε. Επίσης, παρουσιάζουμε τις δυσκολίες που συναντήσαμε κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της ερευνάς, αναφέροντας παράλληλα τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών. Τέλος, κάνουμε μια αναφορά στα ηθικά ζητήματα που ανέκυψαν και στον τρόπο ανάλυσης των αποτελεσμάτων.

4.2 Σκοπός εμπειρικής μελέτης

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας, ήταν να διερευνήσουμε τις στάσεις και τις απόψεις των σπουδαστών/ριών του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης για τον Εθελοντισμό.

Συγχρόνως η έρευνα είχε ως στόχο:

- Να διερευνήσουμε αν οι σπουδαστές συμμετέχουν σε εθελοντικές οργανώσεις και γιατί
- Αν δεν συμμετέχουν, να διερευνήσουμε τους λόγους της μη συμμετοχής τους

- Να διερευνήσουμε το κατά πόσο οι σπουδαστές είναι ενημερωμένοι για το θέμα του εθελοντισμού.
- Να διερευνήσουμε την διάθεση συμμετοχής

4.3 Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων

- Ποιοι είναι οι λόγοι που ωθούν τους σπουδαστές να συμμετέχουν σε εθελοντικές οργανώσεις;
- Ποιοι είναι οι λόγοι που τους αποτρέπουν από το να συμμετέχουν σε εθελοντικές οργανώσεις;
- Το φύλο σχετίζεται με τον βαθμό συμμετοχής των σπουδαστών/ριών σε εθελοντικές δραστηριότητες;
- Το αντικείμενο των σπουδών τους παίζει ρόλο ως προς τη στάση τους απέναντι στο εθελοντισμό και τον βαθμό συμμετοχής τους;

Με την ολοκλήρωση και την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας, μας γεννήθηκαν εκ νέου ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία είναι:

- Η εθελοντική εμπειρία σχετίζεται με την επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας;
- Η ατομική έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης σχετίζεται με την επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας;
- Το αντικείμενο σπουδών σχετίζεται με το βαθμό πληροφόρησης σε θέματα εθελοντισμού;

4.4 Πεδίο μελέτης – επιλογή δείγματος – ερευνητικά εργαλεία συλλογής στοιχείων –ηθικά ζητήματα και στατιστική ανάλυση στοιχείων

4.4.1 Ποσοτική έρευνα

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήσαμε στην έρευνα είναι η ποσοτική μελέτη. Τα στοιχεία συλλέχθηκαν με δομημένο ερωτηματολόγιο που κατασκευάστηκε από την ομάδα εργασίας. Η συγκεκριμένη μέθοδος επιλέχθηκε γιατί οδηγεί στην συγκέντρωση ικανού όγκου δεδομένων, επιτρέπει την μετέπειτα σύγκριση και συσχέτισή τους, σε σύντομο χρονικό διάστημα, ποσοτικοποιεί νοήματα και ερμηνείες και οδηγεί στην γενίκευση αποτελεσμάτων έρευνας.

4.4.2 Δείγμα-κριτήρια δείγματος

Η έρευνα διεξήχθη στο χώρο του ΤΕΙ με δείγμα 200 σπουδαστών/ριών όλων των σχολών (ΣΔΟ, ΣΤΕΦ, ΣΤΕΓ, ΣΕΥΠ) του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης. Η επιλογή του δείγματος έγινε με τυχαίο τρόπο μέσω της στρωματοποιημένης αναλογικής δειγματοληψίας. Κάθε σχολή συμπλήρωσε 50 ερωτηματολόγια. Τα ερωτηματολόγια απευθύνονται και στα δύο φύλα, σε ίση κατανομή (100 άνδρες και 100 γυναίκες) ώστε να αναδειχθούν οι απόψεις των νέων σφαιρικά. Η επιλογή αυτού του δείγματος έγινε κυρίως για να ερευνηθούν οι απόψεις και οι αντιλήψεις των νέων για τον εθελοντισμό, αλλά και να γίνει σύγκριση των απόψεων των φοιτητών όταν προέρχονται από διαφορετικές σχολές.

4.4.3 Κατασκευή ερευνητικού εργαλείου (Ερωτηματολόγιο)

Για να διεξαχθεί η έρευνα χρειάστηκε να κατασκευαστεί ένα καινούριο ερωτηματολόγιο για το λόγο ότι δεν υπήρχε ερωτηματολόγιο από παρόμοια έρευνα, καθώς τα ερωτηματολόγια των ερευνών που είχαν προηγηθεί σε αυτό το θέμα

κάλυπταν ένα μικρό εύρος ερωτήσεων. Για την ορθότερη τεκμηρίωση του ερωτηματολογίου η ερευνητική ομάδα χρησιμοποίησε το θεωρητικό υλικό ως οδηγό για την ολοκλήρωση του ερευνητικού εργαλείου. Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο παράρτημα.

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τις ακόλουθες πέντε κλίμακες οι οποίες μελετούν :

- ❖ Α κλίμακα: Κοινωνικοδημογραφικά και άλλα στοιχεία
- ❖ Β κλίμακα: Πληροφόρηση για τον εθελοντισμό,
- ❖ Γ κλίμακα: Στάσεις του ερωτώμενου/ής για την εθελοντική εργασία
- ❖ Δ κλίμακα: Λόγοι συμμετοχής και μη με τον εθελοντισμό
- ❖ Ε κλίμακα: Απόψεις για τον εθελοντισμό

Οι παραπάνω κλίμακες καθόρισαν και το περιεχόμενο των ερωτήσεων που περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιό μας. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει *κλειστού* και *ανοιχτού τύπου* ερωτήσεις, *διχοτομικές* ερωτήσεις, *ημι-ανοιχτές* ή *ημι-κλειστές* ερωτήσεις και ερωτήσεις *διαβάθμισης*, όπως της *κλίμακας Likert*.

Ειδικότερα:

- ✓ Οι περισσότερες ερωτήσεις είναι *κλειστού τύπου*. Στις ερωτήσεις αυτές οι απαντήσεις είναι προκαθορισμένες από πριν και επιτρέπουν την ευκολότερη σύγκριση μεταξύ των απαντήσεων διαφορετικών ερωτώμενων.
- ✓ Υπάρχουν *ελάχιστες ανοιχτού τύπου* ερωτήσεις και αυτό γιατί δεν επιθυμούσαμε οι ερωτώμενοι αφενός να εξαντληθούν από ένα μεγάλο αριθμό τέτοιων ερωτήσεων και αφετέρου να ξοδέψουν μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο χρόνο για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.
- ✓ Συμπεριλαμβάνονται επίσης *διχοτομικές* (ή ερωτήσεις φίλτρου) ερωτήσεις όπου διευκολύνεται ο ερωτώμενος ως προς την απάντηση.

- ✓ Υπάρχουν τρεις ημιανοιχτές-ημικλειστές ερωτήσεις («cafeteria»). Ο ερωτώμενος έχει τη δυνατότητα να συμπληρώσει μόνος του απαντήσεις που δεν έχουν προβλεφθεί στο ερωτηματολόγιο.
- ✓ Τέλος, υπάρχουν ερωτήσεις *διαβάθμισης*, όπως της κλίμακας *Likert*. Η κλίμακα τύπου Likert επιτρέπει να εκδηλωθούν αρκετοί βαθμοί συμφωνίας - διαφωνίας και παρέχει πιο ακριβείς πληροφορίες για την άποψη του ατόμου σχετικά με τον εθελοντισμό.

4.4.4 Πιλοτική Έρευνα(προέρευνα)

Στα πλαίσια της ποσοτικής έρευνας προβήκαμε στη χρήση της πιλοτικής έρευνας ή προέρευνα, η οποία διεξήχθη στο χώρο του ΤΕΙ με δείγμα πέντε (5) σπουδαστών ανεξαρτήτου σχολής. Αυτή η μέθοδος μας βοήθησε να εξετάσουμε κατά πόσο το ερωτηματολόγιο ήταν κατανοητό.

Ειδικότερα σκοπός της πιλοτικής μας έρευνας ήταν να εξακριβώσουμε αν:

1. οι όροι που χρησιμοποιήσαμε στο ερωτηματολόγιο έγιναν εύκολα αντιληπτοί και δεν περιέκλειαν διφορούμενα νοήματα.
2. ο τρόπος της διατύπωσης των ερωτήσεων επιτρέπει τη συλλογή των επιθυμητών στοιχείων και
3. το ερωτηματολόγιο ήταν ιδιαίτερα εκτενές, προκαλώντας την αδιαφορία ή τον εκνευρισμό των ερωτώμενων ατόμων (Javeau, 2000).

Οι πέντε σπουδαστές που συμμετείχαν στην προέρευνα δεν ανέφεραν κάποια σημαντική δυσκολία. Η δυσκολία σημειώθηκε στην τελευταία κλίμακα με την επανάληψη ορισμένων απόψεων. Η ερευνητική ομάδα δεν προχώρησε στην βελτίωση αυτού, λόγω του ότι με την επανάληψη ερωτήσεων αντιλαμβανόμαστε ευκολότερα το κατά πόσο ο ερωτώμενος διαβάζει προσεκτικά τις ερωτήσεις. Όσον αφορά τον χρόνο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, υπολογίστηκε στα 7 λεπτά περίπου.

4.4.5 Διαδικασία χορήγησης ερευνητικού εργαλείου

Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε στους σπουδαστές όλων των σχολών του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης (ΣΕΥΠ, ΣΔΟ, ΣΤΕΦ, ΣΤΕΓ) έξω από την είσοδο των σχολών τους για να εξασφαλισθεί τυχαίο δείγμα και η συμμετοχή τους να θεωρηθεί προαιρετική. Επίσης χορηγήθηκαν ερωτηματολόγια εν ώρα μαθήματα και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η διανομή των ερωτηματολογίων και η συμπλήρωση από τους σπουδαστές ξεκίνησε το Μάρτιο 2012 και ολοκληρώθηκε αρχές Μαΐου 2012.

Ο χρόνος συμπλήρωσής του υπολογιστικέ περίπου στα επτά λεπτά όπως είχε υπολογισθεί και στην προέρευνα. Ο ρόλος μας ως ερευνητές ήταν να τους εξηγήσουμε το αντικείμενο και την αναγκαιότητα της έρευνας, όπως επίσης και να δώσουμε περαιτέρω διευκρινήσεις όπου αυτό κρινόταν απαραίτητο.

4.4.6 Ηθικά ζητήματα

Στα πλαίσια της εμπειρικής μας έρευνας λάβαμε υπόψη τα σπουδαιότερα ηθικά ζητήματα, τα οποία τα εφαρμόσαμε καθ' όλη την διάρκεια της έρευνας και μετέπειτα. Η ηθική και δεοντολογία (ethics) όπως γνωρίζουμε αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της έρευνας, από τη σύλληψη μιας ιδέας έως τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της. Εμείς ως ερευνητές εξασφαλίσαμε τον ηθικό χαρακτήρα της έρευνας, τηρώντας τα ακόλουθα:

α) Η "*συνειδητή συγκατάθεση*" που σημαίνει πως όσοι συμμετείχαν στην έρευνα μας ήταν ενήμεροι σχετικά με τους στόχους της έρευνας, τη δυνατότητα άρνησης συμμετοχής ή αποχώρησης ανά πάσα στιγμή, χωρίς καμία συνέπεια, τη διατήρηση των στοιχείων τους μετά το τέλος της έρευνας και την ενημέρωση για την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων.

β) Η "προστασία των προσωπικών δεδομένων" αφορά το νόμιμο δικαίωμα, αλλά και την κοινή προσδοκία, για προστασία (του απόρρητου) της ιδιωτικής ζωής. Βασίζεται στην αξία ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την ανωνυμία του. Καθώς και να ζητήσει την διαφύλαξη των στοιχείων και των δεδομένων που το αφορούν με κάθε εμπιστευτικότητα. Εμείς ως ερευνητές διατηρήσαμε την ανωνυμία των ερωτούμενων, καθώς δεν αναγράφονται πουθενά μέσα στο ερωτηματολόγιο προσωπικά τους στοιχεία και ούτε πρόκειται να διαρρεύσουν από εμάς ως ερευνητές.

Στην παρούσα έρευνα δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας για οποιαδήποτε επίπτωση στην σωματική και ψυχική υγεία του ερωτώμενου, σε σχέση με άλλες έρευνες που θίγουν ζητήματα ιδιαίτερα, ευαίσθητα και λεπτά (όπως η κακοποίηση ή ομοφυλοφιλία) και ο ερωτώμενος έρχεται αντιμέτωπος με μνήμες του παρελθόντος που είναι επώδυνες και ψυχοφθόρες.

4.4.7 Δυσκολίες αποπεράτωσης της έρευνας και άρση τους

Οι δυσκολίες που συναντήσαμε κατά την διεξαγωγή της έρευνας αφορούσαν την αδυναμία εξεύρεσης φοιτητών για την συλλογή των απαραίτητων ερωτηματολογίων. Στις σχολές ΣΕΥΠ και ΣΤΕΦ δεν αντιμετωπίσαμε δυσκολίες όσον αφορά την συλλογή ερωτηματολογίων. Αντιθέτως στις σχολές ΣΔΟ και ΣΤΕΓ διαθέσαμε περισσότερο χρόνο παραμονής για να εντοπισθεί το δείγμα. Για τη άρση αυτής της δυσκολίας προβήκαμε στις εξής ενέργειες: α) μοιράσαμε ερωτηματολόγια εν ώρα μαθήματος ύστερα από συνεννόηση με τον υπεύθυνο καθηγητή και β) αποστείλαμε ηλεκτρονικά τα ερωτηματολόγια (4 σε αριθμό) λόγω του ότι μεσολάβησαν διακοπές.

4.4.8 Ανάλυση και επεξεργασία αποτελεσμάτων

Μετά την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, χρειάστηκε να γίνει κωδικοποίηση για την ανάλυσή των αποτελεσμάτων, η οποία πραγματοποιήθηκε σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, στο πρόγραμμα SPSS 17 όπου κατασκευάστηκε η κατάλληλη βάση δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιήσαμε την εντολή frequency για την εύρεση συχνοτήτων και ποσοστών για κάθε μεταβλητή στο δείγμα. Επίσης, για την εξέταση της σημαντικότητας, των διαφοροποιήσεων και των συσχετίσεων χρησιμοποιήσαμε την ανάλυση χ^2 -test και πίνακες διπλής εισόδου ή κατεύθυνσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 Εισαγωγή

Στο πέμπτο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας ανά θεματικό άξονα. Το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος θα παρουσιάσουμε τις συχνότητες και τα ποσοστά για κάθε μεταβλητή στο δείγμα και στο δεύτερο μέρος θα εξετάσουμε την σημαντικότητα, τις διαφοροποιήσεις και τις συσχετίσεις μεταξύ μεταβλητών, χρησιμοποιώντας την ανάλυση χ^2 -test και πίνακες διπλής εισόδου ή κατεύθυνσης.

5.2 Πίνακες Συχνότητας

A. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΦΥΛΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΤΡΑΣ	100	50,0	50,0	50,0
	ΓΥΝΑΙΚΑ	100	50,0	50,0	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Από το σύνολο του δείγματος της έρευνας, παρατηρούμε ότι υπάρχει μια αναλογία μεταξύ των ανδρών και των γυναικών σε ποσοστό 50% αντίστοιχα.

ΗΛΙΚΙΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18-21	117	58,5	58,5	58,5
	22-25	69	34,5	34,5	93,0
	26-29	8	4,0	4,0	97,0
	30 ΚΑΙ ΑΝΩ	6	3,0	3,0	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Η πλειοψηφία του δείγματος κυμαίνεται ηλικιακά από 18 έως 21 ετών σε ποσοστό 58,5%, ενώ το μικρότερο ποσοστό του δείγματος κυμαίνεται ηλικιακά από 30 και άνω ετών σε ποσοστό 3%.

ΣΧΟΛΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΕΥΠ	50	25,0	25,0	25,0
	ΣΔΟ	50	25,0	25,0	50,0
	ΣΤΕΦ	50	25,0	25,0	75,0
	ΣΤΕΓ	50	25,0	25,0	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το δείγμα της έρευνας μας προέρχεται απ' όλες τις σχολές (ΣΕΥΠ, ΣΔΟ, ΣΤΕΦ, ΣΤΕΓ) του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης με αναλογία μεταξύ των σχολών σε ποσοστό 25% αντίστοιχα.

ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1ο ΕΤΟΣ	43	21,5	21,5	21,5
	2ο ΕΤΟΣ	48	24,0	24,0	45,5
	3ο ΕΤΟΣ	34	17,0	17,0	62,0
	4ο ΕΤΟΣ	34	17,0	17,0	79,0
	ΠΤΥΧΙΟ	42	21,0	21,0	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων της έρευνας βρίσκονται στο 2^ο έτος σπουδών, με ποσοστό 24%, ενώ οι φοιτητές/τριες του 3^ο και 4^ο έτους σπουδών αποτελούν το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος με ποσοστό 17 % αντίστοιχα.

ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΛΛΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	10	5,0	5,0	5,0
	ΟΧΙ	190	95,0	95,0	100,0
Total		200	100,0	100,0	

Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος δεν διαθέτει άλλο πτυχίο σε ποσοστό 95%, ενώ μόνο το 5% δηλώνει ότι είναι κάτοχος άλλου πτυχίου.

ΚΑΤΟΧΟΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ΑΓΓΛΙΚΑ	153	76,5	100,0	100,0	
	ΓΑΛΛΙΚΑ	36	18,0	100,0	100,0	
	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	24	12,0	100,0	100,0	
	ΑΛΛΗ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	2	1,0	100,0	100,0	
	ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΚΑΤΟΧΟΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	27	13,5	100,0	100,0	

Έπειτα από συνένωση πέντε πινάκων (σύμφωνα με τις πέντε επιλογές της κλίμακας ξένης γλώσσας) προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα⁸:

Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (200 άτομα) δηλώνει ότι είναι κάτοχος αγγλικής γλώσσας σε ποσοστό 76,5%, ενώ το 1% αναφέρει ότι διαθέτει

⁸ Γνωρίζοντας ότι το στατιστικό πακέτο SPSS παίρνει μια τιμή και θέλοντας να συμπεριλάβουμε όλες τις επιλογές των ερωτηθέντων δημιουργήσαμε τόσους πίνακες όσες είναι και οι επιλογές της κάθε ερώτησης (στην βάση δεδομένων). Στη συνέχεια προβήκαμε στην συνένωση όλων των επιλογών σε ένα ενιαίο πίνακα, με σκοπό να παρατηρήσουμε την μεγαλύτερη και την μικρότερη τάση των ερωτηθέντων ως προς τις αντίστοιχες κλίμακες. Επιπροσθέτως θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα: α) το Percent δηλώνει το ποσοστό επί του συνόλου, όπου σύνολο είναι τα 200 άτομα, β) το Valid Percent αφορά τα έγκυρα ποσοστά, εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με το σύνολο του δείγματος, αλλά με το σύνολο των ατόμων που έχουν απαντήσει στις ερωτήσεις και γ) τα ποσοστά σε κάθε πίνακα δεν θα μπορούν να μας κάνουν άθροισμα 100 για ευνόητους λόγους. Αυτή η διευκρίνιση ισχύει και για τους ακόλουθους πίνακες που έχουν αστερίσκο.

πιστοποιητικό άλλης ξένης γλώσσας από αυτές που αναγράφονται. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το 13,5% δεν διαθέτει κάποιο πιστοποιητικό ξένης γλώσσας.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΝΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	44	22,0	22,0	22,0
	1 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	38	19,0	19,0	41,0
	2 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ	57	28,5	28,5	69,5
	3 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ	33	16,5	16,5	86,0
	4 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΝΩ	28	14,0	14,0	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό του δείγματος αναφέρει ότι έχει 2 ενδιαφέροντα σε ποσοστό 28,5 %, ενώ το μικρότερο ποσοστό του δείγματος (14%) δηλώνει ότι έχει 4 και άνω ενδιαφέροντα. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι το 22% δεν αναφέρει κανένα ενδιαφέρον.

ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΖΗΣΕΙ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΧΩΡΙΟ	48	24,0	24,0	24,0
	ΚΩΜΟΠΟΛΗ	50	25,0	25,0	49,0
	ΠΟΛΗ ΩΣ 50.000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ	50	25,0	25,0	74,0
	ΠΟΛΗ ΑΝΩ ΤΩΝ 50.000 ΚΑΤΟΙΚΩΝ	35	17,5	17,5	91,5
	ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	17	8,5	8,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό του δείγματος δήλωσε ότι έχει ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής του σε Κωμόπολη και σε Πόλη ως 50.000 κατοίκους, σε ποσοστό 25% αντίστοιχα, ενώ το μικρότερο ποσοστό του δείγματος, το οποίο ανέρχεται σε 8,5% δήλωσε ότι έχει ζήσει στην Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΛΛΗΝΑΣ/ΙΔΑ	180	90,0	92,8	92,8
	ΑΛΛΟ	14	7,0	7,2	100,0
	Total	194	97,0	100,0	
Missing	System	6	3,0		
Total		200	100,0		

Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος είναι Ελληνικής καταγωγής, σε ποσοστό 90%, ενώ το μικρότερο ποσοστό, το οποίο ανέρχεται σε 7% είναι αλλοδαπής καταγωγής. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το 3% του δείγματος δεν σημείωσε καμιά επιλογή.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΤΕΡΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΣ	3	1,5	1,5	1,5
	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	31	15,5	15,5	17,0
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	44	22,0	22,0	39,0
	ΛΥΚΕΙΟ	71	35,5	35,5	74,5
	ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	44	22,0	22,0	96,5
	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	7	3,5	3,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος αναφέρει το Λύκειο ως την ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευση του Πατέρα, σε ποσοστό 35,5%, ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων σημειώνει ότι ο Πατέρας δεν έχει λάβει κάποια στοιχειώδη εκπαίδευση (αναλφάβητος), σε ποσοστό 1,5%.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΗΤΕΡΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΗ	1	,5	,5	,5
	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	20	10,0	10,0	10,5
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	34	17,0	17,0	27,5
	ΛΥΚΕΙΟ	84	42,0	42,0	69,5
	ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	48	24,0	24,0	93,5
	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	13	6,5	6,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος αναφέρει το Λύκειο ως την ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευση της Μητέρας, σε ποσοστό 42%, ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων σημειώνει ότι η Μητέρα δεν έχει λάβει κάποια στοιχειώδη εκπαίδευση (αναλφάβητος), σε ποσοστό 0,5%. Το μικρό αυτό ποσοστό αντιπροσωπεύει τους ερωτηθέντες ηλικίας 30 και άνω ετών που σημείωσαν ότι η Μητέρα τους είναι αναλφάβητη.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΓΓΑΜΟΙ	161	80,5	80,5	80,5
	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	16	8,0	8,0	88,5
	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	15	7,5	7,5	96,0
	ΧΗΡΟΣ/Α	5	2,5	2,5	98,5
	ΑΓΓΑΜΟΣ/Η	3	1,5	1,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Οι γονείς των ερωτώμενων στη συντριπτική πλειοψηφία τους είναι έγγαμοι, σε ποσοστό της τάξεως του 80,5%. Ενώ οι γονείς των ερωτηθέντων που σημειώνουν το μικρότερο ποσοστό στο δείγμα είναι άγαμοι, σε ποσοστό 1,5%.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΡΦΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΜΟΝΑΧΟΠΑΙΔΙ	29	14,5	14,5	14,5
	1 ΑΔΕΛΦΟΣ/Η	84	42,0	42,0	56,5
	2 ΑΔΕΛΦΙΑ	56	28,0	28,0	84,5
	3 ΑΔΕΛΦΙΑ	22	11,0	11,0	95,5
	4 ΑΔΕΛΦΙΑ ΚΑΙ ΑΝΩ	9	4,5	4,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος έχουν έναν αδελφό ή μια αδελφή, σε ποσοστό 42%, ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν τέσσερα και άνω αδέλφια, σε ποσοστό 4,5%.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	13	6,5	6,5	6,5
	ΚΑΛΗ	72	36,0	36,0	42,5
	ΜΕΤΡΙΑ	92	46,0	46,0	88,5
	ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΑΛΗ	23	11,5	11,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος σημειώνει ότι η οικονομική κατάσταση των γονέων είναι σε μέτρια επίπεδα, σε ποσοστό 46%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό του δείγματος αναφέρει την οικονομική κατάσταση των γονέων ως πολύ καλή, σε ποσοστό 6,5%.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-5.000	17	8,5	8,5	8,5
	5.000-10.000	36	18,0	18,1	26,6
	10.000-20.000	79	39,5	39,7	66,3
	20.000-30.000	39	19,5	19,6	85,9
	30.000 ΚΑΙ ΑΝΩ	28	14,0	14,1	100,0
	Total	199	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος δηλώνει ότι το οικογενειακό τους εισόδημα κυμαίνεται από 10.000 έως 20.000, σε ποσοστό 39,5%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα αφού το οικογενειακό τους εισόδημα κυμαίνεται από 0 έως 5.000, σε ποσοστό 8,5%. Το 0,5% των ερωτηθέντων δεν σημείωσε κάποιο οικογενειακό εισόδημα.

ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	131	65,5	65,5	65,5
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	13	6,5	6,5	72,0
	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ	56	28,0	28,0	100,0
Total		200	100,0	100,0	

Η οικογένεια των ερωτηθέντων στην πλειοψηφία τους καλύπτει τα έξοδα διαβίωσης τους, σε ποσοστό 65,5%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αναφέρει την προσωπική εργασία ως πηγή διαβίωσης, σε ποσοστό 6,5%.

Β. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ *

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΑΞΙΟΠΑΘΟΥΝΤΑ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟ	63	31,5	100,0	100,0
	ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙΣ ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΩΣ	103	51,5	100,0	100,0
	ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ	80	40,0	100,0	100,0
	ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΞΗ	63	31,5	100,0	100,0
	ΠΡΑΞΗ ΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΒΟΥΛΗΣΗ	54	27,0	100,0	100,0
	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗ	80	40,0	100,0	100,0
	ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΑ	97	48,5	100,0	100,0
	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	30	15,0	100,0	100,0
Missing	System	1	,5		

Έπειτα από συνένωση οκτώ πινάκων (σύμφωνα με τις οκτώ επιλογές της κλίμακας εθελοντισμός σημαίνει) προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος θεωρεί ότι ο εθελοντισμός σημαίνει «να προσφέρεις αφίλοκερδώς», σε ποσοστό 51,5%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων ορίζει τον εθελοντισμό ως την «προσφορά χρηματικής βοήθειας», σε ποσοστό 15%. Το 0,5% των ερωτηθέντων του δείγματος δεν προσδιόρισε την έννοια.

ΒΑΘΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΕΠΑΡΚΗ	23	11,5	11,6	11,6
	ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗ	39	19,5	19,6	31,2
	ΜΕΤΡΙΑ	106	53,0	53,3	84,4
	ΜΑΛΛΟΝ ΕΠΑΡΚΗ	21	10,5	10,6	95,0
	ΕΠΑΡΚΗ	10	5,0	5,0	100,0
	Total	199	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1) ΑΝΕΠΑΡΚΗ-ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗ $11,5\%+19,5\%=31\%$, 2) ΜΕΤΡΙΑ $=53\%$ και 3) ΜΑΛΛΟΝ ΕΠΑΡΚΗ-ΕΠΑΡΚΗ $10,5+5\%=15,5\%$

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος θεωρεί ότι η πληροφόρησή τους σε θέματα εθελοντισμού είναι μέτρια, σε ποσοστό της τάξεως του 53% με μια τάση να τείνει στην ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή πληροφόρηση σε ποσοστό 31%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων δηλώνει ότι έχει επαρκή ή μάλλον επαρκή πληροφόρηση σε θέματα εθελοντισμού, σε ποσοστό 15,5%. Το 0,5% των ερωτηθέντων του δείγματος δεν προσδιόρισε τον βαθμό πληροφόρησης.

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ*

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	96	48,0	100,0	100,0
	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	42	21,0	100,0	100,0
	ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	130	65,0	100,0	100,0
	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΣΑΣ	33	16,5	100,0	100,0
	ΑΠΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	28	14,0	100,0	100,0

	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	30	15,0	100,0	100,0
	ΕΚΚΛΗΣΙΑ	28	14,0	100,0	100,0
	ΆΛΛΟ	4	2,0	100,0	100,0
Missing	System	1	,5		

Έπειτα από συνένωση οκτώ πινάκων (σύμφωνα με τις οκτώ επιλογές της κλίμακας πηγές πληροφόρησης) προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος (200 άτομα) αναφέρει ως πηγή πληροφόρησης το διαδίκτυο, σε ποσοστό της τάξεως του 65% και ακολουθεί η τηλεόραση με ποσοστό 48%. Ενώ το 2% αναφέρει άλλη πηγή πληροφόρησης από αυτές που αναγράφονται. Το 0,5% των ερωτηθέντων του δείγματος δεν προσδιόρισε την πηγή πληροφόρησης.

ΤΟ 2011 ΕΙΧΕ ΟΡΙΣΤΕΙ ΩΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	23	11,5	11,8	11,8
	ΟΧΙ	10	5,0	5,1	16,9
	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	162	81,0	83,1	100,0
	Total	195	97,5	100,0	
Missing	System	5	2,5		
Total		200	100,0		

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος δεν γνωρίζει αν το 2011 είχε οριστεί ως Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού, σε ποσοστό της τάξεως του 81%. Ενώ το 16,5% εξέφρασε ξεκάθαρη στάση ως προς το αν έχει οριστεί το 2011 ως Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού. Πιο συγκεκριμένα, από το 16,5% το 11,5% θεωρεί ότι είχε οριστεί, ενώ το 5% πιστεύει πως δεν είχε οριστεί. Το 2,5% δεν σημείωσε καμία απάντηση.

Γ. ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ

ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	38	19,0	19,1	19,1
	ΟΧΙ	161	80,5	80,9	100,0
	Total	199	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος δεν έχει προσφέρει κάποιου είδους εθελοντική εργασία, σε ποσοστό της τάξεως του 80,5%. Ενώ το 19% δηλώνει πως έχει προσφέρει στο παρελθόν ή προσφέρει ακόμα κάποιου είδους εθελοντική εργασία. Το 0,5% δεν σημείωσε καμία απάντηση.

ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΡΟΣΦΕΡΑΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΡΥΘΡΟ ΣΤΑΥΡΟ	7	3,5	18,4	18,4
	ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ	5	2,5	13,2	31,6
	UNISEF	3	1,5	7,9	39,5
	"ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ" - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER & ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ	2	1,0	5,3	44,7
	ΦΙΛΟΖΩΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	2	1,0	5,3	50,0
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	2	1,0	5,3	55,3
	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	3	1,5	7,9	63,2
	"ΕΛΕΠΑΠ" - ΒΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ	1	,5	2,6	65,8
	ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ	1	,5	2,6	68,4
	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	1	,5	2,6	71,1

"HELMERA" - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΘΑΛΑΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1	,5	2,6	73,7
WWF	1	,5	2,6	76,3
GREENPACE	1	,5	2,6	78,9
ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗ	2	1,0	5,3	84,2
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	1	,5	2,6	86,8
ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ	5	2,5	13,2	100,0
Total	38	19,0	100,0	
Missing System	162	81,0		
Total	200	100,0		

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων που πρόσφερε ή συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία αναφέρει τον Ερυθρό Σταυρό ως τον οργανισμό προσφοράς εθελοντικής εργασίας, σε ποσοστό της τάξεως του 18,4% και ακολουθεί η αιμοδοσία σε ποσοστό 13,2%. Το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων σημειώνεται σε λοιπές οργανώσεις (ΕΛΕΠΑΠ-βήματα ζωής, σώμα ελληνικού οδηγισμού, υποστήριξη παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, HELMERA- ελληνική ένωση προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος, WWF, GREENPEACE, πολιτιστικός σύλλογος,), με ποσοστό 2,6% έκαστος. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το 13,2% των ερωτηθέντων του δείγματος δεν προσδιορίζει τον οργανισμό που πρόσφερε ή προσφέρει εθελοντική εργασία.

ΚΙΝΗΤΡΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΓΚΗ	7	3,5	18,4	18,4
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	4	2,0	10,5	28,9
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ	4	2,0	10,5	39,5
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	2	1,0	5,3	44,7

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	3	1,5	7,9	52,6
ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	1	,5	2,6	55,3
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ - ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ	1	,5	2,6	57,9
ΗΜΕΡΕΣ ΑΓΑΠΗΣ	1	,5	2,6	60,5
" Ο ΕΧΩΝ ΔΥΟ ΧΙΤΩΝΕΣ, ΔΙΝΕΙ ΤΟΝ ΕΝΑΝ"	1	,5	2,6	63,2
ΣΩΖΟΝΤΑΙ ΖΩΕΣ	1	,5	2,6	65,8
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	2	1,0	5,3	71,1
ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ	11	5,5	28,9	100,0
Total	38	19,0	100,0	
Missing System	162	81,0		
Total	200	100,0		

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που πρόσφερε ή προσφέρει εθελοντική εργασία θεωρεί ως κίνητρο συμμετοχής την «βοήθεια σε άτομα που έχουν ανάγκη», σε ποσοστό 18,4% και ακολουθεί η «κοινωνική προσφορά - αλληλεγγύη» και η προσωπική ευχαρίστηση με ποσοστό 10,5% αντίστοιχα. Το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αναφέρει διάφορα ατομικά κίνητρα (όπως: εθελοντισμός, συναισθηματικοί λόγοι, ημέρες αγάπης, σώζονται ζωές, εθελοντισμός, «ο έχων δύο χιτώνες δίνει τον έναν») σε ποσοστό 2,6% έκαστος. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος 28,9% δεν προσδιορίζει το κίνητρο συμμετοχής του σε εθελοντικές οργανώσεις.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΩΣ ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	14	7,0	37,8	37,8
	1-6 ΜΗΝΕΣ	6	3,0	16,2	54,1
	6-12 ΜΗΝΕΣ	3	1,5	8,1	62,2
	1 ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΝΩ	14	7,0	37,8	100,0
	Total	37	18,5	100,0	
Missing System		163	81,5		
Total		200	100,0		

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος έχει προσφέρει ή συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία έως μια εβδομάδα και από 1 χρόνο και άνω, σε ποσοστό της τάξεως του 37,8% αντίστοιχα. Ενώ το μικρότερο ποσοστό του δείγματος δηλώνει ότι έχει προσφέρει εθελοντική εργασία από 6 έως 12 μήνες, σε ποσοστό 8,1%. Από αυτούς που έχουν προσφέρει εθελοντική εργασία το 2,6% (1/38) δεν προσδιορίζει το χρονικό διάστημα προσφοράς της εθελοντικής εργασίας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	1	,5	2,7	2,7
	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	1	,5	2,7	5,4
	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	3	1,5	8,1	13,5
	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	5	2,5	13,5	27,0
	ΘΕΤΙΚΗ	10	5,0	27,0	54,1
	ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	11	5,5	29,7	83,8
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ	6	3,0	16,2	100,0
	Total	37	18,5	100,0	
Missing	System	163	81,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1) ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ - ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΗ - ΑΡΝΗΤΙΚΗ ($2,7\%+2,7\%+8,1\%=13,5\%$), 2) ΟΥΔΕΤΕΡΗ= $13,5\%$ και 3) ΘΕΤΙΚΗ- ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ($27\%+29,7\%+16,2\%=72,9\%$)

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος που έχει προσφέρει ή συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία, αξιολογεί την εμπειρία αυτή από θετική έως πάρα πολύ θετική, σε ποσοστό της τάξεως του 72,9%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί την εμπειρία αυτή από πάρα πολύ αρνητική έως αρνητική, σε ποσοστό 13,5%. Το ίδιο ποσοστό αξιολογεί την εθελοντική εμπειρία και ως ουδέτερη. Το 2,6% (1/38) δεν αξιολογεί την εθελοντική του εμπειρία.

ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	110	55,0	55,3	55,3
	ΟΧΙ	89	44,5	44,7	100,0
	Total	199	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος εκφράζει την κοινωνική του αλληλεγγύη ατομικά σε ποσοστό της τάξεως του 55%. Ενώ ένα σημαντικό ποσοστό 44,5% δηλώνει ότι δεν εκφράζει την κοινωνική του αλληλεγγύη ατομικά. Το 0,5% των ερωτηθέντων δεν σημείωσε καμία απάντηση.

ΤΡΟΠΟΙ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ *

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΩΡΕΕΣ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	14	7,0	12,7	100,0
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΑΝΟΥΣ	37	18,5	33,6	100,0
	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ / ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΣΤΕΓΟΥΣ / ΦΤΩΧΟΥΣ	64	32,0	58,1	100,0
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΑΖΑΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ	29	14,5	26,3	100,0
	ΔΙΑΔΟΣΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ (ΟΠΩΣ FACEBOOK)	46	23,0	41,9	100,0
	ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΑ	5	2,5	4,5	100,0
	ΑΛΛΟ	7	3,5	6,3	100,0

Έπειτα από συνένωση επτά πινάκων (σύμφωνα με τις επτά επιλογές της κλίμακας τρόποι έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης) και την δημιουργία νέου ποσοστού (η

συχνότητα /110, όπου το 110 είναι οι ερωτηθέντες που εκφράζουν την κοινωνικής τους αλληλεγγύη ατομικά X 100) προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος εκφράζει την κοινωνική του αλληλεγγύη ατομικά μέσω προσφοράς τροφίμων/ενδυμάτων σε αστέγους/φτωχούς, σε ποσοστό της τάξεως του 58,1%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων εκφράζει την κοινωνική του αλληλεγγύη μέσω της στήριξης ευπαθών ομάδων με την επαγγελματικής τους προσφορά, σε ποσοστό 4,5%.

ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	106	53,0	53,3	53,3
	ΟΧΙ	93	46,5	46,7	100,0
	Total	199	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος δηλώνει ότι επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον, σε ποσοστό της τάξεως του 53%. Ενώ ένα σημαντικό ποσοστό 46,5% δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον. Το 0,5 δεν σημείωσε καμιά απάντηση.

ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ ΜΕ*:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΠΡΟΛΗΨΗ / ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	22	11,0	20,7	100,0
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΩΝ	14	7,0	13,3	100,0
	ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΟΥ	14	7,0	13,3	100,0
	ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	31	15,5	29,2	100,0
	ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΨΥΧΙΚΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ	18	9,0	16,9	100,0
	ΑΣΤΕΓΟΥΣ / ΦΤΩΧΟΥΣ / ΑΝΕΡΓΟΥΣ	30	15,0	28,3	100,0
	ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	31	15,5	29,2	100,0

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ	17	8,5	16,1	100,0
ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ	40	20,0	37,7	100,0
ΤΕΧΝΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	11	5,5	10,4	100,0
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	35	17,5	33,1	100,0
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	19	9,5	17,9	100,0
ΦΙΛΟΖΩΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	37	18,5	34,9	100,0

Έπειτα από συνένωση δεκατριών πινάκων (σύμφωνα με τις δεκατρείς επιλογές του παραπάνω πίνακα) και την δημιουργία νέου ποσοστού- Valid Percent (η συχνότητα /106, όπου το 106 είναι οι ερωτηθέντες που επιθυμούν να εργαστούν εθελοντικά στο μέλλον X 100) προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος αναφέρει ότι επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά σε οργανισμό που ασχολείται με την αιμοδοσία, σε ποσοστό 37,7% και ακολουθούν οι φιλοζωικές οργανώσεις σε ποσοστό 34,9%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων επιθυμεί να εργαστεί σε οργανισμό που ασχολείται με την τέχνη, με τον πολιτισμό και με τον αθλητισμό σε ποσοστό 10,4%.

Δ. ΛΟΓΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Δ.1 ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	1	,5	,9	,9
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	6	3,0	5,7	6,6
	ΜΕΤΡΙΑ	12	6,0	11,3	17,9
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	28	14,0	26,4	44,3
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	59	29,5	55,7	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (0,9%+5,7%)=6,6%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=11,3% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (26,4%+55,7%)=82,1%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την κοινωνική προσφορά-αλληλεγγύη ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για τη συμμετοχή στον εθελοντισμό, σε ποσοστό 81,2%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων χαρακτηρίζει αυτό το κίνητρο καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό, σε ποσοστό 6,6%.

ΑΙΣΘΗΜΑ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	8	4,0	7,5	7,5
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	9	4,5	8,5	16,0
	ΜΕΤΡΙΑ	28	14,0	26,4	42,5
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	33	16,5	31,1	73,6
	ΠΟΛΥΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	28	14,0	26,4	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (7,5%+8,5%)=16%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=26,4% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (31,1%+26,4%)=57,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά αναφέρει το αίσθημα πληρότητας ως ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 57,5%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό σε ποσοστό 16%.

ΖΩ ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	14	7,0	13,2	13,2
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	31	15,5	29,2	42,5
	ΜΕΤΡΙΑ	30	15,0	28,3	70,8
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	16	8,0	15,1	85,8
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	15	7,5	14,2	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ $(13,2\%+29,2\%)=42,4\%$, 2)ΜΕΤΡΙΑ=28,3% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ $(15,1\%+14,2\%)=29,3\%$

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί το γεγονός ότι ζει σε μια κοινωνία υπεύθυνων πολιτών καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 42,4%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 28,3%.

ΚΑΘΑΡΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	19	9,5	17,9	17,9
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	20	10,0	18,9	36,8
	ΜΕΤΡΙΑ	22	11,0	20,8	57,5
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	24	12,0	22,6	80,2
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	21	10,5	19,8	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (17,9%+18,9%)=36,8%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=20,8% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (22,6%+19,8%)=42,4%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την κάθαρση της ψυχής κάνοντας καλές πράξεις ως ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 42,4%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 20,8%.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΧΡΗΣΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	1	,5	,9	,9
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	8	4,0	7,5	8,5
	ΜΕΤΡΙΑ	19	9,5	17,9	26,4
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	29	14,5	27,4	53,8
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	49	24,5	46,2	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (0,9%+7,5%)=8,4%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=17,9% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (27,4%+46,2%)=73,6%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την απόκτηση χρήσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων ως ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 73,6%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο από καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό, σε ποσοστό 8,4%.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΝΕΑ ΑΤΟΜΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	11	5,5	10,4	10,4
	ΜΕΤΡΙΑ	22	11,0	20,8	31,1
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	40	20,0	37,7	68,9
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	33	16,5	31,1	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (0%+10,4%)=10,4%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=20,8% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (37,7%+31,1%)=68,8%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την συνεργασία με νέα άτομα ως σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 68,8%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως ελάχιστα σημαντικό, σε ποσοστό 10,4%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ερωτηθέντες δεν αξιολόγησαν αυτό το κίνητρο ως καθόλου σημαντικό.

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	10	5,0	9,4	9,4
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	25	12,5	23,6	33,0
	ΜΕΤΡΙΑ	20	10,0	18,9	51,9
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	23	11,5	21,7	73,6
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	28	14,0	26,4	100,0
Total		106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (9,4%+23,6%)=33%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=18,9% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (21,7%+26,4%)=48,1%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί τον εμπλουτισμό βιογραφικού ως ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 48,1%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 18,9%.

ΑΠΟΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΡΟΥΤΙΝΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	11	5,5	10,4	10,4
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	22	11,0	20,8	31,1
	ΜΕΤΡΙΑ	22	11,0	20,8	51,9
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	26	13,0	24,5	76,4
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	25	12,5	23,6	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (10,4%+20,8%)=31,2%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=20,8 και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (24,5%+23,6%)=48,1%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την απόδραση από την καθημερινή ρουτίνα ως σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 48,1%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 20,8%.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	8	4,0	7,5	7,5
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	20	10,0	18,9	26,4
	ΜΕΤΡΙΑ	25	12,5	23,6	50,0
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	28	14,0	26,4	76,4
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	25	12,5	23,6	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total	200	100,0			

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (7,5%+18,9%)=26,4%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=23,6% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (26,4%+23,6%)=50%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου ως σημαντικό έως πολύ σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 50%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 23,6%.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΓΥΡΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	24	12,0	22,6	22,6
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	28	14,0	26,4	49,1
	ΜΕΤΡΙΑ	21	10,5	19,8	68,9
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	19	9,5	17,9	86,8
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	14	7,0	13,2	100,0
	Total	106	53,0	100,0	
Total	200	100,0			

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (22,6%+26,4%)=49%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=19,8% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (17,9%+13,2%)=31,1%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την απόκτηση αναγνώρισης από τον κοινωνικό περίγυρο καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό κίνητρο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 49%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το κίνητρο ως μέτρια σημαντικό, σε ποσοστό 19,8%.

Δ.2 ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΡΟΝΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	6	3,0	6,5	6,5
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	5	2,5	5,4	11,8
	ΜΕΤΡΙΑ	13	6,5	14,0	25,8
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	25	12,5	26,9	52,7
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	44	22,0	47,3	100,0
	Total	93	46,5	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (6,5%+5,4%)=11,9%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=14% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (26,9%+47,3%)=76,7%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την έλλειψη χρόνου ως ένα σημαντικό έως πολύ σημαντικό εμπόδιο στην εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 76,7%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί την έλλειψη χρόνου από καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό εμπόδιο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 11,9%.

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	12	6,0	13,0	13,0
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	5	2,5	5,4	18,5
	ΜΕΤΡΙΑ	18	9,0	19,6	38,0
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	17	8,5	18,5	56,5
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	40	20,0	43,5	100,0
Total		92	46,0	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (13%+5,4%)=18,4%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=19,6% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (18,5%+43,5%)=62%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την έλλειψη οικονομικής ανταμοιβής ως ένα σημαντικό έως πάρα πολύ σημαντικό εμπόδιο στην εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 62%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το εμπόδιο από καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 18,4%.

ΛΟΓΩ ΕΥΘΥΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	14	7,0	15,2	15,2
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	21	10,5	22,8	38,0
	ΜΕΤΡΙΑ	20	10,0	21,7	59,8
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	31	15,5	33,7	93,5
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	6	3,0	6,5	100,0
Total		92	46,0	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (15,2%+22,8%)=38%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=21,7% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (33,7%+6,5%)=40,2%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την ευθύνη στην οργάνωση ως ένα σημαντικό έως πάρα πολύ σημαντικό εμπόδιο στην εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 40,2%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το εμπόδιο ως μέτρια σημαντικό για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 21,7%.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	7	3,5	7,6	7,6
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ	13	6,5	14,1	21,7
	ΜΕΤΡΙΑ	23	11,5	25,0	46,7
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	33	16,5	35,9	82,6
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	16	8,0	17,4	100,0
	Total	92	46,0	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (7,6%+14,1%)=21,7%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=25% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (35,9%+17,4%)=53,3%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την έλλειψη πληροφόρησης σε θέματα εθελοντισμού ως ένα σημαντικό έως πάρα πολύ σημαντικό εμπόδιο στην εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 53,3%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτό το εμπόδιο από καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 21,7%.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	19	9,5	20,4	20,4
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	18	9,0	19,4	39,8
	ΜΕΤΡΙΑ	30	15,0	32,3	72,0
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	13	6,5	14,0	86,0
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	13	6,5	14,0	100,0
	Total	93	46,5	100,0	
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (20,4%+19,4%)=39,8%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=32,3% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (14%+14%)=28%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Το σημαντικότερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί την έλλειψη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων καθόλου έως ελάχιστα σημαντικό εμπόδιο στην εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό της τάξεως του 39,8%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί την έλλειψη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων ως ένα σημαντικό έως πάρα πολύ σημαντικό εμπόδιο για την εθελοντική συμμετοχή, σε ποσοστό 28%.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΜΕΝΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	15	7,5	16,3	16,3
	ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	7	3,5	7,6	23,9
	ΜΕΤΡΙΑ	21	10,5	22,8	46,7
	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	27	13,5	29,3	76,1
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	22	11,0	23,9	100,0
	Total	92	46,0	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (16,3%+7,6%)=23,9%, 2)ΜΕΤΡΙΑ=22,8% και 3)ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ - ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ (29,3%+23,9%)=53,2%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που δεν επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά θεωρεί σημαντική έως πάρα πολύ σημαντική τη δήλωση ότι ο εθελοντισμός «δεν είναι για μένα», σε ποσοστό της τάξεως του 53,2%. Ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων αξιολογεί αυτή τη δήλωση ως μέτρια σημαντική, σε ποσοστό 22,8%.

Ε. ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΣΕ ΑΡΧΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	5	2,5	2,5	2,5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	25	12,5	12,6	15,2
	ΣΥΜΦΩΝΩ	125	62,5	63,1	78,3
	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	43	21,5	21,7	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1) ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ-ΔΙΑΦΩΝΩ (2,5%+12,5%)=15%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ (62,5%+21,5%)=84%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι ο εθελοντισμός στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο, σε ποσοστό της τάξεως του 84%. Ενώ το 15% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΝΑΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	10	5,0	5,1	5,1
	ΔΙΑΦΩΝΩ	63	31,5	31,8	36,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ	92	46,0	46,5	83,3
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	33	16,5	16,7	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (5%+31,5%)=36,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (46%+16,5%)=62,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι το μέλλον του εθελοντισμού στην Ελλάδα είναι αισιόδοξο, σε ποσοστό της τάξεως του 62,5%. Ενώ το 36,5% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΜΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	19	9,5	9,6	9,6
	ΔΙΑΦΩΝΩ	64	32,0	32,3	41,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ	84	42,0	42,4	84,3
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	31	15,5	15,7	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (9,5%+32%)=41,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (42%+15,5%)=57,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει θετικά την συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό, σε ποσοστό της τάξεως του 57,5%. Ενώ το 41,5% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΘΕΩΡΩ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	4	2,0	2,0	2,0
	ΔΙΑΦΩΝΩ	20	10,0	10,1	12,1
	ΣΥΜΦΩΝΩ	110	55,0	55,6	67,7
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	64	32,0	32,3	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (2%+10%)=12%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (55%+32%)=87%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι είναι σημαντική η συμβολή του ατόμου στην εθελοντική εργασία, σε ποσοστό της τάξεως του 87%. Ενώ το 12% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΟΝ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΜΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	22	11,0	11,1	11,1
	ΔΙΑΦΩΝΩ	48	24,0	24,2	35,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ	94	47,0	47,5	82,8
	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	34	17,0	17,2	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ-ΔΙΑΦΩΝΩ (11%+24%)=35%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ (47%+17%)=64%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει αρνητικά την συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό, σε ποσοστό της τάξεως του 64%. Ενώ το 35% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΓΝΩΡΙΖΩ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΩ, ΟΤΑΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΩ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	42	21,0	21,2	21,2
	ΔΙΑΦΩΝΩ	83	41,5	41,9	63,1
	ΣΥΜΦΩΝΩ	63	31,5	31,8	94,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	10	5,0	5,1	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (21%+41,5%)=62,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (31,5%+5%)=36,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος δεν γνωρίζει που πρέπει να απευθυνθεί όταν ενδιαφέρετε να προσφέρει εθελοντική εργασία, σε ποσοστό της τάξεως του 62,5%. Ενώ το 36,5% των ερωτώμενων γνωρίζει που πρέπει να απευθυνθεί όταν ενδιαφέρετε να προσφέρει εθελοντική εργασία.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΑΝ ΤΗΝ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	19	9,5	9,6	9,6
	ΔΙΑΦΩΝΩ	62	31,0	31,3	40,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ	90	45,0	45,5	86,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	27	13,5	13,6	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (9,5%+31%)=40,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (45%+13,5%)=58,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτέλεσαν την αφετηρία για την ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα εθελοντισμού, σε ποσοστό της τάξεως του 58,5%. Ενώ το 40,5% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΒΟΗΘΑΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	7	3,5	3,5	3,5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	30	15,0	15,2	18,7
	ΣΥΜΦΩΝΩ	113	56,5	57,1	75,8
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	48	24,0	24,2	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (3,5%+15%)=18,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (56,5%+24%)=80,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν βοηθάει την ανάπτυξη εθελοντικής προσφοράς των νέων, σε ποσοστό της τάξεως του 80,5%. Ενώ το 18,5% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΑ

ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	3	1,5	1,5	1,5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	23	11,5	11,6	13,1
	ΣΥΜΦΩΝΩ	97	48,5	49,0	62,1
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	75	37,5	37,9	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (1,5%+11,5%)=13%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (48,5%+37,5%)=86%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι οι νέοι στις μέρες μας προτιμούν άλλες δραστηριότητες από το να προσφέρουν κάποιου είδους εθελοντικής εργασίας, σε ποσοστό της τάξεως του 86%. Ενώ το 13% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	28	14,0	14,1	14,1
	ΔΙΑΦΩΝΩ	43	21,5	21,7	35,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ	95	47,5	48,0	83,8
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	32	16,0	16,2	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (14%+21,5%)=35,5%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (47,5%+16%)=63,5%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την δήλωση ότι «ο εθελοντισμός ταιριάζει στην προσωπικότητα μου», σε ποσοστό της τάξεως του 63,5%. Ενώ το 35,5% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την δήλωση αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΕΠΩΦΕΛΟΥΜΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	45	22,5	22,7	22,7
	ΔΙΑΦΩΝΩ	47	23,5	23,7	46,5
	ΣΥΜΦΩΝΩ	81	40,5	40,9	87,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	25	12,5	12,6	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ-ΔΙΑΦΩΝΩ (22,5%+23,5%)=46%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ (40,5%+12,5%)=53%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την δήλωση ότι «επωφελούμαι προσωπικά από τη δραστηριότητα ως εθελοντής», σε ποσοστό της τάξεως του 53%. Ενώ ένα πολύ σημαντικό ποσοστό (46%) των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την δήλωση αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΘΕΩΡΩ ΟΤΙ ΜΟΝΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	78	39,0	39,4	39,4
	ΔΙΑΦΩΝΩ	54	27,0	27,3	66,7
	ΣΥΜΦΩΝΩ	44	22,0	22,2	88,9
	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝΤΟΝΑ	22	11,0	11,1	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (39%+27%)=66%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (22%+11%)=33%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη ότι μόνο το κράτος και η εκκλησία είναι υπεύθυνα για την αντιμετώπιση προβλημάτων, σε ποσοστό της τάξεως του 66%. Ενώ το 33% των ερωτώμενων συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη αυτή.

Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

ΘΕΩΡΩ ΟΤΙ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΜΟΥ ΣΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	31	15,5	15,7	15,7
	ΔΙΑΦΩΝΩ	39	19,5	19,7	35,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ	101	50,5	51,0	86,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	27	13,5	13,6	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (15,5%+19,5%)=35%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (50,5%+13,5%)=64%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη ότι η προσωπική συμβολή του ατόμου στον εθελοντισμό είναι πολύτιμη, σε ποσοστό της τάξεως του 64%. Ενώ το 35% των ερωτώμενων διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη αυτή. Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA	102	51,0	51,5	51,5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	52	26,0	26,3	77,8
	ΣΥΜΦΩΝΩ	27	13,5	13,6	91,4
	ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA	17	8,5	8,6	100,0
	Total	198	99,0	100,0	
Missing	System	2	1,0		
Total		200	100,0		

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1)ΔΙΑΦΩΝΩ ENTONA-ΔΙΑΦΩΝΩ (51%+26%)=77%, 2)ΣΥΜΦΩΝΩ-ΣΥΜΦΩΝΩ ENTONA (13,5%+8,5%)=22%

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων του δείγματος διαφωνεί έντονα έως διαφωνεί με την άποψη ότι η συμβολή του ατόμου στην εθελοντική εργασία δεν είναι σημαντική, σε ποσοστό της τάξεως του 77%. Ενώ το 22% των ερωτώμενων συμφωνεί έως συμφωνεί έντονα με την άποψη αυτή. Το 1% δεν εξέφρασε καμία άποψη για την συγκεκριμένη τοποθέτηση.

5.3 Ανάλυση χ^2 – test και Πίνακες διπλής κατεύθυνσης

A. «Φύλλο» και «Επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,303	1	,002
Continuity Correction ^b	8,457	1	,004
Likelihood Ratio	9,377	1	,002
Fisher's Exact Test			
Linear-by-Linear Association	9,256	1	,002
N of Valid Cases	199		

$X^2(1)=9,303$, P-τιμή=0,002 (0,2%): Η τιμή της ελεγχοσυνάρτησης είναι $X^2= 9,303$ με 1 βαθμό ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p- value) του ελέγχου είναι 0,002 (0,2%)

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο φύλο και στην επιθυμία της μελλοντικής εθελοντικής εργασίας.

ΦΥΛΟ * ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Crosstabulation

			ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΤΡΑΣ	Count	42	57	99
		% within ΦΥΛΟ	42,4%	57,6%	100,0%
ΦΥΛΟ	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	64	36	100
		% within ΦΥΛΟ	64,0%	36,0%	100,0%
Total		Count	106	93	199
		% within ΦΥΛΟ	53,3%	46,7%	100,0%

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων του δείγματος που επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον, είναι σπουδάστριες, σε ποσοστό της τάξεως του 64%, ενώ οι άνδρες σπουδαστές που επιθυμούν να εργαστούν εθελοντικά ανέρχονται σε ποσοστό 42,4%.

B. «Σχολή» και «Επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,921	3	,000
Likelihood Ratio	35,349	3	,000
Linear-by-Linear Association	25,266	1	,000
N of Valid Cases	199		

$\chi^2 (3)=32,921$, P-τιμή=0,000 ή < 0,001 (< 0,1%): Η τιμή της ελεγχοσυνάρτησης είναι $\chi^2= 32,921$ με 3 βαθμούς ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p- value) του ελέγχου είναι 0,000 ή < 0,001 (< 0,1%).

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στη σχολή και επιθυμία της μελλοντικής της εθελοντικής εργασίας.

ΣΧΟΛΗ * ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Crosstabulation

			ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΣΧΟΛΗ	ΣΕΥΠ	Count	42	8	50
		% within ΣΧΟΛΗ	84,0%	16,0%	100,0%
ΣΧΟΛΗ	ΣΔΟ	Count	23	27	50
		% within ΣΧΟΛΗ	46,0%	54,0%	100,0%
ΣΧΟΛΗ	ΣΤΕΦ	Count	27	22	49
		% within ΣΧΟΛΗ	55,1%	44,9%	100,0%
ΣΧΟΛΗ	ΣΤΕΓ	Count	14	36	50
		% within ΣΧΟΛΗ	28,0%	72,0%	100,0%
Total		Count	106	93	199
		% within ΣΧΟΛΗ	53,3%	46,7%	100,0%

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων της σχολής ΣΕΥΠ επιθυμεί να εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον και απαντά με ποσοστό της τάξεως του 84%. Σε αντίθεση οι υπόλοιπες σχολές επιθυμούν να εργαστούν σε μικρότερα ποσοστά (ΣΔΟ=46%, ΣΤΕΦ=55,1%, ΣΤΕΓ=28%).

Γ. «Σχολή» και «Προσφορά εθελοντικής εργασίας στο παρελθόν-παρόν»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	22,666	3	,000
Likelihood Ratio	24,325	3	,000
Linear-by-Linear Association	3,066	1	,080
N of Valid Cases	199		

$X^2(3)=22,666$, P-τιμή=0,000 ή <0,001 (<0,1%): Η τιμή της ελεγχουσυνάρτησης είναι $X^2=22,666$ με 3 βαθμούς ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p-value) του ελέγχου είναι 0,000 ή <0,001 (<0,1%).

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στη σχολή και στην προσφορά εθελοντικής εργασίας.

ΣΧΟΛΗ * ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ

ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Crosstabulation

			ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΣΧΟΛΗ	ΣΕΥΠ	Count	15	35	50
		% within ΣΧΟΛΗ	30,0%	70,0%	100,0%
ΣΔΟ		Count	3	47	50
		% within ΣΧΟΛΗ	6,0%	94,0%	100,0%
ΣΤΕΦ		Count	17	32	49

	% within ΣΧΟΛΗ	34,7%	65,3%	100,0%
ΣΤΕΓ	Count	3	47	50
	% within ΣΧΟΛΗ	6,0%	94,0%	100,0%
Total	Count	38	161	199
	% within ΣΧΟΛΗ	19,1%	80,9%	100,0%

Το σημαντικότερο ποσοστό του δείγματος που έχει προσφέρει ή συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία, σημειώνεται στη σχολή ΣΤΕΦ, σε ποσοστό της τάξεως του 34,7%. Ενώ η σχολή ΣΕΥΠ δραστηριοποιείται εθελοντικά σε μικρότερο ποσοστό (30%) σε σχέση με τη ΣΤΕΦ. Το μικρότερο ποσοστό εθελοντικής προσφοράς σημειώνεται στις άλλες δύο σχολές ΣΔΟ και ΣΤΕΓ, σε ποσοστό 6% αντίστοιχα.

Δ. «Σχολή» και «Βαθμός πληροφόρησης»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	30,732	12	,002
Likelihood Ratio	35,743	12	,000
Linear-by-Linear Association	3,437	1	,064
N of Valid Cases	199		

$X^2 (12)=30,732$, P-τιμή=0,002 (0,2%): Η τιμή της ελεγκοσυνάρτησης είναι $X^2=30,732$ με 12 βαθμούς ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p-value) του ελέγχου είναι 0,002 (0,2%):

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στη σχολή και στον βαθμό πληροφόρησης.

ΣΧΟΛΗ * ΒΑΘΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ Crosstabulation

			ΒΑΘΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ					Total
			ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ	ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΑΛΛΟΝ ΕΠΑΡΚΗΣ	ΕΠΑΡΚΗΣ	
ΣΧΟΛΗ	ΣΕΥΠ	Count	5	3	28	9	5	50
		% within ΣΧΟΛΗ	10,0%	6,0%	56,0%	18,0%	10,0%	100,0%
	ΣΔΟ	Count	3	15	31	1	0	50
		% within ΣΧΟΛΗ	6,0%	30,0%	62,0%	2,0%	,0%	100,0%
	ΣΤΕΦ	Count	9	11	18	9	2	49
		% within ΣΧΟΛΗ	18,4%	22,4%	36,7%	18,4%	4,1%	100,0%
	ΣΤΕΓ	Count	6	10	29	2	3	50
		% within ΣΧΟΛΗ	12,0%	20,0%	58,0%	4,0%	6,0%	100,0%
Total		Count	23	39	106	21	10	199
		% within ΣΧΟΛΗ	11,6%	19,6%	53,3%	10,6%	5,0%	100,0%

Έπειτα από ομαδοποίηση των στοιχείων της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθες υποκατηγορίες: 1) ΑΝΕΠΑΡΚΗ-ΜΑΛΛΟΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗ (ΣΕΥΠ 16%), (ΣΔΟ 36%), (ΣΤΕΦ 40,8%), (ΣΤΕΓ 32%) 2) ΜΕΤΡΙΑ (ΣΕΥΠ 56%), (ΣΔΟ 62%), (ΣΤΕΦ 36,7%), (ΣΤΕΓ 58%) και 3) ΜΑΛΛΟΝ ΕΠΑΡΚΗ-ΕΠΑΡΚΗ (ΣΕΥΠ 28%), (ΣΔΟ 2%), (ΣΤΕΦ 22,5), (ΣΤΕΓ 10%).

Βάση αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι: Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (56%) της σχολής ΣΕΥΠ δηλώνει μέτρια πληροφόρηση σε θέματα εθελοντισμού με μια τάση προς την επαρκή ή μάλλον επαρκή πληροφόρηση. Ενώ το 16% ένα σημαντικό ποσοστό για την ΣΕΥΠ δηλώνει ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή πληροφόρηση για θέματα εθελοντισμού. Οι υπόλοιπες σχολές (ΣΔΟ= 62%, ΣΤΕΦ= 36,7%, ΣΤΕΓ= 58%) έχουν μέτρια πληροφόρηση με μια τάση στην ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή πληροφόρηση σε θέματα εθελοντισμού.

Ε. «Έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης» και «επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	21,981	1	,000		
Continuity Correction ^b	20,662	1	,000		
Likelihood Ratio	22,356	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	21,871	1	,000		
N of Valid Cases	199				

$X^2 (1) = 21,981$, P-τιμή=0,000 ή <0,001 (<0,1%): Η τιμή της ελεγχοσυνάρτησης είναι $X^2 = 21,981$ με 1 βαθμό ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p-value) του ελέγχου είναι 0,000 ή <0,001 (<0,1%)

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στην ατομική έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης και στην επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας.

ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ * ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ Crosstabulation

			ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ	ΝΑΙ	Count	75	35	110
		% within ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ	68,2%	31,8%	100,0%
	ΟΧΙ	Count	31	58	89
		% within ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ	34,8%	65,2%	100,0%
Total		Count	106	93	199
		% within ΕΚΦΡΑΖΕΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΤΟΜΙΚΑ	53,3%	46,7%	100,0%

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που εκφράζουν την κοινωνική τους αλληλεγγύη ατομικά επιθυμούν να εργαστούν εθελοντικά στο μέλλον σε ποσοστό 68,2% ενώ οι ερωτώμενοι που δεν εκφράζουν την κοινωνική τους αλληλεγγύη ατομικά δεν επιθυμούν να εργαστούν εθελοντικά σε ποσοστό 65,2%.

ΣΤ. «Προσφορά εθελοντικής εργασίας στο παρελθόν-παρόν» και «Επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας»

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	12,444	1	,000		
Continuity Correction ^b	11,201	1	,001		
Likelihood Ratio	13,219	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	12,381	1	,000		
N of Valid Cases	199				

$X^2 (1) = 12,444$, P-τιμή=0,000 ή <0,001 (<0,1%): Η τιμή της ελεγχουσυνάρτησης είναι $X^2 = 12,444$ με 1 βαθμό ελευθερίας και το επίπεδο σημαντικότητας (p-value) του ελέγχου είναι 0,000 ή <0,001 (<0,1%)

Αφού η P-τιμή είναι μικρότερη του 5%, η μηδενική (H_0) υπόθεση μας απορρίπτεται. Άρα υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στην εμπειρία της εθελοντικής εργασίας στο παρελθόν και στο παρόν με την επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας.

ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

*** ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ Crosstabulation**

			ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΝΑΙ	Count % within ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	30 78,9%	8 21,1%	38 100,0%
	ΟΧΙ	Count % within ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	76 47,2%	85 52,8%	161 100,0%
Total		Count % within ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Ή ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΑΚΟΜΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	106 53,3%	93 46,7%	199 100,0%

Η πλειοψηφία των ερωτώμενων που έχουν προσφέρει ή συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται εθελοντικά σκοπεύουν να εργαστούν εθελοντικά στο μέλλον σε ποσοστό 78,9%. Ενώ οι ερωτώμενοι που δεν έχουν εθελοντική εμπειρία δεν επιθυμούν να απασχοληθούν εθελοντικά σε ποσοστό της τάξεως του 52,8%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 Εισαγωγή

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας, ήταν να διερευνήσουμε τις στάσεις και τις απόψεις των σπουδαστών/ριών του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης για τον Εθελοντισμό. Για τη μελέτη πεδίου θέσαμε ορισμένα ερευνητικά ερωτήματα και προσπαθήσαμε μέσα από τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων της έρευνας μας, αλλά και συγκρίνοντας τα με παρεμφερείς έρευνες να εντοπίσουμε σε πιο βαθμό επαληθεύονται ή ανατρέπονται.

6.2 Συμπεράσματα

Μέσα από την έρευνα μας, διαφάνηκε ότι το φύλο των ερωτηθέντων παίζει σημαντικό ρόλο τόσο στην επιθυμία μελλοντικής εθελοντικής εργασίας όσο και στην ατομική έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Οι γυναίκες παρουσίασαν σε μεγαλύτερο βαθμό (64%) ενδιαφέρον για ενασχόληση σε εθελοντικές οργανώσεις σε σχέση με τους άνδρες (42,4%) και εκφράζουν περισσότερο την κοινωνικής τους αλληλεγγύη ατομικά (60%) σε σχέση με τους άντρες (50,5).

Στην ερώτηση σε ποίον οργανισμό επιθυμείτε να δραστηριοποιηθείτε εθελοντικά, οι γυναίκες ανεξαρτήτου σχολής σημείωσαν σε σημαντικό βαθμό τις κοινωνικές οργανώσεις και τις οργανώσεις που απευθύνονται σε ευπαθείς ομάδες. Ενώ οι άντρες σημείωσαν τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και τις αθλητικές.

Όσον αφορά τις απόψεις για τον εθελοντισμό παρατηρούμε ότι, και τα δύο φύλα ανεξαρτήτου σχολής έχουν θετική εικόνα για τον εθελοντισμό με τη μόνη διαφορά

ότι οι άνδρες θεωρούν ότι ο εθελοντισμός δεν τους προφέρει προσωπικά οφέλη παρά οφέλη προς τρίτες πλευρές.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι γυναίκες είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένες σε κοινωνικά θέματα σε σχέση με τους άνδρες και αυτό μπορεί να εξηγηθεί τόσο από την φύση τους όσο και από το γεγονός ότι γυναίκες παρουσιάζουν αλtruισμό σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άντρες, στοιχείο που τις ωθεί συχνότερα σε εθελοντική συμπεριφορά.

Επίσης, η έρευνα μας έδειξε ότι το αντικείμενο σπουδών καθορίζει σε σημαντικό βαθμό την επιθυμία για εθελοντική συμμετοχή. Πιο συγκεκριμένα, η σχολή ΣΕΥΠ η οποία θεωρείτε μια ανθρωποκεντρική επιστήμη επιθυμεί σε μεγαλύτερο βαθμό να εργαστεί εθελοντικά (84%) σε σχέση με τις υπόλοιπες σχολές (ΣΔΟ=46%, ΣΤΕΦ=55,1%, ΣΤΕΓ=28%). Παρ' όλα αυτά όμως παρατηρούμε τη σχολή ΣΤΕΦ να έχει προσφέρει ή να συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία λίγο περισσότερο (34,7%) από τη σχολή ΣΕΥΠ (30%). Αυτό μπορεί να εξηγηθεί με τις δύο ακόλουθες υποθέσεις: α) ίσως αυτό να σημαίνει ότι ο αριθμός των ατόμων που είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν μελλοντικά σε εθελοντικές δραστηριότητες να είναι πολύ μεγαλύτερος από τον αριθμό των ατόμων που τελικά το πράττουν, β) η σχολή ΣΕΥΠ λόγω του αντικείμενου της, ίσως να αισθάνεται υποχρεωμένη στο να προσφέρει εθελοντική εργασία, ενώ η σχολή ΣΤΕΦ που σημειώνει μεγαλύτερο βαθμό συμμετοχής, ίσως να αισθάνεται ελεύθερη στην επιλογή να συμμετάσχει ή μη σε εθελοντικές οργανώσεις.

Εκτός αυτού σημαντικό ρόλο για την μελλοντική ενασχόληση σε εθελοντικούς οργανισμούς παίζει: α) το κατά πόσο το άτομο εκφράσει την κοινωνική του αλληλεγγύη ατομικά και β) η εμπειρία πάνω σε εθελοντικούς οργανισμούς. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώσαμε ότι, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που εκφράζει την κοινωνική του αλληλεγγύη ατομικά, επιθυμεί περισσότερο να

εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον σε σχέση με τους ερωτώμενους που δεν εκφράζουν την κοινωνική τους αλληλεγγύη, σε ποσοστό 68,2%. Όσον αφορά την εθελοντική εμπειρία, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων που έχει προσφέρει ή συνεχίζει να δραστηριοποιείται εθελοντικά σκοπεύει περισσότερο να εργαστεί εθελοντικά στο μέλλον σε ποσοστό 78,9% σε σχέση με αυτούς που δεν διαθέτουν εθελοντική εμπειρία (52,8%).

Σε σχέση με τον βαθμό πληροφόρησης, παρατηρούμε ότι όλες οι σχολές έχουν μέτρια πληροφόρηση σε θέματα εθελοντισμού, με τη μόνη διαφορά ότι η σχολή ΣΕΥΠ τείνει προς την επαρκή ή μάλλον επαρκή πληροφόρηση (28%), ενώ οι υπόλοιπες σχολές τείνουν προς την ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή πληροφόρηση. (ΣΔΟ 36%, ΣΤΕΦ 40,8%, ΣΤΕΓ 32%). Αυτό μπορεί να εξηγηθεί κυρίως από το αντικείμενο σπουδών. Για να γίνουμε πιο σαφείς, η σχολή ΣΕΥΠ στο διδακτικό της πρόγραμμα διαθέτει μαθήματα που αναφέρονται έστω και αποσπασματικά στον εθελοντισμό καθώς και με ορισμένα εργαστήρια (κυρίως του τμήματος κοινωνικής εργασίας) επιτυγχάνετε η άμεση επαφή φοιτητών με τις εθελοντικές οργανώσεις (όταν αυτό είναι εφικτό). Ενώ με τις υπόλοιπες σχολές αυτή η δυνατότητα μάλλον φαίνεται δύσκολη λόγω άλλου αντικειμένου.

Σημαντικό σημείο της έρευνας θεωρούνται οι λόγοι που ωθούν τους νέους σε εθελοντική συμμετοχή καθώς και οι λόγοι που παρεμποδίζουν αυτή την συμμετοχή. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώσαμε ότι τα κυρίαρχα κίνητρα για την εθελοντική συμμετοχή είναι η κοινωνική προσφορά-αλληλεγγύη (82,1%), η απόκτηση χρήσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων (73,6%), η συνεργασία με νέα άτομα (57,5%) και το αίσθημα πληρότητας (50%). Ενώ τα εμπόδια στην εθελοντική συμμετοχή είναι: η έλλειψη χρόνου (76,7%), χωρίς οικονομική ανταμοιβή (62), έλλειψη πληροφόρησης (53,3%) καθώς και η δήλωση ότι «δεν είναι για μένα»

(53,2%). Όσον αφορά την έλλειψη χρόνου, όπου οι ερωτώμενοι την θεωρούν το σημαντικότερο εμπόδιο για εθελοντική συμμετοχή, υπάρχει η αντίληψη ότι το διάστημα που το άτομο διαθέτει τον χρόνο του για εθελοντική εργασία, θα μπορούσε εναλλακτικά να τον αξιοποιήσει για άλλες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου ή για εργασία με επακόλουθο την απόκτηση εισοδήματος. Όπως θα δούμε παρακάτω, οι ερωτώμενοι στο δείγμα μας δήλωσαν ότι προτιμούν άλλες δραστηριότητες από το να προσφέρουν εθελοντική εργασία.

Τα κίνητρα διαφοροποιούνται συνήθως και ανάλογα με τη ηλικία. Στο δείγμα μας έχουμε 3 άτομα άνω των 30 ετών που επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία. Αυτά τα τρία άτομα αναφέρουν ως κίνητρα την κοινωνική προσφορά-αλληλεγγύη, το αίσθημα πληρότητας, το γεγονός ότι ζουν σε μια κοινωνία υπεύθυνων πολιτών και η κάθαρση της ψυχής κάνοντας καλές πράξεις. Από αυτό διαπιστώνουμε ότι οι νέοι έχουν κίνητρα που βασίζονται περισσότερο στην καριέρα και στην γνώση, ενώ τα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών έχουν κίνητρα που σχετίζονται με τις αξίες.

Ως προς τις απόψεις των ερωτώμενων για τον εθελοντισμό συνοψίζουμε τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Το 84% των ερωτώμενων του δείγματος συμφωνεί με την θεωρία ότι η ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο, καθώς και με το γεγονός ότι οι ολυμπιακοί αγώνες αποτέλεσαν την αφετηρία για την ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα εθελοντισμού (58,5%). Παρ' όλο τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει για την ανάπτυξη του εθελοντισμού υπάρχουν κάποια σημαντικά εμπόδια που στερούν από τον νέο την επιθυμία για εθελοντική συμμετοχή.

Αυτά τα εμπόδια μπορεί να είναι:

1) Η σημερινή οικονομική κατάσταση, όπου οι ερωτώμενοι συμφωνούν σε ποσοστό 64% ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει αρνητικά την συμμετοχή των νέων

σε εθελοντικές οργανώσεις. Αν δεν υπάρχει κάποια αμειβόμενη εργασία για την κάλυψη βιοποριστικών αναγκών, θα είναι δύσκολο ένας νέος να προσφέρει εθελοντικά. Όμως ένα σημαντικό ποσοστό των ερωτώμενων (57,5%) έχει άλλη άποψη για την οικονομική κρίση και την εθελοντική προσφορά. Το 57,5% θεωρεί ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει θετικά την συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό. Σύμφωνα με την θεωρία, ο εθελοντισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην προώθηση της πλήρους απασχόλησης, αφού ενισχύει την αυτοπεποίθηση αυτών που αναζητούν εργασία, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε χώρους εργασίας και δίνοντάς τους την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας. Επομένως η οικονομική κρίση-ανεργία δρα και αρνητικά αλλά και θετικά προς την απόφαση για εθελοντική συμμετοχή.

2) Η έλλειψη πληροφόρησης για θέματα εθελοντισμού και η έλλειψη εκπαίδευσης. Οι ερωτώμενοι στην έρευνα μας απάντησαν ότι δεν γνωρίζουν που πρέπει να απευθυνθούν, όταν ενδιαφέρονται να προσφέρουν εθελοντική εργασία σε ποσοστό 62,5%. Ίσως γι' αυτό να προτιμούν άλλες δραστηριότητες από το να προσφέρουν κάποιου είδους εθελοντική εργασία, όπως υποστηρίζουν οι ερωτώμενοι στο δείγμα μας (86%). Εκτός από την έλλειψη πληροφόρησης, οι ερωτώμενοι συμφωνούν ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν βοηθάει την ανάπτυξη εθελοντικής προσφοράς των νέων σε ποσοστό 80,5%.

Παρ' όλα αυτά το 62,5% των ερωτώμενων ευελπιστούν ότι το μέλλον του εθελοντισμού είναι αισιόδοξο. Μία αίσθηση αισιοδοξίας διαφαίνεται μέσα από τις θετικές στάσεις και απόψεις των ερωτώμενων για τον εθελοντισμό. Πιο συγκεκριμένα, οι νέοι θεωρούν σημαντική την συμβολή του ατόμου στην εθελοντική εργασία (87%) χωρίς να πιστεύουν ότι το κράτος και η εκκλησία είναι οι μόνη υπεύθυνη για την αντιμετώπιση προβλημάτων (66%). Επομένως, οι νέοι έχουν γνώση

της ατομικής τους ευθύνης. Με τον εθελοντισμό οι νέοι προσλαμβάνουν οφέλη τόσο σε προσωπικό (53%) όσο και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο.

Στην παρούσα έρευνα δεν διαπιστώσαμε να υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στα ενδιαφέροντα, στα προσόντα, στην μόρφωση των γονέων και στο οικογενειακό εισόδημα σε σχέση με την επιθυμία εθελοντικής συμμετοχής. Επομένως, με αυτό συνειδητοποιούμε ότι δεν παίζουν ρόλο τόσο οι εξωτερικοί παράγοντες στην εθελοντική συμμετοχή όσο το αίσθημα συμμετοχής το οποίο μάλλον πηγάζει μέσα από εσωτερικά κίνητρα τα οποία διαφοροποιούνται ανάλογα με το άτομο.

6.3 Τελική συζήτηση

Μελετώντας το θεωρητικό υλικό (διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία) και τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία διεξήχθη στο χώρο του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης καταλήξαμε στα εξής συμπεράσματα:

Από τις μορφές εθελοντισμού που αναφέρουμε στο θεωρητικό μέρος της εργασίας μας, η δική μας μελέτη έδειξε ότι οι νέοι προτιμούν να προσφέρουν μελλοντικά εθελοντική εργασία σε κοινωνικές και περιβαλλοντικές οργάνωσεις, ενώ πρόσφεραν ή συνεχίζουν να προσφέρουν κυρίως σε κοινωνικές οργανώσεις.

Η δική μας μελέτη επιβεβαιώνει ότι οι γυναίκες περισσότερο από τους άντρες επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία. Όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, οι γυναίκες είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένες σε κοινωνικά θέματα σε σχέση με τους άνδρες και αυτό μπορεί να εξηγηθεί τόσο από την φύση τους όσο και από το γεγονός ότι γυναίκες παρουσιάζουν αλτρουισμό σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άντρες, στοιχείο που τις ωθεί συχνότερα σε εθελοντική συμπεριφορά.

Η θεωρία επιβεβαιώνει τη δική μας μελέτη ότι ο εθελοντισμός στην Ελλάδα δεν έχει καταφέρει να αναπτυχθεί όπως σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και βρίσκεται ακόμα

σε πρώιμο στάδιο. Μια μικρή ανάκαμψη σημειώθηκε με την διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα το 2004. Οι ολυμπιακοί αγώνες αποτέλεσαν την αφετηρία για την ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα εθελοντισμού. Παρ' όλα αυτά όμως, η προβολή του κινήματος του εθελοντισμού έσβησε μαζί με τα φώτα της αυλαίας την επομένη των ολυμπιακών αγώνων το καλοκαίρι του 2004. Η Ελλάδα αν και χώρα παραδοσιακά φιλική στη συνεισφορά και στην αλληλοβοήθεια στο πεδίο του εθελοντισμού παραμένει από τα τελευταία κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην έρευνα μας, μόνο το 19% έχει προσφέρει ή συνεχίζει να προσφέρει εθελοντική εργασία. Αυτό το στοιχείο πιστοποιεί ότι η εθελοντική συμμετοχή στην Ελλάδα καταλαμβάνει ένα μικρό ποσοστό σε σχέση με άλλες χώρες. Παρ' όλο αυτά οι νέοι στο δείγμα μας δήλωσαν ότι προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό (55%) ανεπίσημο εθελοντισμό εκφράζοντας παράλληλα με αυτό τον τρόπο την κοινωνική τους αλληλεγγύη σε ατομικό επίπεδο.

Όπως υποστηρίζουν διάφοροι μελετητές, το μέλλον του εθελοντισμού για την Ελλάδα είναι αισιόδοξο. Στο δείγμα μας, το 53% επιθυμεί να προσφέρει εθελοντική εργασία μελλοντικά, αναφέροντας ως κυρίαρχο κίνητρο την κοινωνική προσφορά αλληλεγγύη. Σύμφωνα με τη θεωρία, το κίνητρο αυτό ωθεί το άτομο να εκφράζει περισσότερο τον αλtruισμό και τον ανθρωπισμό του και σχετίζεται με το ενδιαφέρον του εθελοντή για την ευημερία των άλλων και τη βούληση για συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο. Η προσφορά βοήθειας δεν είναι απλά επιθυμία, αλλά ένα εγγενές χαρακτηριστικό του ατόμου που έχει ενισχυθεί μέσα από την εξελικτική διαδικασία. Έτσι, δεν μας προκαλεί εντύπωση το γεγονός πως το συγκεκριμένο στοιχείο φαίνεται να κατέχει το σημαντικότερο ρόλο ανάμεσα στα κίνητρα για τη συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις τόσο στο θεωρητικό όσο και στο ερευνητικό μας κομμάτι.

Όμως, ένα σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 46,5% δεν επιθυμεί να προσφέρει εθελοντική εργασία στο μέλλον, αναφέροντας ως κυρίαρχο εμπόδιο την έλλειψη χρόνου. Με βάση το θεωρητικό πλαίσιο, υπάρχει η αντίληψη ότι το διάστημα που το άτομο διαθέτει τον χρόνο του για εθελοντική εργασία, θα μπορούσε εναλλακτικά να τον αξιοποιήσει για άλλες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου ή για εργασία με επακόλουθο την απόκτηση εισοδήματος.

Σήμερα, με την οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα μας, οι νέοι επιθυμούν να αποκατασταθούν επαγγελματικά καλύπτοντας τις άμεσες ανάγκες και όχι να δραστηριοποιηθούν εθελοντικά σε οργανωμένα πλαίσια φέρνοντας ως εμπόδιο την έλλειψη χρόνου και την έλλειψη οικονομικής ανταμοιβής. Μια άλλη μερίδα ερωτηθέντων πιστεύει ότι με την δραστηριοποίηση σε εθελοντικές οργανώσεις θα βελτιωθούν οι δεξιότητες και οι γνώσεις, θα εμπλουτιστεί η εμπειρία και θα δημιουργηθούν νέες σχέσεις, με αποτέλεσμα την εύκολη εύρεση εργασίας.

Συνεπώς, οι νέοι σήμερα επιθυμούν να εκφράζουν περισσότερο την ατομική τους αλληλεγγύη προς τον συνάνθρωπο ενισχύοντας τον ανεπίσημο εθελοντισμό και όχι τον επίσημο μέσα από οργανωμένα πλαίσια. Ο λόγος έγκειται στο ότι η επιθυμία για προσφορά πηγάζει από εσωτερικά κίνητρα τα οποία είναι διαφορετικά σε κάθε άτομο. Το μέλλον του εθελοντισμού στην Ελλάδα σύμφωνα με τις απόψεις και την επιθυμία συμμετοχής των ερωτηθέντων κρίθηκε αισιόδοξο.

6.4 Προτάσεις

Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της πτυχιακής μας εργασίας και κατόπιν μελέτης των βιβλιογραφικών πηγών, αλλά και των αποτελεσμάτων της έρευνας, διαπιστώνουμε και προτείνουμε τα εξής:

1. Να γίνεται συνεχείς ενημέρωση και επιμόρφωση στα σχολεία, έτσι ώστε οι νέοι να αναπτύξουν από μικρή ηλικία την έννοια της εθελοντικής προσφοράς. Για την σωστή επιμόρφωση θα μπορούσε το κράτος ή οργανισμοί που ασχολούνται με τον εθελοντισμό να αποστέλλουν εκπαιδευτικά εγχειρίδια τα οποία θα απαρτίζονται από το θεωρητικό μέρος και από ασκήσεις. Οι ασκήσεις θα βασίζονται τόσο στην βιωματική ενεργή μάθηση όσο και στην ομαδοσυνεργατική. Διότι δουλεύοντας ομαδικά αναπτύσσουμε περισσότερο την έννοια της συλλογικότητας και του αισθήματος της προσφοράς.
2. Το Υπουργείο Παιδείας εκτός από την αποστολή εγχειριδίων που αναφέραμε παραπάνω, θα μπορούσε να εισάγει ένα νέο μάθημα το οποίο θα έχει ως αντικείμενο τον εθελοντισμό. Εκτός από τα σχολεία, αντίστοιχα μαθήματα θα μπορούσα να εφαρμοστούν και σε ακαδημαϊκές κοινότητες (ΤΕΙ-ΑΕΙ) ανεξαρτήτου σχολών.
3. Τα σχολεία να συνεργάζονται με εθελοντικούς οργανισμούς και να επιδιώκεται η επαφή τόσο των μαθητών σε εθελοντικούς χώρους (όταν είναι εφικτό) όσο και τα ίδια τα στελέχη να επισκέπτονται τα σχολεία ενημερώνοντας τα για το εθελοντικό τους έργο.
4. Να δίνονται περισσότερα κίνητρα για συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις και πιο συγκεκριμένα να δοθούν μόρια ή bonus, πιστοποιητικά ή και συστατικές επιστολές, έτσι ώστε να θεωρούνται επιπλέον προσόν για την πρόσληψη σε μία θέση εργασίας.
5. Θέσπιση νομικού πλαισίου. Είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός, ο ορισμός και η εφαρμογή ενός ευδιάκριτου νομικού πλαισίου για τον εθελοντισμό. Η απουσία του μέχρι σήμερα οφείλεται στην αδυναμία προσδιορισμού του Υπουργείου ή της όποιας συγκεκριμένης διοικητικής δομής που θα είναι

υπεύθυνη για τα θέματα αυτά. Αυτό το πρόβλημα είναι αλήθεια πως δεν είναι μόνο ελληνικό. Σε κάθε περίπτωση όμως στερεί από τους εθελοντές ένα απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο το οποίο θα μπορούσε να τους εξασφαλίζει δυνατότητες εκπαίδευσης και εξάσκησης, διευκολύνσεις όπως παροχή στέγασης για εθελοντικές δράσεις μακριά από τον τόπο κατοικίας τους και κοινωνική ασφάλιση.

6. Ενδυνάμωση των εθελοντικών οργανώσεων και επιβράβευση των πολιτών που εκτελούν εθελοντικές δράσεις. Η στήριξη των οργανώσεων προϋποθέτει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ελληνικών εθελοντικών οργανώσεων και των αντίστοιχων οργανώσεων άλλων κρατών μελών με περισσότερο ανεπτυγμένες πολιτικές στον τομέα αυτό. Παράλληλα, η Ελλάδα όπως και πολλές άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στερούνται ενός "Χάρτη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του εθελοντή" ο οποίος θα διασαφήνιζε το πλαίσιο της εθελοντικής δράσης των πολιτών ενώ η πολιτεία δεν επιβραβεύει τους εθελοντές καθώς δεν αναγνωρίζει τις δεξιότητες και την κατάρτιση που ο πολίτης αποκτά μέσω μίας εθελοντικής δράσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

- Ανθόπουλος, Χ. (2000) «Εθελοντισμός: αλληλεγγύη και Δημοκρατία». Αθήνα: Οξύ.
- Αποστολίδης, Λ. και Παπαστυρόπουλος, Σ. (2002) «Το εθελοντικό κίνημα στην Ελλάδα και η κοινωνία των πολιτών». Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Βουτσάκης, Β. (2004). «Εθελοντές και Κράτος: Οι Σειρήνες της Σύμφυσης» στο: Σωτηρόπουλος, Δ. Α. (επιμ). *Η Άγνωστη Κοινωνία των Πολιτών*. Αθήνα: Ποταμός, σ. 35-99.
- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (2005) Εγχειρίδιο Εθελοντισμού «Μάθε, Δες, Δράσε». Αθήνα: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2009). *Ετυμολογικό λεξικό της Νέας Ελληνικής*, Εκδόσεις: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Πολυζωίδης, Π. (2004). «Κοινωνική Φροντίδα στην Ελλάδα: Ο Ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων». Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Πολυζωίδης, Π. (2006). «Εθελοντισμός στην κοινωνική προστασία». Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Σταθόπουλος, Π. (2005) «Κοινωνική Πρόνοια. Ιστορική Εξέλιξη – Νέες Κατευθύνσεις» Αθήνα: Παπαζήση.

Ελληνικά Επιστημονικά Περιοδικά:

- Ζάννης, Π. (2004), «Εθελοντής και εθελοντική εργασία: το δέον και το είναι». *Κοινωνική Εργασία*, τεύχος 7, σ.167-178.
- Ζαφειρίδης, Φ. (2007) «Εξάρτηση και Αυτοβοήθεια». *Κοινωνία και ψυχική υγεία*, τεύχος 5,σ.1-96.
<http://www.socialexclusion.gr/UserFiles/File/5th%20volume.pdf> [Πρόσβαση 19 Μαΐου 2012].
- Στραβοσκούφης, Θ. (2006) «Κοινωνική Ανάπτυξη, Κοινωνία Πολιτών και ΜΚΟ. Ένας Διαδραστικός Θεσμικός Μηχανισμός». *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τεύχος 120, σ.93-133. http://www.grsr.gr/preview.php?c_id=206 [Πρόσβαση 19 Μαΐου 2012].
- Πολυχρονίου, Χ. (2001) «Η ιδεολογία του εθελοντισμού: Μια κριτική». *Θέσεις-τριμηνιαία επιθεώρηση*, τεύχος 77.
http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=759&Itemid=29 [Πρόσβαση 19 Μαΐου 2012].

Άρθρα

- Τακτικός, Β. (2009) «Νέος Εθελοντισμός και ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας» *Συντονιστικό Κέντρο Μ.Κ.Ο.* http://edomko.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=333&Itemid=137 [Πρόσβαση 15 Οκτωβρίου 2011].

- Τακτικός, Β. (2009) «Εθελοντισμός: Από το μύθο στη σύγχρονη πραγματικότητα» *Εξόρμηση-news*. http://www.exormisnews.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=42:2012-01-06-20-58-18&catid=4:kinonia-politon&Itemid=4 [Πρόσβαση 15 Μαρτίου 2012].

Άρθρο Εφημερίδας από το Internet

- Γρατσάνης, Α. (2009) «Ο εθελοντισμός ως υπέρτατη μορφή αλτρουϊσμού» *Η Ενημέρωση*.σ.14. www.e-enimerosi.gr/files/pdf/9-8-2009_p14.pdf [Πρόσβαση 15 Μαρτίου 2012].

Παρουσιάσεις/ Εισηγήσεις σε Συνέδρια/Σεμινάρια/Ημερίδες

- Στασινοπούλου, Ο. (2011) «*Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση του Εθελοντισμού στην Ιστορική του Εξέλιξη*», Δ Συνδιασκέψεως Γυναικών - Εκπροσώπων Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος. Αθήνα: Ειδική Συνοδική Επιτροπή Γυναικείων Θεμάτων.

Εκπαιδευτικά Υλικά

- ΕΚΠΙΕΘΕ- Ευρωπαϊκή Έκφραση. (2006) «Οδηγός Προσέγγισης Εθελοντών» http://www.ekfrasi.gr/UserFiles/programmes/alkistis_odigos_ethelonton.pdf [Πρόσβαση 19 Μαΐου 2012].
- Εγχειρίδιο MoQuaVo (2004) «Ομάδα Εργασίας για τον Εθελοντισμό» μεταφρ. Μακρογιάννη, Χ., Χατζηνταή, Α., Μαυραντώνη, Α., Πλατσά, Μ.,
- Μαρόγλου, Φ. και Χαρβάτης, Α. Εκδόσεις: Κέντρων Πρόληψης Κεντρικής Μακεδονίας.

Διδακτορική Διατριβή/ Μεταπτυχιακή ή Πτυχιακή Εργασία

- Μακαρώνης, Ν. (2010) *Εθελοντισμός: Υπέρ και Κατά» Εργασία στα πλαίσια του μαθήματος Μ.Κ.Ο. και Κοινωνία Πολιτών*. Επιβλέπον καθηγητής: Πολυζωίδης, Π. Πανεπιστήμιο Κομοτηνής .
- Μακαρώνης, Ν. (2010) «*Εθελοντισμός: Η αύξηση των εθελοντών οδηγεί σε μείωση των προσλήψεων;*». *Εργασία στα πλαίσια του μαθήματος Μ.Κ.Ο. και Κοινωνία Πολιτών*. Επιβλέπον καθηγητής: Πολυζωίδης, Π. Πανεπιστήμιο Κομοτηνής .

Ελληνική Διαδικτυακή Πηγή

- Αγκίστρι. <http://www.agistri.com.gr/ethelontismos/ethelontismos1.html> [Πρόσβαση 20 Δεκεμβρίου 2011]
- Γίνε Εθελοντής! Η προσφορά σου είναι σημαντική! http://www.redcross.gr/files/kinoniki_pronoia/ethelontismos/evrwpaiko_etos_ethelontismou.pdf [Πρόσβαση 5 Φεβρουαρίου 2012].
- Δημητρόπουλος, Α. (2003) <http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CE4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fusers.sch.gr%2Fadimitropoulos%2Fseminars%2Fcharity%2Fethel.ppt&ei=EtO3T64OsSBOsX6mI4K&usg=AFQjCNE>

- [XLTDVHqvPe4Ht2XWoz5OPcouGoA&sig2=CDokRx_HkQaXpY3U2G5Ld_g](http://www.ergopoliton.gr/documents/guidance_note-gr.pdf) [Πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
- Εθελοντισμός & Νομοθεσία (Οδηγία) IPU-IFRC-UNV. http://www.ergopoliton.gr/documents/guidance_note-gr.pdf [Πρόσβαση 15 Μαρτίου 2012].
 - Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Φθιώτιδας. «Εθελοντισμός και Κέντρο Παιδικής Μέριμνας» http://www.kpmalam.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=74:2011-04-09-20-22-33&catid=3:2009-10-31-22-46_13&Itemid=10 [Πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
 - ΟΜΙΚΡΟΝ – Ομάδα Εθελοντικής Δράσης Χίου. http://omikron-xios.blogspot.com/p/blog-page_3014.html [Πρόσβαση 20 Δεκεμβρίου 2011]
 - Ορθόδοξο Εκκλησιαστικό Ίδρυμα – Ξενώνας Προστασίας Άγαμων Μητέρων «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ» <http://www.kivotoshelp.gr/pages/Mariahouse.htm> [Πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
 - Περιοδεία του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού (“The Tour”). <http://www.helmsic.gr/node/3206> [Πρόσβαση 5 Φεβρουαρίου 2012].
 - <http://www.e-ethelontis.gr> [Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2011].

Μελέτες – Έρευνες

- Διάσκεψη τύπου και αποτελέσματα έρευνας (2005) <http://www.rai.com.cy/main/5,0,0,0-News.aspx> [accessed 18 Marti 2012].
- Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας. (2007) «Παρακολούθηση της ποιότητας ζωής στην Ευρώπη: συμμετοχή στον εθελοντισμό και στη μη αμειβόμενη εργασία – Περίληψη» http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef11021_el.htm [Πρόσβαση 10 Φεβρουάριος 2012].
- TNS Opinion & Social (2011) Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 75.2 «Εθελοντική εργασία». Βρυξέλλες http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/juillet/04_07/eb%2075_2_%20synthese%20analytique%20benevolat_el.pdf [Πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].

Μελέτη αρχείου

- Μελέτη αρχείου: Πτωχοκομείο-Γηροκομείο Φιλανθρωπικού Ιδρύματος Ανδρέα και Μαρία Καλοκαιρινού (2011).
- Έντυπο υλικό Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Θηλέων Ηρακλείου (2011).

Θεσμικά Κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (2009) «Απόφαση Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011». Βρυξέλλες http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com%282009%290254_/com_com%282009%290254_el.pdf [Πρόσβαση 5 Φεβρουαρίου 2012].

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσσα Επιστημονικά Περιοδικά

- Bamber, P. και Hankin, L. (2011). “Transformative learning through service-learning: no passport required”. *Education + Training*, 53(2/3), pp.190-206 <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1905516&show=abstract> [accessed 18 Marti 2012].
- Bickford, D. και Reynolds, N. (2002). “Activism and Service-Learning: Reframing Volunteerism as Acts of Dissent”. *Pedagogy: Critical Approaches to Teaching Literature, Language, Composition, and Culture*, 2(2), pp.229-252 <http://oberlinserves.pbworks.com/f/Service+Learning+and+Activism.pdf> [accessed 18 Marti 2012].
- Boulet, J., Healey, L. και Helton, R. (2008). “Gift relationships and their political-economy: of volunteering, community involvement and creating (a) civil society”, *New Community Quarterly*, 6(2), pp.28-41. <http://www.newcq.org/pdfs/62/ncq%20gift%2062.pdf> [accessed 12 December 2011].
- Brand, M.W., Kerby, D., Elledge, B., Burton, T., Dana, C. D. & Dunn, A. (2008). “Public health’s response: citizens’ thoughts on volunteering”. *Disaster Prevention and Management*, 17 (1), pp.54-61
- Brown, E. (2000) “The Scope of Volunteer Activity and Public Service”. *Law and Contemporary Problems*, 62(4), pp.17-42 <http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1145&context=lcip> [accessed 12 December 2012].
- Carpenter, J. και Myers, C.K. (2007). “Why Volunteer? Evidence on the Role of Altruism, Reputation, and Incentives”. *IZA Discussion Paper*, No. 3021, pp.1-33. <http://ftp.iza.org/dp3021.pdf> [accessed 18 Marti 2012].
- Houle, B., Sagarin, B. & Kaplan, M. (2005). “A Functional Approach to Volunteerism: Do Volunteer Motives Predict Task Preference?”. *Basic and Applied Social Psychology*, 27(4), pp.337–344. <http://www.niu.edu/user/tj0bjs1/papers/hsk05.pdf> [accessed 18 Marti 2012].
- Gillath, O., Shaver, P., Mikulincer, M., Nitzberg, R., Erez, A. & Van Ijzendoorn, M. (2005). “Attachment, caregiving, and volunteering: Placing volunteerism in an attachment-theoretical Framework”. *Personal Relationships*, 12, pp.425–446. <http://www.idc.ac.il/publications/files/363.pdf> [accessed 18 Marti 2012].
- Lee, Y. και Brudney, J. (2009). “Rational volunteering: a benefit-cost approach”. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 29(9/10), pp.512-530. <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1810427&show=abstract> [accessed 18 Marti 2012].
- Mosler, L. (2003). “International Youth Volunteerism: Balancing Costs and Benefits”, *Scottish Youth Issues Journal*, Issue 7, pp.71-94.
- Penner, L. (2004). “Volunteerism and Social Problems: Making Things Better or Worse?”. *Journal of Social Issues*, 60(3), pp.645-666. <https://www.med.wayne.edu/fam/faculty/pdfs/JSIpresidential.pdf> [accessed 18 Marti 2012].

- Ryan, R., Kaplan, R. & Grese, R. (2001). “Predicting Volunteer Commitment in Environmental Stewardship Programmes”. *Journal of Environmental Planning and Management*, 44(5), pp.629–648. http://ncrs.fs.fed.us/pubs/jrnl/2001/nc_2001_ryan_002.pdf [accessed 18 Marti 2012].
- Simmons, O.W., Emanuele, R. (2007). “Male-female giving differentials: are women more altruistic?”. *Journal of Economic Studies*, 34(6), pp. 534-550. <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1636380&show=abstract> [accessed 18 Marti 2012].

Ξενόγλωση Διαδικτυακή Πηγή

- «History of Volunteering». <http://jocote.org/the-project/history-of-volunteering/>. [accessed 3 November 2012].
- «Why volunteering matters!». http://www.cev.be/56/why_volunteering_matters!-EL.html [accessed 18 Marti 2012].
- volunteeringaustralia.org (2011) “Volunteer rights and volunteer checklist” http://www.volunteeringaustralia.org/files/P7HS9KJCJ8/Vol_rights_English.pdf [accessed 18 Marti 2012].

Διδακτορική Διατριβή/ Μεταπτυχιακή ή Πτυχιακή Εργασία

- Lockstone, L. (2004). “*Managing the Volunteer Workforce: Flexible Structures and Strategies to integrate to volunteers and paid workers*”. PhD Thesis. Victoria University. <http://eprints.vu.edu.au/15531/1/LLockstone.pdf> [accessed 18 Marti 2012].
- Widjaja, E. (2010). “Motivation Behind Volunteerism”. *CMC Senior Theses. Claremont McKenna College*. http://scholarship.claremont.edu/cmc_theses/4 [accessed 18 Marti 2012].

Μελέτες – Έρευνες

- Papadakis, K., Griffin, T. & Frater, J. (2004). “Understanding Volunteers’ Motivations”. *Proceedings of the 2004 Northeastern Recreation Research Symposium*, pp.321-326. http://www.fs.fed.us/ne/newtown_square/publications/technical_reports/pdfs/2005/326papers/papadakis326.pdf [accessed 18 Marti 2012].
- TNS Opinion & Social (2010) Eurobaromètre Standard 73 «L’OPINION PUBLIQUE DANS L’UNION EUROPEENNE». Volume 2. Bruxelles http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb73/eb73_vol2_fr.pdf [accessed 18 Marti 2012].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ:

**«Στάσεις και απόψεις των σπουδαστών/ριών του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης για τον
Εθελοντισμό»**

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Υπεύθυνοι Έρευνας:

Σταματελόπουλος Βασίλειος

Χουντάλα Ειρήνη

Χριστοδούλου Βανέσα

A.A.E. □□□

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2012

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A1) Φύλο : Άνδρας Γυναίκα

A2) Ηλικία _____

A3) Σχολή _____

A4) Έτος Σπουδών : 1 2 3 4 Πτυχίο

A5) Κάτοχος άλλου πτυχίου: ΝΑΙ ΟΧΙ

A6) Είμαι κάτοχος ξένης γλώσσας:

1	Αγγλικά	
2	Γαλλικά	
3	Γερμανικά	
4	Άλλο (προσδιορίστε)	

A7) Ποια είναι τα ενδιαφέροντα σας;

.....
.....

A8) Που έχετε ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής σας;

Χωριό	1	Κωμόπολη ως 10.000 κατοίκους	2	Πόλη ως 50.000 κατοίκους	3	Πόλη άνω των 50.000 κατοίκων	4	Αθήνα - Θεσσαλονίκη	5
-------	---	------------------------------	---	--------------------------	---	------------------------------	---	---------------------	---

A9) Εθνικότητα : Έλληνας/ίδα Άλλο

A10) Μορφωτικό επίπεδο γονέων:

		A10.1 Πατέρας	A10.2 Μητέρα
1	Αναλφάβητος		
2	Δημοτικό		
3	Γυμνάσιο		
4	Λύκειο		
5	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση		
6	Μεταπτυχιακές Σπουδές		

A11) Οικογενειακή Κατάσταση των γονέων του συμμετέχοντα:

1	Έγγαμοι-σε συμβίωση	
2	Σε διάσταση	
3	Διαζευγμένοι	
4	Χήρος/Χήρα	
5	Άγαμος γονέας	

A12) Αριθμός αδερφών του συμμετέχοντα: _____

A13) Οικονομική κατάσταση των γονέων του ερωτώμενου/ης:

1	Πολύ Καλή	
2	Καλή	
3	Μέτρια	
4	Καθόλου Καλή	

A14) Το οικογενειακό μου εισόδημα κυμαίνεται από:

1	0-5.000	
2	5.000-10.000	
3	10.000-20.000	
4	20.000-30.000	
5	30.000-άνω	

A15) Τα έξοδα διαβίωσης σας καλύπτονται από:

1	Οικογένεια	
2	Προσωπική εργασία	
3	Και από τα δύο	

B. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

B.1 Ο Εθελοντισμός σημαίνει για μένα:

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

1	Προσφορά βοήθειας στον αναξιοπαθόντα συνάνθρωπο	
2	Να προσφέρεις αψιλοκερδώς	
3	Ενεργοί πολίτες	
4	Μια καλή πράξη	
5	Η πράξη με ελεύθερη βούληση	
6	Η προσφορά σε κάποιον που έχει ανάγκη	
7	Ανιδιοτελής βοήθεια χωρίς ανταλλάγματα	
8	Προσφορά χρηματικής βοήθειας	

B2) Πως θα χαρακτηρίζετε την πληροφόρησή σας σχετικά με τον εθελοντισμό;

1	Ανεπαρκής	
2	Μάλλον Ανεπαρκής	
3	Μέτρια	
4	Μάλλον Επαρκής	
5	Επαρκής	

B3) Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησής σας για τον εθελοντισμό;

1	Τηλεόραση	
2	Εφημερίδα	
3	Διαδίκτυο	
4	Ενημέρωση στα πλαίσια της φοίτησής σας	
5	Από εθελοντικές οργανώσεις	
6	Οικογενειακό Περιβάλλον	
7	Εκκλησία	
8	Άλλο (προσδιορίστε)	

Γ2α) Αν ΝΑΙ με ποίους τρόπους:

1	Δωρεές σε ιδρύματα	
2	Συμμετοχή σε εράνους	
3	Προσφορά τροφίμων/ενδυμάτων σε άστεγους/φτωχούς	
4	Συμμετοχή σε παζάρια αγάπης	
5	Διάδοση μηνυμάτων μέσα από ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης (όπως facebook)	
6	Άλλο (προσδιορίστε)	

Γ3) Σκοπεύετε να εργαστείτε εθελοντικά στο μέλλον;

Ναι, επιθυμώ να εργαστώ

Όχι, δεν επιθυμώ να εργαστώ

(Αν **ΟΧΙ**, προχωρήστε στην ερώτηση 42)

Γ4) **Επιθυμείτε να εργαστείτε εθελοντικά σε οργανισμό που ασχολείται με:** (Τσεκάρετε έως τρεις επιλογές)

1	Πρόληψη/ υποστήριξη στην τοπική κοινότητα	
2	Υπηρεσίες φροντίδας Ηλικιωμένων	
3	Θέματα ισότητας φύλου	
4	Άτομα με αναπηρία	
5	Άτομα με ψυχική ασθένεια	
6	Άστεγους/ Φτωχούς / Άνεργους	
7	Ανθρώπινα Δικαιώματα	
8	Επιμόρφωση και αναλφαβητισμός	
9	Αιμοδοσία	
10	Τέχνη και Πολιτισμός-Αθλητισμός	
11	Προστασία φυσικού περιβάλλοντος	
12	Φιλανθρωπικές δράσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	
13	Φιλοζωικές οργανώσεις	

Δ. ΛΟΓΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

Δ1) Αν «ΝΑΙ», παρακαλώ αξιολογήστε τα κίνητρα που σας ωθούν να ασχοληθείτε με τον εθελοντισμό σε μια κλίμακα με βαθμό σημαντικότητας από 0-4: (0=Καθόλου σημαντικό, 1=Ελάχιστα, 2=Μέτρια, 3=Σημαντικό, 4=Πολύ σημαντικό)

		Καθόλου σημαντικό 0	1 2 3	Πολύ σημαντικό 4
1	Κοινωνική προσφορά-αλληλεγγύη	0	1 2 3	4
2	Αίσθημα πληρότητας	0	1 2 3	4
3	Ζω σε μια κοινωνία υπεύθυνων πολιτών	0	1 2 3	4
4	Κάθαρση της ψυχής κάνοντας καλές πράξεις	0	1 2 3	4
5	Απόκτηση χρήσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων	0	1 2 3	4
6	Συνεργασία με νέα άτομα	0	1 2 3	4
7	Εμπλουτισμού βιογραφικού	0	1 2 3	4
8	Απόδραση από την καθημερινή ρουτίνα	0	1 2 3	4
9	Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου	0	1 2 3	4
10	Απόκτηση αναγνώρισης από τον κοινωνικό περίγυρο	0	1 2 3	4

Δ2) Αν «ΔΕΝ επιθυμείτε να ασχοληθείτε με τον εθελοντισμό», παρακαλώ αξιολογήστε τους λόγους που σας περιορίζουν στην απόφαση σας αυτή σε μια κλίμακα με βαθμό σημαντικότητας από 0-4: (0=Καθόλου σημαντικό, 1=Ελάχιστα, 2= Μέτρια, 3=Σημαντικό, 4=Πολύ σημαντικό)

		Καθόλου σημαντικό 0		Πολύ σημαντικό 4
1	Έλλειψη χρόνου	0	1 2 3	4
2	Χωρίς οικονομική ανταμοιβή	0	1 2 3	4
3	Λόγω ευθυνών στην οργάνωση	0	1 2 3	4
4	Έλλειψη πληροφόρησης	0	1 2 3	4
5	Δεν είναι για μένα	0	1 2 3	4

Ε. ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΕΛΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

E1) Υποδείξτε με X το βαθμό συμφωνίας/διαφωνίας σας στα παρακάτω:

		Διαφωνώ έντονα (0)	Διαφωνώ (1)	Συμφωνώ (2)	Συμφωνώ έντονα (3)
1	Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο				
2	Το μέλλον του Εθελοντισμού στην Ελλάδα είναι αισιόδοξο				
3	Η οικονομική κρίση επηρεάζει θετικά τη συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό				
4	Θεωρώ σημαντική τη συμβολή του ατόμου στην εθελοντική εργασία				
5	Η οικονομική κρίση επηρεάζει αρνητικά τη συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό				

6	Γνωρίζω που πρέπει να απευθυνθώ, όταν ενδιαφέρομαι να προσφέρω εθελοντική εργασία				
7	Οι Ολυμπιακοί αγώνες, αποτέλεσαν την αφετηρία για την ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα εθελοντισμού				
8	Η εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν βοηθάει την ανάπτυξη εθελοντικής προσφοράς των νέων				
9	Οι νέοι στις μέρες μας, προτιμούν άλλες δραστηριότητες από το να προσφέρουν κάποιου είδους εθελοντική εργασία				
10	Ο εθελοντισμός ταιριάζει στην προσωπικότητά μου				
11	Επωφελούμαι προσωπικά από τη δραστηριότητα ως εθελοντής				
12	Θεωρώ ότι μόνο το κράτος και η εκκλησία είναι υπεύθυνα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων				
13	Θεωρώ ότι η προσωπική συμβολή μου στον εθελοντισμό είναι πολύτιμη				
14	Η συμβολή του ατόμου στην εθελοντική εργασία δεν είναι σημαντική				

Ευχαριστούμε για τον χρόνο σας!!!!